

Familieblad

Sparreboom

Jaargang 9 afl. 1

april 1998

KLEURRIJK ZWART-WITPROFIEL

VAN ERE-VOORZITTER GERRIT SPARREBOOM

".....voor mij is de Grebbeberg en zijn omgeving het land van mijn jeugd."

PAASNUMMER MET O.A.

- * REÛNIE 1998 * VERANDERINGEN * VAN DE PENNINGMEESTER *
- * PROMINENTENKABINET * SPARREBOMEN IN HET NIEUWS *
- * FAMILIEBERICHTEN * DE EILANDENTRAM * SPARREBOMEN GEZOCHT *
- * SPARREBOOMPJES * RARITEITEN * LENTEGEDICHT *
- * "ONZE TAK" * GENEALOGIE *

FAMILIESTICHTING SPARREBOOM (opgericht 26 januari 1990)

Ere-Voorzitter: Gerrit Sparreboom

[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]

BESTUUR

Voorzitter: Trudy Schipper-Sparreboom

[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]

Secretaris: Ingrid Kirsten Sparreboom

[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]

Penningmeester: Fred Sparreboom

[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]

Genealoog: Miep Sparreboom

[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]

Alle genealogische gegevens vallen onder verantwoording van de genealogen Miep en Jan Sparreboom, tenzij anders vermeld.

Redactie familieblad: Kees Sparreboom

[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]

Ingrid Daas-Sparreboom

[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]

Dit Familieblad is het orgaan van de Familiestichting Sparreboom en wordt gratis verstrekt aan de donateurs.

Nieuwe donateurs kunnen zich opgeven bij de secretaris en hun donatie overmaken op gironr. 2792447 t.n.v. Familiestichting Sparreboom (voor 1998 f 25,=) onder vermelding van naam en adres.

Over het welslagen van onze laatste familiedag is, dacht ik, intussen wel alles gezegd. Een en ander heeft ons in ieder geval geïnspireerd er van de komende reünie weer enthousiast de schouders onder te gaan zetten. Tijdens de laatste bestuursvergadering heeft een idee dat al lang speelt, wat meer gestalte gekregen. Wij vertelden in het vorige blad al van Jan Sparreboom uit Amsterdam die het terecht ziet zitten eens iets in onze hoofdstad te organiseren; er is nagedacht over een geheel verzorgde bustocht naar "ergens in het land", en het schitterende stadje "De Rijk" in Noord-Holland behoort in dit verband nog steeds tot een van de meest favoriete locaties.

In het jaar tweeduizend bestaan wij als familiestichting tien jaar. Een heuglijk feit dat beslist niet aan onze aandacht voorbij zal gaan en dat wij in het jaar 1999 (want dan zijn wij aan de 10e familiedag toe) uitbundig hopen te vieren.

Uit bovengenoemde suggesties zal dan zeker een keuze worden gemaakt.

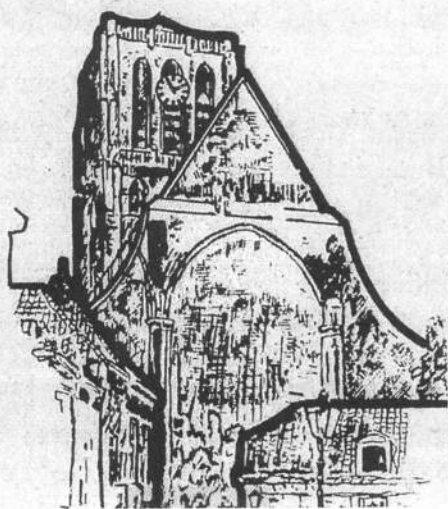
Dit jaar, waarde Sparrebomen, wordt het den Briel, te weten op 3 oktober. Om u nu al vast tot deelname te activeren hierbij wat gegevens van Trudy omtrent de invulling van de familiedag.

"De voorzitter nodigt u uit in haar woonplaats voor een historische dag. Om dit te realiseren, zoals koffie en lunch, vragen wij deze keer een bijdrage van f30,- p.p. Aarzel niet en maak nu het bedrag voor deelname op zaterdag 3 oktober 1998 over d.m.v. de bijgevoegde acceptgiro!

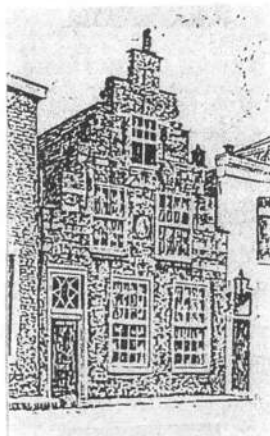
Den Briel (of Brielle) is een niet al te grote oude vestingstad waar u aan een rondleiding kunt deelnemen of waar u, indien u dat verkiest, heerlijk langs sfeervolle huizen en over rustieke pleintjes kunt wandelen. In "De Vergulde Colff", ons onderkomen van die dag, is het uiteraard gezellig genoeg voor hen die om welke reden dan ook niet aan het wandelintermezzo deelnemen. Uiteraard hoort u veel meer bijzonderheden in onze zomereditie. Rest ons nog te vermelden dat het daar allemaal ook zeer geschikt is voor jong en oud. En voor nu wensen wij u allen prettig Pasen en een aangename lentetijd toe".

Het bestuur.

Watergeuren

Sint-Catharinakerk

Gevelpracht

VERANDERINGEN

Beste Sparrebomen,

Als ik dit schrijf, lijkt het al een beetje voorjaar. Ik kijk vanuit mijn werkkamer op een groenstrook, waar met veel lawaai meer dan de helft van de beplanting wordt weggehaald. Zal wel nodig zijn, maar ik zou alles laten staan. Want nu kijk ik langs kale stammen van bomen die de slachting overleefden in een woonwijk waar er honderd van in een dozijn gaan.

Vóór mij, op mijn bureau, staat een spiegel. Ik moet naar de kapper. Niet dat ik dat zelf vind, maar meer omdat anderen er iets van zeggen. Gek eigenlijk. Nu de toch al schaarse begroeiing op mijn hoofd wat meer volume begint te krijgen, moet het verdwijnen. Net als die arme struiken buiten, die mij in de voorbije zomers af en toe het gevoel hadden gegeven dat ik mij in het "Gooise" bevond.

En gisteren, toen ik vanuit Rotterdam naar Den Haag moest, zag ik tot mijn schrik dat er links en rechts van de A12 heel voorzichtig huisjes en industriepandjes uit het gras waren verrezen. Zo van: "We staan hier wel maar we bedoelen er niets mee. Maakt u zich er vooral niet druk om, het blijft hier bij".

M'n laars! Als ik over vijf jaar noodgedwongen de route opnieuw moet afleggen en het hele traject dan zonder enige twijfel stapvoets zal verwerken, is er geen groen meer te zien, zijn de koeien verdwenen en zie je met een beetje geluk de torens van het oude Delft pas als je er pal langs rijdt.

Eigenlijk had ik het vorig jaar al kunnen weten. Of het een mooie Pasen- of Pinksterdag was weet ik niet meer. In ieder geval, op een van die dagen waarop half Nederland denkt te moeten recreëren begon de file-vorming richting Den Haag al bij het Rotterdamse Kleinpolderplein. Natuurlijk was dat de aanleiding bij uitstek voor irritatie, en, weer wat later, gelukkig ook de aanleiding om relativerend over dingen na te denken. Straks zou ik, samen met al die sukkels die onderweg naar de Zuid-Hollandse kust waren, in alle tevredenheid op de boulevard van Scheveningen kuieren. Kon even duren, maar 't zou er van komen.

Niét dus, voor een groot deel. Het bleek dat de filevorming werd veroorzaakt door lieden die bij Delft rechtsaan hielden om de tempel van Ikea te bezoeken en daar met geen mogelijkheid hun auto nog kwijt konden.

Op dat moment, beste naamgenoten, onderging ik pure verbijstering. En even verderop, toen de file zich nog slechts redelijk voordeed, toen dacht ik: "wie ben ik om uit te maken hoe iemand met zijn vrije tijd omspringt? Waar haal ik de pretentie vandaan om te vinden dat mensen zich op feestdagen naar duinen en stranden moeten begeven? Vrijheid-blijheid! En de wereld om ons heen verandert nu eenmaal".

Ik heb zelfs een computer gekocht. Nooit van mezelf gedacht. Omdat ik van mening dacht te zijn, dat ik zonder zo'n ding ook wel oud zou worden. Betekende echter wel dat anderen tot in lengte van dagen mijn pennenvruchten zouden moeten blijven uittikken.

Ingrid, mijn ijverige rechterhand, is daar nimmer te beroerd voor geweest en ik hoop dan ook dat zij mij nooit in de steek zal laten. Maar zo af en toe zèlf eens iets van A tot Z afwerken, dat leek mij bij nader inzien best aardig. Bovendien zou ik er een nieuwe taal bij leren, want, eerlijkheidshalve: als je in deze tijd op verjaardagen en partijen niet over het wel en wee van floppy's en harde schijven kunt meepraten ben je nergens.

Dus een computer gekocht. Een gebruikte weliswaar, maar een echte computer, met handleiding die met grote letters op de omslag beloofde dat het leren omgaan met zo'n ding slechts een kwestie van twintig minuten was. Ik moet u eerlijk bekennen dat het in mijn geval iets langer heeft geduurd.

En bij het mij eigen maken van het gebruik, en van die nieuwe taal, heb ik mij al wijzer wordend ook bediend van woorden waarmee ik in een familieblad niet voor de dag kan komen. Kort en goed: heden ben ik in staat een A-viertje vol te tikken en er met de printer kopieën van te maken. Ik kan nu in een doorsnee-gezelschap vertoeven en oprecht-begrijpend knikken als bijvoorbeeld iemand argeloos de afkorting WP laat vallen.

Wat wilde ik eigenlijk zeggen? O ja, dat er veel groen is gekapt en dat het toch wel voorjaar zal worden. En dat dingen veranderen; dat je er, leuk of niet, mee om moet leren gaan.

En de leuke dingen, die onveranderd zijn gebleven, die moeten wij blijven koesteren. Zoals? Nou, zoals het lidmaatschap van onze stichting en het bijwonen van onze onvolprezen familiedagen.

Want voor het onderhouden van Sparreboom-kontakten is er nog steeds ruimte genoeg!

Kees.

VAN DE PENNINGMEESTER

FINANCIEEL OVERZICHT 1997

Ontvangsten		Uitgaven	
Saldo per 1/1 '97	f 970,43	Familieblad	f 1330,96
Donaties	" 3750,00	Portokosten	" 1080,00
Extra giften	" 610,00	Enveloppen etc.	" 92,00
Bijdrage lunch réunie	" 2355,00	Kamer van Koophandel	" 61,00
Verkoop glaswerk etc.	" 96,00	Lidmaatschap Geneal. Ver.	" 95,50
Van Plusrekening	" 1500,00	Genealogisch onderzoek	" 984,00
Rente Girorekening	" 4,35	Kosten réunie 1997	" 4181,90
		Saldo per 31/12 '97	" 1460,42
Totaal	f 9285,78 =====	Totaal	f 9285,78 =====

PLUSREKENING

Ontvangsten		Uitgaven	
Saldo per 1/1 '97	f 3133,43	Naar Girorekening	f 1500,00
Rente per 31/10 '97	" 85,33	Saldo per 31/12/97	" 1718,76
Totaal	f 3218,76 =====	Totaal	f 3218,76 =====

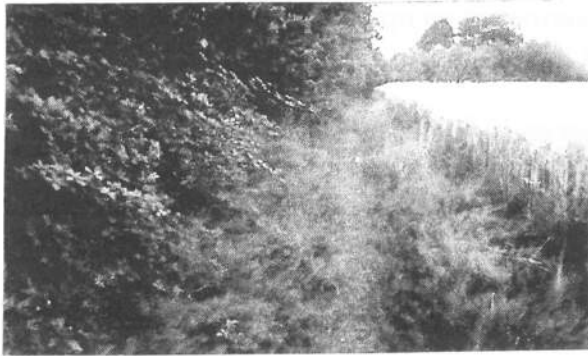
Toelichting:

Het voor 1997 ontvangen bedrag aan donaties bedraagt f 3950,--, waarvan f 550,-- aan extra giften. Hartelijk dank daarvoor.

De totale kosten van de réunie waren f 4181,50. De totale bijdragen bedroegen f 2355,--, zodat een bedrag van f 1826,90 voor onze rekening is gekomen.

Wij verzoeken u, indien u uw donatie nog niet heeft overgemaakt, dit alsnog te doen via de in het Decembern timer van 1997 toegevoegde accept-girokaart ter voorkoming van extra kosten voor het toezenden van een herinnerings-accept-girokaart. U kunt uw donatie ook overmaken op girorekening 2792447 t.n.v. Familiestichting Sparreboom te Rotterdam.

PROMINENTENKABINET

Bosrand bij de Grebbeberg.

Gerrit als 17-jarige

Al heeft Gerrit Sparreboom, onze voorzitter van het eerste uur, en thans erevoorzitter voor het leven, wat bedenkingen geuit tegen het begrip "Prominent", toch willen wij van de redactie zijn zeer beeldende vertelling (waarop, naar wij hopen, nog een vervolg komt) plaatsen onder de noemer "Prominentenkabinet".

Gerrit, onze dank voor het feit, dat jij je toch uiteindelijk over de streep hebt laten trekken!

WAAR DE SEIZOENEN KLEUREN HADDEN

mijn verhaal over een stukje Nederland dat "oorlogsmonument" werd.

Dr. L. De Jong, onze grote geschiedschrijver van "Het koninkrijk der Nederlanden in de Tweede Wereldoorlog", heeft eens gezegd dat voor alle mensen die geboren zijn in 1925 of daarvoor, hun herinneringen altijd verdeeld zullen blijven in de periode voor de tiende mei 1940 en periode daarna. Die datum zal altijd een breekpunt in hun leven blijven en ik realiseer mij dat de groep mensen die nog uit eigen herinneringen kan putten, steeds kleiner wordt; en dat ik een van hen ben; en dat mijn belevenissen in onze familie waarschijnlijk zeldzaam zijn, want het gezin waarin ik opgroeide, en de boerderij waarin wij woonden en werkten, bevonden zich op niet meer dan een kilometer van de Grebbeberg en wie weet niet dat daar in die meidagen van 1940 feller en verbeterer gevochten is dan waar ook in ons land.....

De mensen worden bestemd door de omgeving waarin ze zijn opgegroeid. Men weet niet in welke mate, maar veel is het wel, dat is zeker. En hoe langer men leeft, hoe meer men dit beseft. Daarom voor de duidelijkheid iets meer inzicht in het gezin waarin ik opgroeide.

Mijn ouders Marius Sparreboom en Geertruida Groenenboom trouwden op 12 april 1917 te Barendrecht, waar zij beiden geboren en getogen waren. Zij vestigden zich na enkele jaren op de boerderij van de familie Groenenboom aan de Middeldijk. Het gezin kreeg met ernstige gezondheidsproblemen te kampen en op advies van de artsen werd gezocht naar een andere, op hoge zandgrond gelegen, woonplaats.

Na een proefperiode van een half jaar in een pension in Doorn, waar mijn moeder en de kinderen hun intrek hadden genomen - mijn vader "deed" de boerderij in Barendrecht in zijn eentje - werd de balans opgemaakt. Geconstateerd werd dat de gezondheid van de kinderen met sprongen vooruit was gegaan en dat het raadzaam was dat het gezin verhuisde. In 1929 werd de boerderij verkocht. Kinderen aanvaardden zoiets als vanzelfsprekend. Pas als ze zelf volwassen zijn geworden, krijgen ze er enig inzicht in, hoe ingrijpend zo'n stap geweest moet zijn. Met uitzondering misschien van mijn oudere broer was het voor ons geen aandachtspunt. Te jong weggegaan om aan Barendrecht enige herinnering te hebben of houden schikte ik mij moeiteloos in de rij met nieuwe buurkinderen en speelgenootjes op school en misschien nog het meest van alles in de nieuwe omgeving. En zo groeide ik op in een van de mooiste stukjes Nederland, waar een flinke heuvel al vlug een berg werd genoemd: de Grebbeberg, de Wageningse berg, de Laarse berg en, o wonder, de Sparreboomsche berg tussen Rhenen en Veenendaal! Iets voor Jan genealoog misschien om dat eens tot de bodem uit te zoeken? Een diepe deuk tussen de "bergen" werd daar verheven tot "Zwitserse vallei".

met „Anha“

Voor mij is de Grebbeberg en zijn omgeving het land van mijn jeugd. Al meer dan veertig jaar ben ik er weg, maar moeiteloos kan ik iedere landweg en iedere boerderij in mijn geheugen oproepen en beleef ik opnieuw de wisseling van de seizoenen. De zomers waren van het zilverachtige groen van de jonge rogge, die tegen de hellingen van de heuvels groeide. Soms viel daar de avondwind in en trok brede banen, die zich bogen en openvouwden en dan weer toestroomden. Die tere verkleuringen kun je soms terugvinden in de korte tijd die zeevissen gegeven is tussen het moment waarop ze gevangen worden, en sterven. Er was de geur van drogend gras wanneer het veranderde in hooi, en van rijpe kersen zo van de boom. Er was het geluid van graan dat neervalt onder de zicht; later stonden de opgezette schoven in het stoppeland.

De herfst schonk het neerddarrelende goud van heel oude beukenbossen en grote lindebomen, die om de boerderij stonden. Stoppelknollen op de akkers, kraaien in de grijze najaarslucht en de rijp van vroege nachtvorst. Niemand dacht eraan die bladeren bij elkaar te vegen. Pas toen ik als kind voor de eerste keer in de grote stad kwam, zag ik hoe men daar de herfst bij elkaar veegde om er ordelijke hopen van te maken. En later: jagers in het veld, met het geweer over de schouder, de hond bij de voet. Ze trokken hele dagen door het veld en meermalen zag ik hoe hazen rustig in het leger bleven liggen, om zich, als de jager niets vermoedend voorbij was gegaan, achter zijn rug haastig uit de voeten te maken. Zo selecteert moeder natuur zelf haar slimste schepselen, die het meest geschikt zijn voor de voortplanting.

In de winter overheerste de rivier, die daar heel dicht langs de Grebbeberg stroomde. Soms heel breed als er te veel water door de nauwe zomerbedding geperst moest worden en de uiterwaarden onder water kwamen. Soms als het lang gevroren had, heel smal, en nóg kan ik in een stille winternacht het geheimzinnige knisperen en ritselen horen waarmee de ijsschotsen tegen elkaar dreven in de laatste uren voordat de rivier ging "zitten", zoals dat genoemd werd.

*Sweet
fourteen*

*Boerderij
„Noda”*

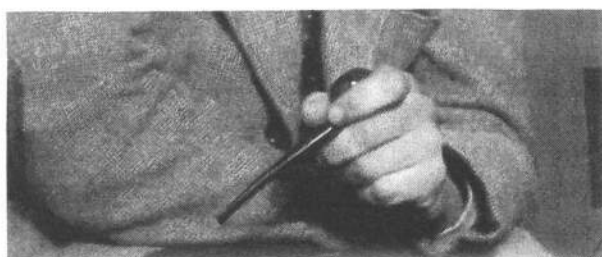

En dan de lente! Nooit zag ik kleurrijker landschap dan dat van de kleigronden achter de rivierdijken. Weilanden vol gele boterbloemen en paars van de pinksterbloemen langs de slootkanten. De bloeiende boomgaarden, roze en wit. Blatende lammeren en roodbont vee in het weiland langs de rivier. De stilte van de broeken en het binnenveld. De blauwgrashooilanden. De geur van pasgeboren kalfjes en van de melk zo uit de uier van de koe. De avondroep van de kievieten in het weiland en de zang van de veldleeuweriken, hoog boven de ruigte van de slootkant van het bouwland.

Het land van mijn jeugd was geen groots land. Geen polders met enorme vergezichten. Geen grote meren met zeilboten. Kleinschalig met roggeakkers tegen de hellingen van de heuvels en alleen op de strook kleigrond direct achter de dijk wat grote boerderijen. Een paar verdroomde stadjes aan de rivier, met namen die door de nu (nog) levende generatie nooit meer vergeten worden: Wageningen en Rhenen. Hun binnensteden werden door de Romeinen gesticht, door kleine potentaten weer verwoest en door nieuwe bewoners weer opgebouwd. Belangrijke plaatsen tijdens de Hoekse en Kabeljauwse twisten. Als dat nog kon, zouden ze nu tot beschermde stadsgezichten verklaard worden. Land van legenden en spookverhalen. Een vriendelijk land, eenvoudig, met eenvoudige en vriendelijke mensen. En daar, uitgerekend daar, gebeurde het.

Deze eeuw spoedt zich ten einde. Het grote omkijken is reeds begonnen en ik realiseer mij dat ik 75 jaar geleefd zal hebben in wat misschien wel de geweldigste eeuw uit de wereldgeschiedenis geboekstaafd zal worden (de eeuw van de geweldige daden en van de gewelddaden). In de jaren twintig van deze eeuw leerde ik lopen en rondkijken, in die van dertig lezen, luisteren en onthouden. Ik was die 10e mei 1940 veertien jaar en het was de wereld waarin ik kind was en opgroeide, die ik voor u probeerde op te roepen. Natuurlijk is dat beeld te romantisch, te idyllisch, er liggen bijna zestig jaar tussen nu en toen, maar toch, nooit is de hemel blauwer en het leven begeerlijker dan wanneer men veertien is!

Gerrit Sparreboom, Emmeloord 26 maart 1998.

*(Foto omslag: „Boerderij te
Barendrecht waar ik geboren ben.”)*

ONDERZOEKER DR. ALEXANDER SPARREBOOM IN "DE TELEGRAAF" VAN
14 MAART 1998.

FARMACEUTEN STRIJDEN OM BESTE ANTI-KANKERMIDDEL

door dr. MELS SLUYSER

SAN ANTONIO — Farmaceutische firma's in de Verenigde Staten en Frankrijk proberen aan te tonen dat het door hen uit de taxusboom ontwikkelde medicijn het beste werkt tegen kanker. Volgens de eerste gegevens lijken de Fransen aan de winnende hand te zijn.

Hun stof, Taxotere, lijkt beter te werken tegen borstkanker. Dit blijkt uit een internationale studie waarbij de effectiviteit van deze twee medicijnen werd vergeleken. Het verslag ervan werd onlangs gepresenteerd op een congres over borstkanker in San Antonio (Texas).

Taxol is de handelsnaam van een medicijn dat al vele jaren bij de behandeling van kanker wordt toegepast. De stof werd in de jaren zestig voor het eerst geïsoleerd uit de bast van de Amerikaanse *Taxus brevifolia*, en bleek een tumorremmend effect te hebben tegen diverse typen kanker.

Het probleem was echter dat de taxusbomen voor de bast gekapt moesten worden. Omdat er een beperkte hoeveelheid is van deze bomen, leverde dit te weinig Taxol op. Het Amerikaanse kankerinstituut (NCI) sloot daarom met de firma Bristol-Myers Squibb

een contract af om Taxol op een kunstmatige wijze te ontwikkelen, waarbij Bristol-Meyers Squibb het exclusieve recht kreeg het medicijn op de markt te brengen.

In 1981 ontwikkelde de Franse firma Rhône-Poulenc Rorer ech-

TAXUS

De grondstof voor het Amerikaanse Taxol en het Franse Taxotere komt van de taxushoorn.

ter Taxotere. Hierbij gingen de Fransen uit van de naalden van de Europese *Taxus baccata*. Zowel Taxotere als Taxol remt de groei van kankercellen door zich te koppelen aan zogenoemde microtubuli, onderdelen van de celkern die een rol spelen bij de celdeling. Door de binding aan microtubuli van kankercellen wordt verhindert dat deze cellen zich delen en vermenigvuldigen.

Een internationaal team onder leiding van John Crown van het St. Vincent's Hospital in Dublin vergeleek de werkzaamheid van Taxol en Taxotere tegen borstkanker. De studie werd uitgevoerd bij vrouwen met uitgezaaide borstkankers die niet meer reageerden op andere vormen van chemotherapie. Taxotere gaf bij 41 procent van deze 'uitbehandelde' patiënten een gedeeltelijke remming van de tumor groei en in 7 procent van de gevallen verdween de tumor in zijn geheel door de behandeling.

Dit leverde een beduidend beter resultaat op dan de behandeling van een vergelijkbare groep vrouwen met Taxol. Daar waren deze getallen respectievelijk 29 en 4 procent. Taxotere gaf ook minder bijwerkingen. In andere

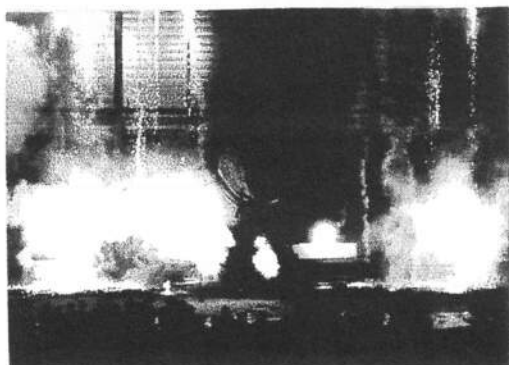
klinische studies, die op het congres in San Antonio werden gepresenteerd, bleek Taxotere beter te werken tegen borstkanker wanneer het gebruikt werd in combinatie met anti-kankermiddelen zoals Mitomycine C en Vinblastine.

Volgens Nederlandse wetenschappers kan het verschil in effectiviteit tussen Taxol en Taxotere echter gedeeltelijk te wijten zijn aan de manier waarop de medicijnen aan patiënten worden toegediend. In hun publicatie in het blad *Anti-Cancer Drugs* wijzen de onderzoekers Alex Sparreboom en Olaf van Tellingen (Daniël den Hoedkliniek, Rotterdam) en Willem Nooijen en Jos Beijnen (Antoni van Leeuwenhoek Ziekenhuis en Slotervaart-ziekenhuis, Amsterdam) erop dat Taxol en Taxotere slecht oplossen in water. Dus moeten er andere stoffen aan worden toegevoegd om ze oplosbaar te maken, wat nodig is om er patiënten mee te kunnen behandelen. Voor Taxol en Taxotere worden echter verschillende oplosmiddelen gebruikt, wat invloed kan hebben op hun werkzaamheid.

Momenteel wordt tevens de werkzaamheid van Taxol en Taxotere bij andere vormen van kanker onderzocht. De chemische derivaten die van deze stoffen zijn ontwikkeld, werken naar men hoopt nog beter tegen kanker.

UIT "BLAUWDRIK ACTUEEL", EEN PUBLICATIE VAN KLM, ONS TOEGEZONDEN DOOR GOVERT SPARREBOOM UIT RIJSWIJK.

Hoogste punt
Hangar
'a Hole in One'

In Hangar 11 op Schiphol-Oost werd afgelopen vrijdag op feestelijke wijze gevierd dat het hoogste punt is bereikt van de bouw van een 'tail-pocket' (staartdock) in baai 1. Een ruimte groot genoeg voor de staart van een Boeing 747-400 of voor de staart van een MD11, inclusief een motorverwisselingsdock. In december zal hiermee een zesde opstelpositie voor het onderhoud van de vliegtuigen in Hangar 11 zijn gerealiseerd. De viering ging traditioneel gepaard met een vuurwerk en het getrommel door een vijftien man sterke slagwerkgroep. Ook was er een lichtshow en een expositie van bewegende objecten van beeldend kunstenaar E. Laeven. Bovendien was er voor iedereen gelegenheid een 'Hole in One' in een vangnet te slaan, waarbij de

staartdock in baai 1 heel wat golfballen bleek te kunnen bevatten. De bouw van de tailpocket in baai 1 van Hangar 11 is onderdeel van een project in het kader van Focus 2000. Govert Sparreboom van de Vastgoedunit Oost van Facility Services en Caspar de Jong van de Technische Dienst gingen samen aan de slag. In de zomer van 1996 liet de Technische Dienst door Facility Services een 'betonstudie' verrichten. Het doel was om uit te vinden hoe de bestaande Hangars het beste benut kunnen worden. De conclusie: hergroeperen van het onderhoud van de verschillende vliegtuigtypes in Hangar 10, 11 en 12 en de bouw van een tailpocket in Hangar 11. De tailpocket zal na de jaarwisseling in gebruik worden genomen. ■

BESTUURSVERGADERING

Onze genealogen Miep en Jan Sparreboom zijn verhuisd. Omdat de eerste bestuursvergadering van dit jaar direct al bij hen in de nieuwe woning zou plaatsvinden had Jan ons vooraf een keurige, zeer begrijpelijke routebeschrijving toegezonden. Moeiteloos kwamen wij allen van het bestuur dan ook die zaterdag bijeen in hun nieuwe domein, waar voor Miep nu alles meer op "rolletjes" gaat.

Jaap en Carlo, voor 't eerst niet meer van de partij. Dat was even slikken. In april bieden wij van het bestuur hen een etentje aan, ergens in Delft. Want onze dank voor al hun werk blijft onuitsprekelijk.

Ingrid en Fred, de "nieuwen" in het bestuur vulden tijdens de bestuursvergadering de gevallen leegte perfect op. Energiek hebben zij de draad opgepakt waar Jaap en Carlo hem neerlegden.

☛ Nieuw adres Miep en Jan Sparreboom (genealogen) ☛

FAMILIEBERICHTEN

Uw berichtgeving over geboorte, huwelijk en overlijden, s.v.p. sturen naar het secretariaat van onze stichting.

OVERLEDEN: Haarlem 28-1-1998 Antje Sparreboom - van den Berg 83 jaar, weduwe sinds 1956 van Arie Sparreboom.

Bestuur en redactie bedanken alle Sparrebomen (en niet-Sparrebomen) die ons rond de jaarwisseling een wenskaart hebben toegestuurd.

Wij?

Wij gaan trouwen.

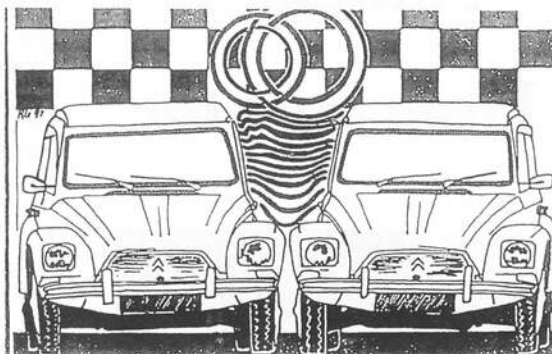
24 december 1997 om 14.30 uur in het gemeentehuis in Ten Boer.

Iedereen die dat mee wil maken is welkom

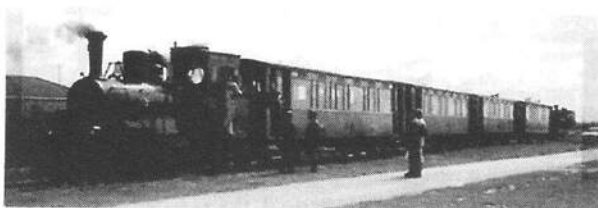
Wij vinden het leuk als jij/jullie ook komen.

Na die tijd is er gelegenheid om ons te feliciteren en van de verbazing te bekomen in "Boei 12", Roegeweg 3 te Steendam (via Overschild richting Steendam, bij bord "Boei 12" rechtsaf).

Tycho Sparreboom & Maaïke van der Werf

DE EILANDENTRAM

Geachte Redactie,

22 december 1997

In het familieblad jaargang 7 afl. 2 blz. 421-422 "Drie Sparrebomen" wordt verteld over het trammetje het zogenaamde "moardenaartje" later dieseltrammetje, welke vanuit de Rosestraat via de "geboortegrond" van de Sparrebomen naar de Zuidhollandse en Zeeuwse eilanden ging.

Nu is ondergetekende donateur van de stichting R.T.M. De stichting beheert historisch materieel en tracht deze in goede staat te brengen/houden.

Aangezien u in het laatste blad wat suggesties vraagt, wijs ik u op de mogelijkheid dat ritten met deze tram zijn te regelen (zie folder).

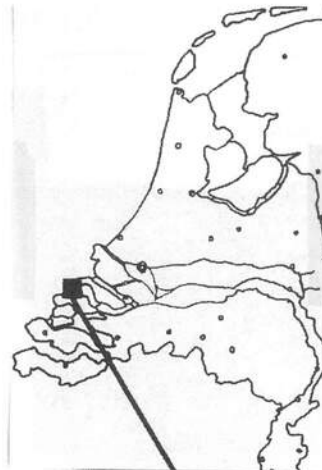
Met vriendelijke groet,

Roel Sparreboom

Beste Roel Sparreboom,

Bedankt voor je reactie op het stukje "Drie Sparrebomen" (dat nog steeds een vervolg moet krijgen).

Het lijkt ons bijzonder aardig eens iets via jou en de R.T.M. te organiseren. Daarover zullen wij binnen het bestuur zeker gaan beraadslagen.

Red.

DE EILANDENTRAM HERLEEFT!

Rijdagen en groepsdagtochten.

Met het gerestaureerde trammaterieel is het mogelijk om ritten te maken over een traject dat ligt op de Brouwersdam en in de duinen van het gebied De Punt. Hiertoë worden jaarlijks een aantal rijdagen vastgesteld met vaste vertrek- en aankomsttijden. Daarnaast zijn op verzoek tramritten mogelijk op alle dagen (niet op zondag) van de week vanaf 10.00 uur tot 18.00 uur zowel stoom- als dieseltractie behoort tot de mogelijkheden. Ook tramritten met uitsluitend goederenwagens of met z.g.n. gemengde trams kunnen op verzoek georganiseerd worden.

SPARREBOMEN GEZOCHT

Ergens een meneer Reiner ontmoet waarmee ik in gesprek raakte. Hij was van mijn leeftijd en eveneens Rotterdammer van geboorte. Toen de naam "Sparreboom" viel, schoof hij op zijn stoel naar voren en keek mij verrast aan. "Sparreboom? Ik heb een Sparreboom gekend! Goed gekend".

Over het algemeen kijk ik er niet van op dat iemand ergens in Nederland een Sparreboom kent, maar nu was dat even anders, vanwege de reactie van de heer Reiner. "Misschien ken ik hem ook", zei ik, "of anders onze genealoog. Wij Sparrebomen hebben namelijk een familiestichting met een groot aantal leden. En wie weet is hij zelf wel lid".

"Dat kan niet", weerde meneer Reiner, "want mijn Sparreboom is al een aantal jaren dood".

Mijn nieuwsgierigheid was toch wel gewekt.

"Waar kwam hij vandaan?" vroeg ik belangstellend.

"Ook uit Rotterdam, uit IJsselmonde. Een boerenzoon uit IJsselmonde. Ik heb jarenlang met hem gewerkt. Als loods. Ik was zijn superieur, maar dat speelde niet. Hij was een grote, brede kerel met een zeer uitgesproken eigen mening. Helaas zijn we elkaar uit het oog verloren.

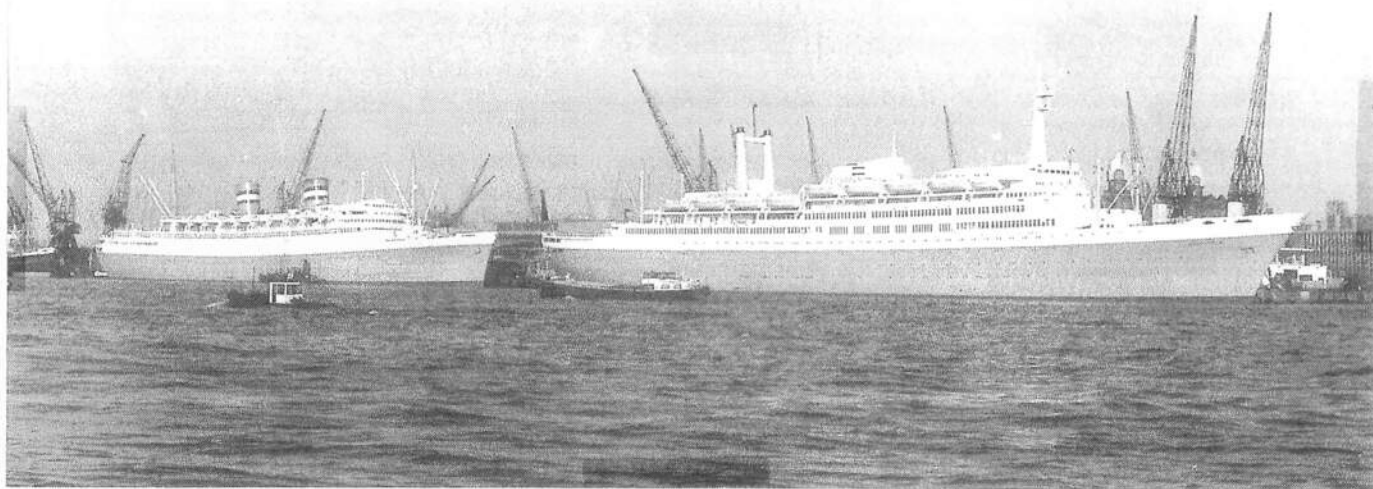
Helaas. Wat ik later nog over hem hoorde was, dat hij van Rotterdam-Zuid naar een boerderij aan de Belgische grens is verhuisd. En vandaar naar Polen, waar hij is overleden".

Het speet mij op dat moment dat ik de heer Reiner niet verder kon helpen.

Natuurlijk had ik Jan genealoog om inlichtingen kunnen vragen en wellicht had hij à la minute helderheid gebracht, echter, geschikter leek het mij om mijn gesprek met de heer Reiner in ons blad te vermelden.

Waarmee ik wil vragen: Wie kan een verhelderend licht laten schijnen over het wel en wee van "loods Sparreboom" uit IJsselmonde? Want de heer Reiner zal ik binnen afzienbare tijd weer ontmoeten, en het zou aardig zijn als ik hem kon vertellen hoe het de man die jarenlang zijn collega was, de laatste periode van zijn leven is vergaan.

Kees.

SPRREBOOMPJES

(GEZINSPLANNING)

TRUITJE, WAAROM MOETEN WE EIGENLIJK ZO VAAK OP HEILTJE PASSEN?

OMDAT WIJ MODERNE OUDERS HEBBEN, WILLEMPIE.

ZE DOEN AAN SPORT, ZE GAAN NAAR CONCERTEN EN ZE BRIDGEN OMDAT ZE DAAR VROEGER NIET AAN TOE KWAMEN.

NET ZOALS WIJ NU.

ZOIETS.

DUS... ALS HEILTJE ER NIET WAS Zouden WIJ NU AL VAN HET LEVEN KUNNEN GENIETEN.

ONGEVEER.

WAAROM IS HIJ ER DAN?

WAT EEN STOMME VRAAG ZEG! WIJ ZIJN ER TOCH OOK?

MAAR WIJ WAREN EEN BEETJE DE BEDOELING. EN HIJ NIET.

HOE WEET JE DAT?

IK HOOR WEL EENS IETS.

O JA?

EN WAT ZEIDEN ZE DAN?

NOU....

... PA ZEI DAT JIJ EEN JONGEN HAD MOETEN ZIJN, IK EEN MEISJE, EN HEILTJE EEN PIL.

kees

RARITEITEN

Alle namen voor huwelijksfeesten (uit Onze Taal '95)

(ons toegestuurd door oud-redactrice Frieda, die dit bij het opruimen tegenkwam)

1 IS KATOEN * 2 IS PAPIER * 3 IS LEDER * 4 IS FRUIT / BLOEMEN
* 5 IS HOUT * 6 IS SUIKER * 6 1/4 IS BLIK * 7 IS WOL * 8 IS
BRONS * 9 IS AARDEWERK * 10 IS TIN * 11 IS STAAL * 12 IS ZIJDE
* 12 1/2 IS KOPER * 13 IS KANT * 14 IS IVOOR * 15 IS KRISTAL *
20 IS PORSELEIN * 25 IS ZILVER * 30 IS PAREL * 35 IS KORAAL *
40 IS ROBIJN * 45 IS SAFFIER * 50 IS GOUD * 55 IS SMARAGD * 60
IS DIAMANT * 70 IS BRILJANT *

HAVENTAAL!

Vroeger - vooral vóór de oorlog, maar ook nog wel er na - werd er in Rotterdam ook een "haventaal" gesproken. Mensen die in de haven werkten (toen heetten ze nog "havenarbeiders") gebruikten typische uitdrukkingen, die alleen zij kenden. Het waren uitdrukkingen die vooral op het lossen en laden van stukgoedschepen sloegen. Tegenwoordig worden deze, soms humoristische typeringen nog zelden gehoord. Dit zijn er een paar:

Amerikaantje - een dubbele hijs in één strop * Amsterdammer - een slechte hijs, die bij het opdraaien uit elkaar valt * Armen- en benenboot - een schip met papier- of mijnhout * Beddetijken - grote, doorgaans lichte balen * Blaas - een werkonderbreking, om even uit te blazen ("effe een blaasie pikke") * Bokkepoot - een drijvende grijperkraan met vaste arm * Bulten - een sanitaire stop * Dooie varkens - logge, door hun lengte onhandelbare zakken * Hij ligt in de pan - het is nog een uur werken * Ik heb er de balen van - ik heb er schoon genoeg van * Kat in 't bakkie - gemakkelijk werk * Krabbelaar - iemand die onhandig werkt * Lege koeien - koeienhuiden * Lekko - "Laat gaan" of 'Laat vallen (van het Engelse "Let go") * Natte jassen - losse, gezouten koeienhuiden * Over de muur - een hijs die in een lichter gaat * Tent d'r op - een ruim bij regen met een zeil dicht leggen * Veter - een drijvende elevator * Zak met gras - een stommeling * Zwarte bende - de researchedienst *

Nieuwe vrede.....

*Ik wandel wat op mijn gemak,
loop bijna in een bloesemtak
die prachtig en verlegen
en bloem voor bloem
zichzelf laat zien.*

*Ik ga niet verder want misschien
kom ik haar nooit meer tegen.*

"ONZE TAK"

Brief van Wil Sparreboom uit Rotterdam aan de redactie

Hallo Kees,

30 december 1997

Je zult wel verbaasd zijn post van mij te ontvangen, maar het heeft te maken met de komende bijlage (nr. 18) in het familieblad. Elk blad, dat ik toegezonden krijg, lees ik met veel plezier en elke keer weer ben ik benieuwd wanneer "onze tak" er in komt te staan. En nu is het zover: Bijlage 18, met Willem Sparreboom en Lena Noordzij, onze grootouders.

Om de rubriek "Genealogie" eventueel wat levendiger te maken bijgaand een kopie van hun trouwboekje met alle namen van de kinderen, en twee kopieën van foto's van hun vijftienvintig en dertig jarig huwelijk. En dan nog een foto van mijn vader Willem Sparreboom.

Het leek mij leuk om eens iets meer te laten zien dan een opsamming van namen (misschien een idee dat een vervolg zou kunnen krijgen?), en in mijn geval speelt ook, dat ik van Willem Sparreboom en Lena Noordzij het jongste kleinkind ben.

Kees, ik hoop dat je er iets mee kunt doen.

Ik wens jou en alle leden van het bestuur een heel gezond 1998 toe.

Hartelijke groeten,
Wil Sparreboom

Beste Wil (ik mag Wil zeggen, of Willy, want zij is mijn bloedeigen nichtje),

Bedankt voor je bijdrage aan ons blad. Al is het nu intussen maart, ik wens jou en je familie eveneens alle gezondheid toe.

Bij het zien van de twee groepsfoto's rezen er bij mij allerlei herinneringen. Het zou te ver voeren hier uitgebreid over te gaan mijmeren; uitzondering maak ik voor mijn grootouders van moeders kant; zij staan ergens op de achterste rij zoals ik hen en uiteraard ook de rest van het gezelschap nooit heb gekend (1931). En dan John (zittend in het midden, voorste rij) die in ons vorige blad zijn vader en onze oom Pleun memoreerde in de rubriek "Sparrebomen van toen".

Wil, ik hoop dat jouw idee navolging krijgt. Het is altijd interessant (vind ik) om naar oude groepsfoto's te kijken, ook al is het niet direct "van eigen tak". De mogelijkheid kan zich immers voordoen dat er ergens op zo'n gedateerde prent iets of iemand staat afgebeeld waarmee we een link kunnen leggen naar de directe familie. En dat zou de band binnen ons familiegebeuren alleen maar hechter maken!

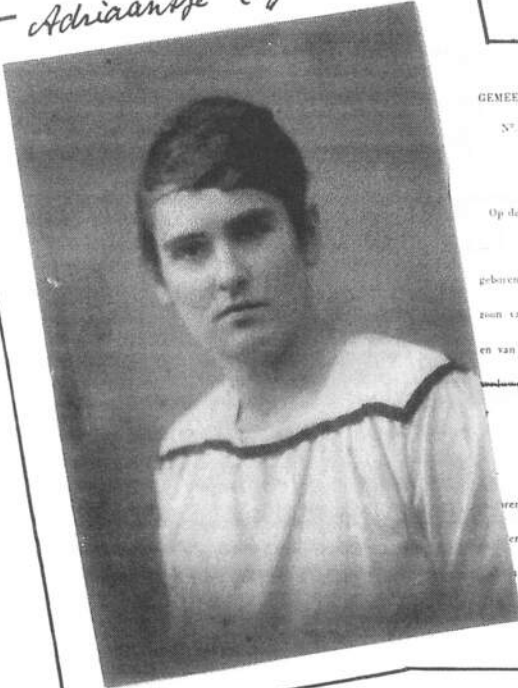
Hartelijke groeten,
Kees.

Zomaar, knis-kraas, wat oude plaatjes van toen uit het grote gezin van Willem Sparneboom en Lena Voorduin.

Zilveren bruidspaar, met uiterst rechts Willem jr. („Wim“), vader van Wil. (1926)

*Oudste dochter
Adriaantje („Jaantje“)*

GEMEENTE *Gijsselsmonde*
N° der akte *5*
Op den *30^e April* *1911*
geboren te *Gijsselsmonde*
zoon van *Willem Sparneboom*
en van *Adriaantje Vijze*

Kenn
aren te *Gijsselsmonde*
er van *Willem Voorduin*
Lena Sparneboom

Pleun (zie vorige editie)

Strandgenoegen.

Lena in ernst...

...en in voor een grap.

alle broertjes op een rij

Jongste zoon Arie aan het key-board.

KINDEREN UIT DIT HUWELIJK GEBOREN

VOORNAMEN	GEBOREN		OVERLEDEN	
	TE	DEN	TE	DEN
1. Adriaantje	Sijdelman	21 Nov	1896	
2. Lena	"	24 "	1897	
3. Fielem	"	4 Januari	1898	
4. W. Wilhelmina	Stroonink	23 Oct	1901	Stroonink 12 Oct 1901
5. Wilhelmina	id.	12 Juli	1902	
6. Jannetje	Haarman	2 Oct	1904	
7. Dierkje	"	2 "	1905	12 Jan 1906
8. Willem	R. van der Sluis	13 Mart	1907	Robb 1 Nov 1908
9. Pieter	W. P. van der Sluis	17 April	1908	
10. Willem Jan	id.	17 April	1908	
11. Jan Willem	id.	17 April	1912	
12. Arie	id.	17 April	1912	

kinderen in het trouwboekje.

XI cm Elias Sparreboom, geb. Rotterdam 7-1-1951, tr Rotterdam 4-6-1971 Ardien Veldmeijer, geb. Rotterdam 24-4-1951, dr. van Koos Veldmeijer en Ardien Moret.

Uit dit huwelijk:

1. Patrick, geb. Rotterdam 24-11-1972.
2. Richard, geb. Rotterdam 31-3-1977.
3. Tamara, geb. Rotterdam 18-8-1980.

Hier begint bijlage 18.

IX ao Willem Sparreboom, geb. IJsselmonde 4-7-1870, ijzerwerker-klinker, overl. Rotterdam 16-1-1933, tr. IJsselmonde 30-4-1896 Lena Noordzij, geb. IJsselmonde 10-1-1872, overl. Poortugaal 12-7-1956, dr. van Willem Noordzij en Lena Sparreboom. (komen later op bijlage 25)

Uit dit huwelijk:

1. Adriaantje, geb. IJsselmonde 21-11-1896, volgt X ce.
2. Lena, geb. IJsselmonde 24-11-1897, werkster, overl. Rotterdam 29-3-1969.
3. Pleun, geb. IJsselmonde 4-3-1899, volgt X cf.
4. Wilhelmina, geb. Ridderkerk 23-5-1901, overl. Ridderkerk 12-11-1901.
5. Wilhelmina, geb. Ridderkerk 13-7-1902, overl. Dordrecht 11-12-1970, tr. (1) Rotterdam 15-12-1920 Leendert Trijselaar, geb. Rotterdam 3-5-1897, zn. van Machiel Trijselaar en Grietje Spek, tr. (2) Rotterdam 3-10-1945 Jan Nuis, geb. Rotterdam 18-10-1901, zn. van Arie Pieter Nuis en Frederika Jacoba Maarleveld.
6. Jannigje, geb. Hardinxveld 2-10-1904, volgt X cg.
7. Willem, geb. Rotterdam 15-3-1907, overl. Rotterdam 1-11-1908.
8. Pieter, geb. Rotterdam 17-4-1908, volgt X ch.
9. Willem Jan, geb. Rotterdam 11-5-1910, volgt X ci.
10. Jan Willem, geb. Rotterdam 13-4-1912, volgt X cj.
11. Arie, geb. Rotterdam 6-12-1915, kantoorbediende NMB. overl. Rotterdam 11-4-1976.

X ce Adriaantje Sparreboom, geb. IJsselmonde 21-11-1896, overl. Rotterdam 15-11-1927, tr. Rotterdam 12-10-1921 Johannes Theodorus Housterman, geb. Nijmegen 13-11-1899, vuurstoker, overl. New York (USA) 30-10-1974, zn. van Johannes Theodorus Housterman en Gerarda van Roest.

Uit dit huwelijk:

1. Gerarda Johanna, geb. Rotterdam 5-5-1922, overl. Rotterdam 5-10-1974.
2. Lena, geb. Rotterdam 10-9-1927, tr. New York (USA) 31-7-1954 Frank Robert Beran, geb. New York (USA) 3-1-1919, constructiewerker.

X cf Pleun Sparreboom, geb. IJsselmonde 4-3-1899, smid, baas gemeentewerken, overl. Rotterdam 22-12-1964, tr. Rotterdam 3-6-1921 Victoire Johanna Zwaan, geb. Bergen op Zoom 26-11-1901, overl. Rotterdam 1-12-1980, dr. van Leendert Zwaan en Maria Jaqueline van der Klooster.

Uit dit huwelijk:

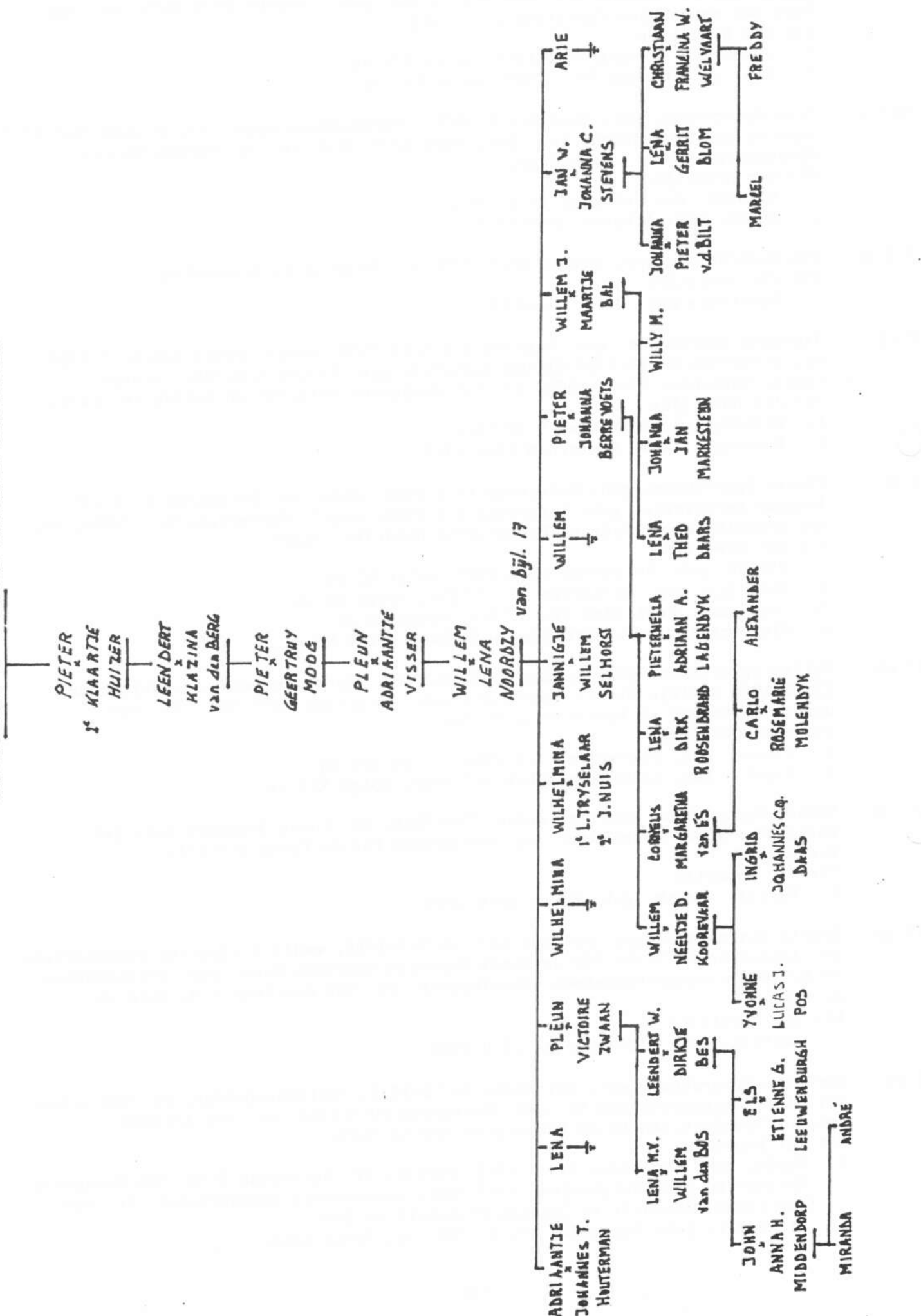
1. Lena Maria Victoire, geb. Rotterdam 7-5-1923, volgt XI cn.
2. Leendert Willem, geb. Rotterdam 15-2-1925, volgt XI co.

XI cn Lena Maria Victoire Sparreboom, geb. Rotterdam 7-5-1923, tr. Rotterdam 17-8-1949 Willem van den Bos, geb. Voorschoten 7-3-1922, constructeur-tekenaar, zn. van Willem van den Bos en Geertruida Christina Maria Meijer.

Uit dit huwelijk:

1. Robert Willem, geb. Voorschoten 17-7-1950, tr. Ada de Bes.
2. Emile, geb. Roelof Arendsveen 15-4-1952, tr. Judith van der Ree.
3. Norbert, geb. Leiden 19-5-1956, tr. Tineke de Vries.
4. Max, geb. Leiden 29-8-1957, tr. Marijke van Harteveld.
5. Stella, geb. Leiden 17-8-1960, tr. Cornelis Ravensbergen.

- XI co Leendert Willem Sparreboom, geb. Rotterdam 15-2-1925, verkoper grafische industrie, tr. Bussum 1-6-1949 Dirkje Bes, geb. Utrecht 29-6-1924, dr. van Dirk Bes en Johanna Christina van Kooij.
Uit dit huwelijk:
1. John, geb. Bussum 2-11-1951, volgt XII ao.
2. Els, geb. Bussum 28-1-1955, volgt XII ap.
- XII ao John Sparreboom, geb. Bussum 2-11-1951, vertegenwoordiger, tr. Bussum 10-5-1972 Anna Helena Middendorp, geb. Hilversum 22-7-1948, dr. van Herman Marten Middendorp en Jentje Ketelaar.
Uit dit huwelijk:
1. Miranda, geb. Alkmaar 16-1-1974.
2. André, geb. Alkmaar 18-8-1975.
- XII ap Els Sparreboom, geb. Bussum 28-1-1955, tr. Etienne G. Leeuwenborg.
Uit dit huwelijk:
1. Leontine, geb. Zeist 2-5-1982.
- X cg Jannigje Sparreboom, geb. Hardinxveld 2-10-1904, overl. Rotterdam 9-11-1993, tr. Rotterdam 24-11-1926 Willem Selhorst, geb. Zwolle 5-6-1902, stoker, overl. Rotterdam 14-11-1973, zn. van Hermannus Selhorst en Golida de Graaf.
Uit dit huwelijk:
1. Willem, geb. Rotterdam 9-12-1933.
2. Hermannus, geb. Rotterdam 18-4-1941.
- X ch Pieter Sparreboom, geb. Rotterdam 17-4-1908, smid, tr. Rotterdam 30-1-1935 Johanna Berrevoets, geb. Rotterdam 4-9-1907, overl. Ridderkerk 9-11-1996, dr. van Cornelis Berrevoets en Pieterella Hendrika Lokker.
Uit dit huwelijk:
1. Willem, geb. Rotterdam 12-5-1937, volgt XI cp.
2. Cornelis, geb. Rotterdam 24-12-1939, volgt XI cq.
3. Lena, geb. Rotterdam 19-11-1941, volgt XI cr.
4. Pieterella, geb. Rotterdam 1-5-1944, volgt XI cs.
- XI cp. Willem Sparreboom, geb. Rotterdam 12-5-1937, administrateur, tr. Rotterdam 22-12-1960 Neeltje Dirkje Koorevaar, geb. Rotterdam 16-3-1941, dr. van Gerrit Koorevaar en Bastiaantje de Neef.
Uit dit huwelijk:
1. Yvonne, geb. Rotterdam 17-9-1964, volgt XII aq.
2. Ingrid, geb. Krimpen a/d Lek 9-2-1968, volgt XII ar.
- XII aq Yvonne Sparreboom, geb. Rotterdam 17-9-1964, tr. Lucas Johannes Pos, geb. Zeist 20-4-1967, boekhouder, zn. van Harmen Pos en Fenna Cornelia Westerhoff.
Uit dit huwelijk:
1. Neeltje Judith, geb. Zeist 16-8-1993.
- XII ar Ingrid Sparreboom, geb. Krimpen a/d Lek 9-2-1968, medisch directie secretaresse, tr. Alblasterdam 15-9-1989 Johannes Cornelis Quirinus Daas, geb. Alblasterdam 12-8-1966, electro-technisch paneelbouwer, zn. van Quirinus M.M. Daas en A. Jansen.
Uit dit huwelijk:
1. Martijn, geb. Alblasterdam 27-9-1996.
- XI cq Cornelis Sparreboom, geb. Rotterdam 24-12-1939, reclameschilder, tr. Rotterdam 9-11-1961 Margaretha van Es, geb. Rotterdam 20-3-1941, dr. van Adriaan Jacobus Leendert van Es en Margaretha Agatha Poll.
Uit dit huwelijk:
1. Carlo, geb. Rotterdam 27-11-1965, jurist, tr. Rotterdam 31-8-1989 Rosemarie Molendijk, geb. Spijkenisse 19-7-1966, commercieel medewerkster, dr. van Jan Izaäk Molendijk en Johanna Elizabeth de Kort.
2. Alexander, geb. Rotterdam 17-10-1969, dr. Farmacoloog.

Een Sparreboom die niet kon slapen
zag dat men zijn vrouw wilde kapen.
Hij sprak tot de dief:
„Blijf af van mijn lief,
want anders grijp ik naar mijn wapen.”

Familieblad

Sparreboom

Jaargang 9 afl. 2

augustus 1998

..... over reünie den Briel

en een prominent profiel.

Frieda: "... ieder jaar nieuwe verrassingen".

EN VOORTS IN DIT ZOMERNUMMER O.A.

*KLAAS SCHIPPER OVER JAN SPARREBOOM * "HOE DENKT U HIEROVER? *

* FAMILIEBERICHTEN * MEDEDELINGEN *

* SPARREBOOMPJES * "WAAR SEIZOENEN KLEUREN HADDEN" (2) *

* WIM SPARREBOOM * GENEALOGIE *

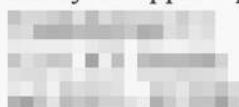
FAMILIESTICHTING SPARREBOOM (opgericht 26 januari 1990)

Ere-Voorzitter: Gerrit Sparreboom

BESTUUR

Voorzitter: Trudy Schipper-Sparreboom

Secretaris: Ingrid Sparreboom

Penningmeester: Fred Sparreboom

Genealoog: Miep Sparreboom

Alle genealogische gegevens vallen onder verantwoording van de genealogen Miep en Jan Sparreboom, tenzij anders vermeld.

Redactie familieblad: Kees Sparreboom

Ingrid Daas-Sparreboom

Dit Familieblad is het orgaan van de Familiestichting Sparreboom en wordt gratis verstrekt aan de donateurs.

Nieuwe donateurs kunnen zich opgeven bij de secretaris en hun donatie overmaken op gironr. 2792447 t.n.v. Familiestichting Sparreboom (voor 1998 f 25,=) onder vermelding van naam en adres.

Aan alle Briellebezoekers,

Met plezier hebben we geconstateerd dat een flink aantal Sparrebomen Brielle op 3 oktober a.s. zal bezoeken. De woning van de voorzitter is helaas niet groot genoeg om u daar te ontvangen, maar dichtbij eveneens in het historisch centrum is een pittoreske lokatie "De vergulde Colff", waar wij u om 10.30 uur hopen te ontvangen met koffie en cake. Let wel het tweede kopje is weer voor eigen rekening.

Om 11.30 uur krijgt u een rondleiding door de Sint Catherijnekerk, waar u interessante verhalen te horen krijgt uit het rijke verleden van Brielle en ... van onze familie.

Onze genealoog Jan zal ook daar ongetwijfeld een toepasselijk verhaal voor ons beschikbaar hebben. Iedereen is in staat aan dit bezoek deel te nemen en voor de klimmers onder u ... u kunt ook nog de toren op!

In "De vergulde Colff" wordt om 13.00 uur de lunch geserveerd. Het restaurant ligt op twee minuten loopafstand van de kerk. Voor de liefhebbers bestaat de mogelijkheid na de lunch een stadswandeling te maken onder leiding van gidsen (uw voorzitter en een collega-gids). De stadswandeling duurt van 14.00 uur tot 15.00 uur.

Als u mee wilt wandelen - het is zeker de moeite waard - vragen wij u dit 's morgens bij aankomst te melden. De niet-wandelaars kunnen nog wat napraten in "De vergulde Colff". Het ligt in de bedoeling deze familiedag rond 15.30 uur af te sluiten.

Het adres van "De vergulde Colff" is: Wellerondom 10, 3231 XV Brielle, tel. 0181-416161. Het restaurant ligt in het centrum van Brielle direct achter het oude stadhuis aan de Markt.

De bereikbaarheid

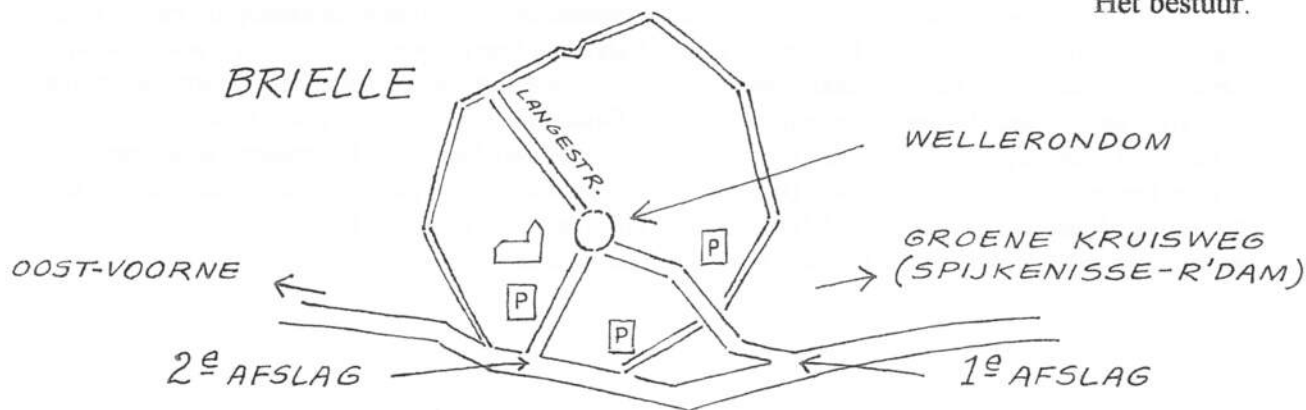
Met eigen vervoer vanuit Rotterdam via de A15 en N15.

Met het openbaar vervoer vanuit Rotterdam:

- 1) met de metro naar Spijkenisse-Centrum. Vervolgens met bus 103 naar Brielle Centrum. Vertrek bus 103 vanuit Spijkenisse om 10.06 uur, aankomst Brielle 10.28 uur. De bus rijdt tweemaal per uur.
- 2) vanuit Rotterdam Marconiplein bus 80 (rijdt driemaal per uur). Vertrek 09.06 uur, aankomst 09.44 uur bij metrostation Spijkenisse-Centrum. Daar overstappen op bus 103 (zie hierboven).

Mocht u nog niet hebben besloten om Brielle op 3 oktober in te nemen, dan kan dat natuurlijk alsnog. U zult er spijt van krijgen als u niet voor een dag Watergeus wordt. Aanmelden kan door f 30,- per persoon over te maken op girorekening 2792447 t.n.v. Familiestichting Sparreboom onder vermelding van familiedag of door middel van de acceptgiro die u wellicht nog heeft. Allemaal graag tot ziens in Brielle op 3 oktober!

Het bestuur.

JAN SPARREBOOM

Eerst sloopte hij flats en nu smeedt hij familiebanden

door Klaas Schipper

De laatste grote klus van zijn echte werkzame leven was de ingrijpende sloop van de flats in de Arnhemse wijk Presikhaaf 1. Rasverteller Jan Sparreboom, die op 31 oktober a.s. 59 hoopt te worden, kan er uren over vertellen. "Dat was toch een karwei in 1995, het ene blok na het andere ging tegen de grond. En niet zo maar even, maar altijd op de meest spectaculaire manier met een maximum aan geluid en vallend puin. Laag bij de grond met de beuk een zo smal mogelijk stuk maken en dan de enorme klap". Hij kan dat werk ook nog zichtbaar maken, want oud/Presikhaaf-bewoonster Erna Kleiborn maakte een prachtig fotoboek van Jan met zijn kraan.

Daar heeft hij vrijwel zijn hele leven op gezeten. "Het werd me met de paplepel ingegoten en ik ben eigenlijk nooit meer los van kranen gekomen. Ik heb zelfs wel eens een giek op mijn arm gekregen, maar dat heeft mijn liefde voor kranen niet doen afnemen", aldus de in Zevenhoven bij Nieuwkoop geboren Sparreboom die al als jongen van veertien op de kraan zat.

Deze Jan Sparreboom woont reeds vanaf 1971 in Brielle, het historische stadje waar ditmaal op 3 oktober de jaarlijkse familiedag wordt gehouden. Jan kwam er met zijn tweede vrouw wonen en kent Brielle en omgeving nu op zijn duimpje. Hij woonde eerst in de rustige wijk Meeuwenoord, verhuisde toen naar de Mgr. Smitsstraat in Rugge en woont nu weer in Meeuwenoord aan de Rochus Meeuwiszonweg. "Ik heb het hier geweldig naar mijn zin en wil er niet meer weg", vertelt Jan die zich tegenwoordig vooral bezighoudt met verzamelen en het smeden van familiebanden. Dat verzamelen heeft hij altijd al gedaan, ook toen hij nog dagelijks op de kraan zat. Zijn moeder verzamelde ook van alles. "Daar heb ik het vast van". Jan haalde heel zijn leven wel overal wat vandaan: antiek, emailen reclameborden, oude fietsen en bromfietsen. "Die laatste knapte ik natuurlijk wel op en dan verkocht ik ze weer door. Ik kon en kan nu eenmaal niet stilzitten". Jan Sparreboom rekent zichzelf tot de categorie wispelturige verzamelaars. "Ik heb me nooit lang met een soort of onderwerp bezig gehouden". Bij de laatste verhuizing ruimden Jan en zijn vrouw dan ook flink wat op, maar zijn huidige woning herbergt inmiddels weer de nodige verzamelingen, zo wordt duidelijk. Jan had altijd al een kick van telefoons, "maar nu pak ik ieder wit bakelieten exemplaar dat ik maar zie", deelt de vutter mee die vroeger zo'n 80 tot 90 uur per week werkte en nu alle tijd van de wereld heeft om achter prachtexemplaren aan te gaan. Hij toont vol trots zijn laatste aankoop: een Edison voicewriter. "Een meesterstuk, eigenlijk een van de eerste voicemail's", legt Jan uit. Zijn ogen stralen. Hij kijkt helemaal verliefd naar zijn meesterstuk.

Dan moet er toch nog even foto's gekeken worden. Eerst oude schoolfoto's.

Jan is vast en zeker van plan eerdaags een reünie te organiseren. "Ik heb mijn oude vriendinnen gebeld die ook op de foto staan. Die vonden het natuurlijk hartstikke leuk om mij weer eens te zien. En de rest van de klas natuurlijk", voegt deze charmeur per excellence er aan toe. "Een beetje iedereen opzoeken en dan een poosje rammelen". Hij legt na een wat verwonderde blik mijnerzijds haastig uit dat hij onder 'rammelen' praten verstaat. Jan beschouwt zichzelf als een "Sparreboom uit Rijsoord", ook al is hij in Zevenhoven geboren en heeft hij daar lang gewoond. Hij 'rammelt' graag met andere Sparrebomen over van alles en nog wat. De band met zijn enige zusje Baukje (57) is uitermate goed, maar hij verzamelt graag veel meer Sparrebomen rond zich. Met een aantal van hen heeft hij regelmatig contact. Die krijgen hem nogal eens over de vloer. Daarnaast boort hij ook nog wel nieuwe takken Sparrebomen aan. "Over het algemeen zijn het gemoedelijke lui", wil hij graag even kwijt. Er komen allerlei oude brieven en foto's op tafel. Ook daar kan hij naar zijn zeggen dagen mee bezig zijn.

Ze schetsen het beeld van een ander tijd. Jan kan zich er sterk in verdiepen en hij vindt het leuk om te vertellen wat hij er zich allemaal bij voorstelt. "Een mens komt eigenlijk nooit uitgepraat. En dat terwijl een dag zoveel uren heeft. Vroeger stond ik altijd om vijf uur op. Nu ik in de VUT zit, ga ik toch ook om zeven of acht uur uit bed. Man, ik heb het met van alles zo druk als een klein baasje". Dat deze Jan Sparreboom, zoon van Arie Sparreboom (geboren in IJsselmonde op 15 april 1908) en Antje van den Berge (geboren in het Friese Opsterland op 11 september 1914) bepaald geen stilzitter is, mag duidelijk zijn. Jan ziet er al naar uit op 3 oktober een flink aantal Sparrebomen te ontmoeten en dan nog wel in zijn eigen woonplaats. Het wordt vast en zeker 'rammelen' geblazen in het hart van de geuzenstad!

Hoe denkt u hierover?

Misschien ben ik te romantisch voor een tijdperk van mega en giga. Van bits en bites, voor een 'gezellig' gesprek via Internet. Ik vind atlanten leuk, en woordenboeken, en encyclopedieën. Gewoon, op je schoot en bladeren maar.

Mijn zoon zat kortgeleden via Internet in een chatprogramma van een zeer beroemd Amerikaans schrijver. Uiterst trots liet hij me een uitgeprinte bladzijde zien, uit een manuscript waarmee deze schrijver nog bezig was. Met de hand geschreven stond bovenaan: "for my fan Fabian". Hartstikke leuk voor zo'n joch van zestien, dat begrijp ik best. Op zo'n moment vind ik de tegenwoordige computer een absoluut wonderlijke toverdoos. Maar ook een doos van Pandora. Kan het echt de bedoeling zijn dat de mensheid binnen afzienbare tijd compleet afhankelijk wordt van apparatuur? Van technologieën?

Ik ben geenszins tegen vooruitgang, begrijpt u me niet verkeerd. Ook niet tegen technologische vooruitgang. Ik ben vóór beweging en stilstand is achteruitgang. Ik ben alleen tegen absolute afhankelijkheid, tegen geen eigen keus hebben. Anticomputer ben ik dus niet!

In de ruimtevaart bijv. zijn ze nodig en omdat we daardoor meer weten over de kosmos, mag ik graag fantaseren over wat je zou tegenkomen als je na Uranus rechtsaf zou slaan. Iets wat ik waarschijnlijk via Internet zou kunnen opzoeken, maar ik hoef niet alles te weten.

Ik zie echter ook, over pakweg zo'n tien jaar, één grote moedercomputer in handen van een handjevol machtswellustelingen die een wereldregering vormen. En dat zal geen democratische zijn. Een technocratische politiestaat! Orwelliaans ja. Big mamma is watching you. En een individualist zal dan een crimineel heten.

Pas zag ik in een t.v.-programma een schade-expert aan 't werk. Zo iemand die bij een "Even Apeldoorn bellen" zijn brood verdient en in

garages de deuken in uw auto taxeert. Deze man echter, was een zogenaamde "remote-schade-expert". Op afstand dus. Hij zat gewoon thuis achter zijn computer, die weer verbonden was met een cameraatje dat in handen was van een automonteur in een garage, die met dat cameraatje op commando van de schademan thuis ("... laat die deuk links-voor nog eens zien ..."), opnamen maakte van de onfortuinlijke automobiel. Volgt u het nog? Op die computer was meteen de hele procedure te zien, waarna linea recta alles uitgewerkt kon worden. Het bespaart van alles. Vooral tijd. En tijd schijnt geld te zijn, omdat ik van andersom nog nooit gehoord heb. Het bespaart ook menselijk contact, maar het gaat ook niet om menselijk contact. Daar zal het misschien wel steeds minder over gaan.

Remote-bankieren, remote-taxeren, remote-shoppen, remote-verliefd worden, remote-samenwonen, remote-vrijen, remote-bevallen. O ja, remote-sterven hoort erbij.

Pessimistisch? Nee hoor, integendeel. Van nature positief. Ik ben ook allesbehalve behoudend. Wel een individualist en nou ja, toch erg romantisch, wordt mij weleens "verweten". In winkels betaal ik, want zo ben ik opgevoed. Met ouderwets geld, klinkende munt. Lekker overzichtelijk in m'n portemonnee. En ik ben zo vlug klaar altijd bij de kassa. Ouderwets geld betaalt veel sneller dan een pinpas, wist u dat?

Bij de bank ga ik altijd aan de balie mijn geld opnemen. Heeft u die rijen bij "de muur" weleens gezien? Onze westerse muur. Als ik mijn zoon stuur met een machtiging in het geval ikzelf geen tijd heb, zegt de mevrouw achter de balie de volgende keer wanneer ik weer live verschijn: "was je ziek, omdat je zoon kwam?" Leuk hè? Ik kies ervoor. Menselijk contact. Nu kan het nog.

Joy.

Frieda Josepha Sparreboom (voor 'jonge' donateurs van onze familiestichting: Frieda was gedurende de eerste vijf jaar redactrice van ons blad) woont in Dordrecht. Al heel lang. Zij heeft mij vooraf aan ons interview verteld dat de woning die zij nog niet zo lang betreft, omgeven is met straten en pleinen waar nergens nog gratis geparkeerd mag worden.

Op de dag dat wij elkaar zullen treffen is het weer niet eens zo slecht. Omdat ik Dordrecht redelijk goed ken, parkeer ik mijn mini-bestelwagen aan de rand van de stad, trek mijn fiets op Dordtse bodem en peddel dwars door het centrum naar de wijk die volgens mijn geheugen 'de Bleijenhoek' in zich moet bergen. Want daar woont zij.

Klokslag tien bel ik aan. Natuurlijk is zij thuis en natuurlijk doet zij open omdat zij weet dat een andere Sparreboom met haar over haar leven komt praten. "Mooi vergezicht," zeg ik als wij samen vanaf de vijfde etage van haar flat over de samenloop van de Beneden Merwede, de Noord en de Oude Maas uitkijken. "Nog wel," zegt Frieda. " 't Was al verwonderlijk dat ik hier zonder veel moeite mijn intrek kon nemen. Addertje onder het gras natuurlijk. Nu weet ik dat ze binnenkort aan de overkant met een bouwproject beginnen. Dat stukje Dordrecht verdwijnt voor mij uit beeld, met het nódige lawaai."

Na de koffie samen aan de werktafel. Allereerst informeer ik naar haar ouders. Frieda heeft zich goed geprepareerd, op tafel ligt aflevering twee - jaargang twee van het familieblad. "Kijk", zegt ze, "de Haagse tak. Mijn vader staat vermeld onder punt XF. Hendrik Nicolaas Cornelis Sparreboom, geboren Den Haag, 6 maart 1899. Was beeldhouwer. Trouwt in 1924 met Alida Constantia Drugmand, geboren te Antwerpen op 23 december 1888. Mijn moeder dus. Vanwege het verloop van de eerste wereldoorlog was zij naar Holland uitgeweken en heeft toen in Den Haag mijn vader leren kennen.

1929

Na hun huwelijk in 1924 zijn ze naar Antwerpen verhuisd, en dit vooral omdat mijn vader daar in verband met zijn werk meer opdrachten in de wacht dacht te kunnen slepen. Op 24 februari 1925 werd hun enige kind geboren. Een dochter. En dat was ik. Twee maanden na mijn komst zijn ze alweer verhuisd, terug naar Den Haag."

"En in Den Haag lagere school genoten?" "Zeker. Lagere school genoten, en daarna HBS^b. Dat was een meisjesschool."

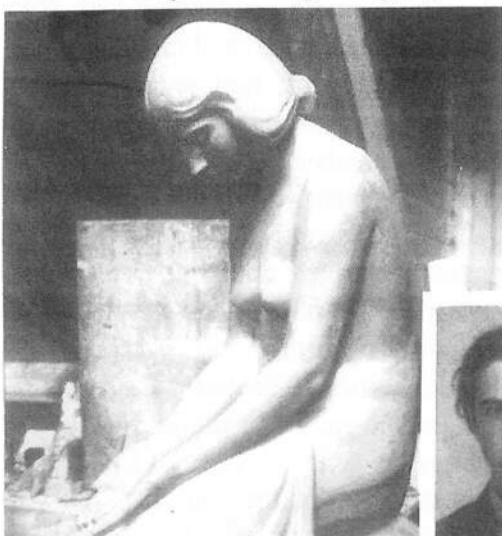
"Leuke dingen beleefd? En was je een goede leerlinge?"

"Nou, dat laatste ja, toch wel. En leuke dingen. Ik herinner mij bijvoorbeeld als de dag van gisteren hoe wij in '37 als kinderen met onze leraressen in de gymzaal een rondedans maakten omdat er een prinsesje was geboren. Beatrix. En de manier waarop zeg! Dat dansje dan".

Frieda glimlacht als ze dit vertelt. Ik stel mij er iets van voor, plaats het in gedachten tegen deze tijd en moet dan ook lachen.

“Maar,” zegt ik, “een snel rekensommetje leert mij dat jouw middelbare schooltijd zich voornamelijk heeft afgespeeld in de oorlogsjaren. Heeft dat niet voor de nodige problemen gezorgd?”

“Ja, nogal. Wij zijn zelfs geëvacueerd geweest, omdat onze school precies in een spergebied lag. In het gymnasium waar wij waren ondergebracht, zou ik in 1943 eindexamen doen. Ging bijna niet door. Mijn moeder en ik moesten evacueren. We waren niet economisch gebonden aan Den Haag. Gelukkig kreeg mijn moeder ‘t voor elkaar dat we mochten blijven.”

Hendrik Spanneboom en zijn werk.

“En je vader? Was er voor hem eigenlijk nog wel werk?”

“Werd ziek toen ik nauwelijks vijf was. En in feite is daar nooit meer verbetering in gekomen. Gek genoeg is hij met zijn kwaal nog oud geworden. In 1984 overleden. Mijn moeder stierf in 1973.”

Frieda staat even in gedachten, loopt dan naar de huiskamer en knielt neer bij haar boekenkast. “Hier,” zegt ze, “heb ik nog wat opnamen van zijn werk.”

Zij toont mij enkele foto’s waarop voorstudies in het klein staan afgebeeld. Ik ben onder de indruk. Hendrik, haar vader, had het helemaal.

Ze neemt weer plaats en zegt: “En na die oorlog werd het voor mij Middelbaar Nederlands, dus naar de ‘School voor taal en letterkunde’. Einddoel was een ongedeelde akte, zonder tussen-examen. Wat inhield dat je na vijf jaar wel kans moest zien om te slagen. In 1950, ik was toen vijf en twintig, had ik het allemaal geklaard. Tilburg werd mijn eerste werklokatie. Dat was een leuk jaar, vooral omdat ik eindelijk vrij was.”

“Wat bedoel je met ‘vrij’?”

“Mijn moeder was nogal zorgzaam, en ik nogal eigenwijs. Goed bedoeld hoor, van haar kant. Maar het was gewoon een verademing om zonder commentaar zelf dingen te beslissen. O ja, en misschien aardig om te vermelden: In mijn Tilburgse tijd brak een pokkenepidemie uit. Dat was voorjaar ‘51. Een bejaard echtpaar kreeg een logé uit India. Deze werd ziek en stierf aan pokken, bleek later. ‘t Greep allemaal nogal snel om zich heen, mede door het feit dat er besmet wasgoed in Den Bosch was terechtgekomen. Een Tilburgse bakker had aan het ziekbed van de man gezeten, en het toeval wilde dat ik juist met hem en zijn gezin bevriend was geraakt. Paniek alom. Tilburg werd grootscheeps ingeënt, en ik tien dagen in quarantaine gezet!”

Frieda lacht nu uitbundig. “..... En mijn leerlingen kwamen na schooltijd op het raam tikken. Om te zien of ik nog leefde of zo, waarna de rector hoogstpersoonlijk opdraafde om hen te verjagen.”

“Jij werd niet ziek?”

“Ik werd niet ziek.”

Ik moet snelle notities maken, want Frieda vertelt zonder haperen, zij heeft een sterk uitgesproken gevoel voor humor, en hierin zijn juist de kleine, schijnbaar argeloos vertelde details van belang.

Tieners Frieda

"Middelburg," zegt ze peinzend, "na een jaar Tilburg kwam Middelburg. Daar moest ik een jaar invallen voor een leerkracht. Ik woonde naast het ziekenhuis en daar was het af en toe spitsuur. Wat ik mij vooral herinner zijn de boerinnen met hun kappen, de boeren met hun petten en hun gezamenlijke oorverdovende Zeeuws. Hård spraken ze met elkaar!"

"Nog geen vriendje? Want even zien. Je was toen Zes en twintig?"

"O nee", zegt ze, , ik vertelde je toch net dat ik zo verlegen was? Wel al een keer verliefd geweest, op een jongen van het antiquaraat waar ik tijdens mijn studie een baantje had. Nee, mijn moeder was iets te beschermend. Daar wist ik toen nog helemaal geen raad mee."

Frieda mijmert over Middelburg. Ze zegt: "Er werden destijds ook nog jeugdconcerten gegeven. Leerlingen waren verplicht ze bij te wonen. Theo Olof zou een keer komen. Het toeval wilde dat het muziekcentrum zich in dezelfde straat bevond als de school, en op de dag dat de veel geprezen violist zijn kunsten zou komen vertonen, hadden wij als leerkrachten collectief de straat geblokkeerd. Om geen leerling de gelegenheid te geven aan het muzikale gebeuren te ontsnappen. Als schapen werden vijftien- en zestienjarigen door ons het gebouw ingedreven. Schitterend! En achteraf viel het allemaal best mee. De muziek, en zeker ook de explicaties van de heer Olof maakten uiteindelijk toch wel indruk op hen."

"Frieda, het lesgeven op zich; je had het gevoel voor het juiste beroep te hebben gekozen?"

"Helemaal niet," zegt Frieda zonder schroom, " 't was een puinhoop, die begintijd. Dat is later wel veranderd hoor, maar die eerste jaren! Toen ik solliciteerde naar een baan in Dordrecht, kreeg ik tot mijn schrik, in antwoord op mijn sollicitatie, de rector van het Dordtse Gemeentelyceum op bezoek. Die wilde wel even weten wat voor vlees hij in de kuip kreeg. Hij woonde een van mijn lessen bij. Ik was als de dood, maar tot mijn verbazing gedroegen mijn leerlingen zich voorbeeldig. Ook nog toen hij naar buiten was geslopen en zich ergens tussen het lover naast het klasraam had verschanst om de totale chaos los te horen barsten. Gebeurde dus niet. Ik was ontroerd. Vanwege mijn pupillen. Korte tijd later ben ik in Dordrecht begonnen."

BOMANS

Haar verhaal brengt mij onwillekeurig bij Godfried Bomans. Bomans schreef in de periode waarover Frieda spreekt een van zijn eerste succesboeken. Dit boek heeft als titel "Pieter Bas" en handelt over een man, die zich via talloze buitelingen tot burgemeester van Dordrecht opwerkt. Als ik de link leg, zegt Frieda: "O ja, maar Bomans was Haarlemmer". Ze laat mij een werk zien van een echte Dordtenaar. "Cees Buddingh," lees ik, "'Een stad is een boek'. Ja, die herinner ik mij nog. Vooral die stem."

"Zeker," beaamt Frieda, "en Buddingh is hier nog steeds zeer populair."

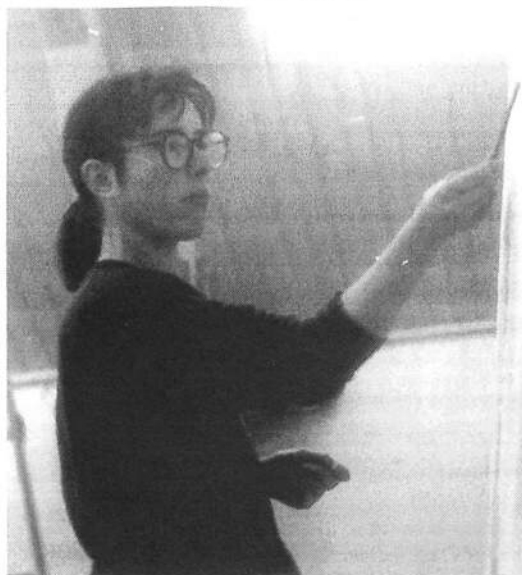

BUDDINGH

Frieda voorziet mij en zichzelf van een frisdrank en zegt: "Ja, en toen, na acht jaar Gemeentelyceum aan het Oranjepark kreeg ik de kriebels. Ik wilde weg, iets anders. Is mij overigens niet echt gelukt hoor, want ik woon hier nog steeds. Maar goed, ik was toe aan verandering, en die kwam. Tijdens een treinreis leerde ik een Noorse zeeman kennen. Deze ontmoeting liet mij niet bepaald onverschillig. En toen hij met zijn schip Antwerpen aandeed, hebben we elkaar weer ontmoet. Wij zijn tenslotte getrouwd en in 1959 werd onze dochter Karen Helga geboren. Karen en niet Karin, want het is Noors. Karen Helga Maurstig. Mijn man heette Arnfinn Petter. Over zijn omstandigheden rond en tijdens de geboorte van onze dochter moet ik je toch nog even iets meer vertellen. Karen kwam namelijk een maand te vroeg, in september in plaats van in oktober, en Arnfinn was toen met zijn coaster onderweg van Dublin naar New York. Pas in Amerika hoorde hij dat hij vader was geworden. Door allerlei toestanden werd het december voor hij terug kon. Met een lading diepvrieskippen ten behoeve van in Duitsland gelegerde Amerikaanse militairen. Tot overmaat van ramp kwam zijn boot op de Atlantische Oceaan in een storm terecht.

Roer gebroken, rond gedreven en uiteindelijk opgepikt ergens bij de Azoren. Even voor kerst was hij thuis, met twaalf diepvrieskippen. Wat moest ik nou met twaalf kippen? Ik heb ze van ellende maar uitgedeeld aan burens en kennissen. Ik had nog niet eens een koelkast (veertig jaar geleden)."

"Je was toe aan verandering," zeg ik. "Ben je, om maar iets te noemen, à la minute in Noorwegen gaan wonen?"

Dochter Karen in haar aktier.

"Nee," antwoord Frieda stellig. "Het klimaat is mij daar iets te ruw en te koud. Het land op zich heeft mij altijd geboeid, en nog steeds, maar er wonen? Nee, liever niet. Karen wel, die is er echt helemaal aan verslingerd. En snel al. Na de HAVO ging zij er een jaar heen. Kwam op een Noorse kostschool in Stavanger, maakte zich de taal eigen en kreeg er vooral ook muzieklessen. Begin jaren '80 heeft ze hier in Rotterdam de kunstacademie "gedaan". Toen weer naar Oslo, een opleiding in het grafische aan een kunstnijverheidsschool. Karen wist altijd wel wat ze wilde. In die periode maakte een jongeman die zij kende uit haar Dordtse tijd werk van haar. Deze jongeman trok op een dag de stoute schoenen aan en spoedde zich per motor naar Noorwegen om mijn dochter te vertellen hoe hij over haar dacht. Ze zijn in '95 getrouwd. Hebben werk, en een eigen huis."

Ik pauzeer even om een sigaret op te steken (dat mag bij Frieda).

"En hoe is het jón verder gegaan?" vraag ik dan.

"Ja, voor de goede orde moet ik terug naar 1964. Toen Karen naar de basisschool ging, kon ik les gaan geven aan de Mathenesser-HBS in Rotterdam. Meteen kwam toen de eerste (en belangrijkste) onderwijsvernieuwing, en de Mathenesser ging op in de Wolfert van Borsselen S.G. Toen verdwenen ook de Gijsbrecht-voorstellingen (met Ank v.d. Moer o.a.) voor de jeugd. (Gordijn open, gordijn dicht, na een kwartier weer open, weer dicht, maar ja, toen greep het lijk, dat bijna van de baar viel, zicht vast) 't Kan ook niet meer, nu Wolkers, Hermans, Reve, de kunststof overnamen. De eerste langharigen (Beatles!) werden nog van school gestuurd en naar de kapper.

In 1969 kon ik in Dordrecht aan het Titus-Brandsma-College komen, vanwaar ik dan na vijftien jaar met de VUT ben gegaan. Ik had het daar naar mijn zin en lesgeven had ik intussen wel in de vingers gekregen. Ooit zei iemand: lesgeven, wat saai, ieder jaar hetzelfde vertellen ... Niks hoor, ieder jaar andere leerlingen, dus ieder jaar nieuwe verassingen!"

"En nu doe je niets meer?"

"Nou, niets niet echt veel. Althans, in bepaald opzicht. Na mijn pensionering werden er vrijwilligers gevraagd om allerlei werkzaamheden in het Dordtse Augustijnenklooster te verrichten. Ik heb mij aangemeld, ben er begonnen met kantinewerk en heb mij daarna verdiept in de geschiedenis van het Hof, hetgeen tot gevolg had dat ik mij voornamelijk met rondleidingen kon gaan bezighouden".

Frieda vertelt over Spanjaarden, die onder Alva in 1572 vanuit Den Briel Dordrecht innamen, over de eerste (illegale) Statenvergadering van 19 tot 23 juli, de stedenwapens in de Statenzaal in glas in lood, het huwelijk en de bruiloft van Willem de Zwijger met Charlotte van Bourbon, en van prins Maurits die daar zijn plannen voorbereidde om Breda in te nemen. En natuurlijk over de Nationale Synode met de nieuwe Statenvertaling van de Heilige Schrift (1618-1619).

"En toen," besluit zij, "ben ik er mee gestopt. Met de rondleidingen en met het familieblad. Dat was 1994."

We praten nog wat na over de periode waarin zij het gezicht van het familieblad bepaalde, over het wel en wee van het redactie voeren, en ook over gewone profane zaken.

Rond de klok van dertien fiets ik terug richting auto. In het centrum bij de markt is het intussen een drukte van belang. Pal naast de Grote Kerk moet ik stoppen omdat een vrachtwagen een te grote bocht heeft genomen en uiterst traag weer in het gareel tracht te geraken. De kerkdeur staat uitnodigend open.

Maar in protestantse kerken moet je altijd betalen om te zien hoe een van roomse broeders en zusters 'overgenomen' Godshuis er van binnen uitziet.

Toch maar even kijken.

Gratis! Toren twee gulden.

Binnen slenter ik over de zwarte en grijze, in zeer goede staat verkerende grafstenen en realiseer mij dat ik hier vijftig jaar geleden ook eens ben geweest.

Aan de hand van mijn vader. En ook op de toren met die gigantische wijzerplaten.

Ik koop een kaartje en met slechts drie korte adempauzes bereik ik na tweehonderd vijf en zeventig treden de hoogste trans.

Het uitzicht is groots. Zelfs de domtoren van Utrecht moet, volgens het boekje, bij helder weer te zien zijn. Maar het verre Utrecht is vandaag in nevelen gehuld. Wel zie ik 'De Bleijenhoekflat' van Frieda. Ik vind dat zij daar heel mooi woont.

Kees

FAMILIEBERICHTEN

Eveline Kroon & André Sparreboom

willen met elkaar in het huwelijksbootje stappen.

De huwelijksvoltrekking zal plaatsvinden op dinsdag 30 juni 1998 om 14.45 uur in het "Broekerhuis" te Broek in Waterland

Ons adres wordt: [REDACTED]

Overleden te Rotterdam 21 maart 1998 Willem Sparreboom, 83 jaar, echtgenoot van Christina Sparreboom-Blommers.

SP^{REE}REBOOMPJES

(PREDESTINATIE)

HIER BEWEERT IEMAND DAT ALLES WATER IN HET LEVEN GEBEURT VAN TE VOREN VASTSTAAT. DAAR KAN IK MIJ EIGENLIJK WEL IETS BIJ VOORSTELLEN.

JE BEPAALT TOCH ZELF WAT JE DOET? DENK JIJ NU HEUS DAT ER ERGENS STAAT GENOTEERD DAT IK NU ZONDER HINDERNISSEN VOOR EEN COLAATJE NAAR DE KEUKEN GA? IK....

...WAT GEBEURT ER?!

HET LICHT VALT UIT. EEN STROOMSTORING... DENK IK.

PIT

ZIJN ER KAARSEN IN HUIS?

WACHT MAAR. HAAL IK WEL EVEN!

LOS.

MORS GEEN KAARSVET OP HET KLEED. KRIJG JE ER BIJNA NIET UIT.

WEET IK...

NOU... DEZE ONTWIKKELING ZOU ER OP KUNNEN DUIDEN DAT WIJ HET NIET VOOR 'T ZEGGEN HEBBEN.

GEEN SPRAKE VAN!

.. WANT HET DONKER WEERHOUDT MIJ NIET NU COLA TE HALEN. EN STRAKS DRINK IK COLA! WEDDEN?

OKÉ. WEDDEN.

OM EEN TIENTJE?

OM EEN TIENTJE.

IK ZIE DE FLES NERGENS!

KLOPT. HEB IK TERUGGEBRACHT OMDAT ER NIETS MEER INZAT.

HET LICHT DOET HET TROUWENS WEER. ÉN... IK BEN EEN TIEN-TJE RIJKE.

DAT DÁCHT JE! ALS IK EVEN BIJ DE BUREN AANKLOP BEN IK À LA MINUUT MET COLA TERUG. MAAR IK HEB ER GEENTREK MEER IN. ER IS NOG SEVEN-UP, EN DAAR KIES IK NU VOOR!

WAAR DE SEIZOENEN KLEUREN HADDEN (2)

door Gerrit Sparreboom

Weerlicht aan de horizon

In mijn verhaal in de vorige aflevering van ons familieblad , waarin ik iets vertelde over het land van mijn jeugd zoals ik dat zag en beleefde in de tijd voordat de tweede wereldoorlog op 10 mei 1940 ook over ons land losbarstte, schreef ik: "en daar, uitgerekend daar, gebeurd het."

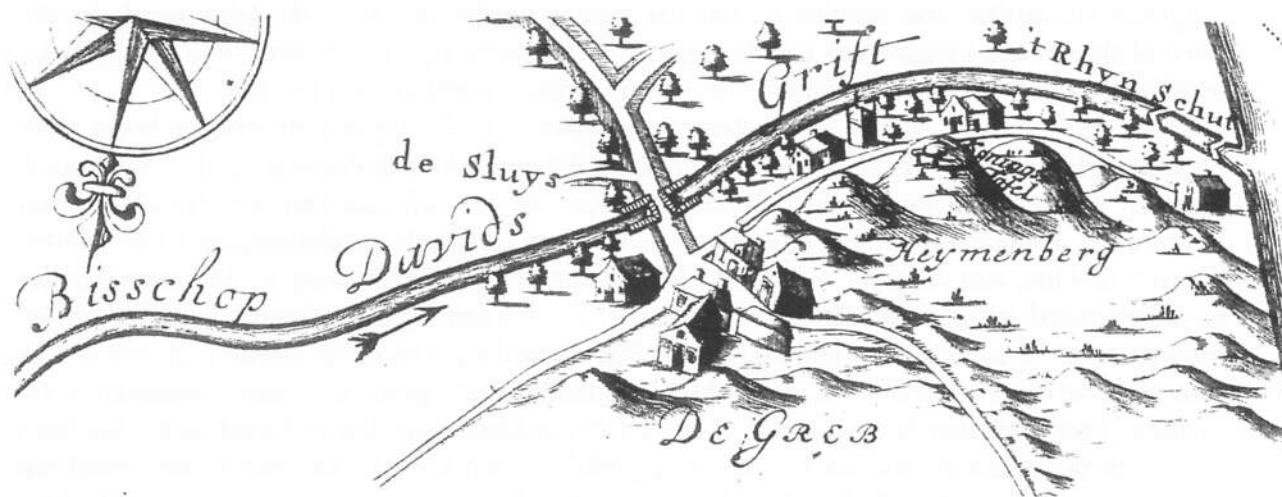
Voor wat onbegrijpelijk lijkt, is er een eenvoudige verklaring. Voor het voeren van een verdedigingsoorlog - en iets anders kon en wilde Nederland toen niet - was de situatie op die plaats ideaal voor de verdediging van het achterliggende gebied, het westen. Ideaal in de ogen van de Nederlandse legerleiding, die grootgebracht was met het begrip 'waterlinie'.

Het landschap zoals het daar lag, werd grotendeels gevormd in de laatste ijstijd, enkele tienduizenden jaren geleden. Enorme ijsmassa's bedekten toen wat nu het noorden en midden van ons land is en schoven op naar het zuiden, grote hoeveelheden zandgrond opwoelend en voor zich uitschuivend. Zo zijn de Utrechtse heuvelrug en de Veluwe gevormd. In die zich heel langzaam voortbewegende ijs- en grondmassa, die voortdurend vanuit het noorden aangroeide en in het zuiden afsmolt, heeft zich een reusachtige gletsjer bevonden. Geologen schatten de hoogte ervan op wel tweeduizend meter. Die gletsjer bewoog zich min of meer zelfstandig, een diepe slenk achter zich latend en een zogenaamde stuwwal voor zich uitschuivend. Die stuwwal strekt zich uit langs de plaats waar nu de rivier de Rijn loopt van Arnhem tot Amerongen, met twee hoogtepunten die wij heden ten dage kennen onder de namen Grebbeberg en Wageningse berg. Die twee bergen zijn dus gevormd uit zand dat uit die slenk, die later de 'Gelderse Vallei' werd genoemd, was opgeschoven. Het smeltwater afkomstig uit dit sneeuw- en ijsgebied heeft zich samen met het smeltwater van het berggebied van midden Europa een weg gebaand naar zee, welke weg we tegenwoordig kennen als Rijn en Lek, en vele duizenden jaren lang heeft dit rivierwater in die vallei, vooral in de wintermaanden, vrij spel gehad.

Maar omstreeks het begin van onze jaartelling zagen de Romeinen die zich hier gevestigd hadden, dat indien drie kilometer dijk de Grebbeberg met de Wageningse berg - die toen natuurlijk nog niet zo heetten - zou verbinden, dit voldoende zou zijn om vele duizenden hectaren land definitief droog te laten vallen en een relatief vruchtbaar gebied te laten vormen. Zij zorgden ervoor dat de dijk werd aangelegd.

Ruim drie eeuwen later wenste David van Bourgondië, bisschop van Utrecht, een scheepvaartverbinding tot stand te brengen tussen de Rijn en de inmiddels gevormde Zuiderzee. Hij liet daartoe een kanaal graven van de Grebbeberg naar Amersfoort, waar het aansloot bij het riviertje de Eem, die op zijn beurt weer uitliep in de Zuiderzee. De Bisschop-Davids-Grift, inmiddels verbasterd tot Grift, heeft een niet onbelangrijke rol in de gevechten om de Grebbeberg gespeeld. Omdat een open verbinding met de Rijn betekend zou hebben dat bij ieder hoog water in de rivier de Gelderse Vallei vol zou lopen, werd bij de Grebbeberg een klein sluizencomplex aangelegd. Napoleon, met zijn scherpe blik voor strategische punten, liet dat sluisje in de Franse tijd beveiligen door middel van een aarden fortificatie. Veel eerder, in 1672, had de inundatie van de vallei haar nut bewezen bij de inval van de Fransen in dat jaar. Ze bezorgde de Fransen, toch al bang voor natte voeten, zoveel oponthoud, dat het onder water zetten van de tweede waterlinie, nl. De Hollandse, voldoende was om een aanval op wat we tegenwoordig de Randstad noemen, te voorkomen.

De redenering voor 1940 was simpel en begrijpelijk. Een opmars van een eventuele vijand zou door de inundatie van de Gelderse Vallei, zoveel vertraging oplopen, dat onze bondgenoten de tijd zouden krijgen om ons te hulp te schieten. In vredetijd zorgde een detachement van enige marechaussees pro forma voor de beveiliging van de Sluis. Zij hoorden zo bij de omgeving dat niemand - en naar ik vrees zij zelf ook niet - zich afvroeg wat ze daar eigenlijk deden. Zij bewoonden enige voor die tijd tamelijk comfortabele houten barakken en beschikten over enkele paarden, waarmee zij om beurten ontspannende wandelritten in de omgeving maakten. Kortom, ze hadden in het algemeen datgene wat we tegenwoordig een bruin leven zouden noemen. Iedereen, ook de legerleiding, zag wel in dat als men een gebied onder water wil zetten, daarvoor water nodig is. Maar aangezien de leverancier van dat water, in casu de rivier de Rijn, toch niet gedwongen kon worden de hem toegedachte taak te vervullen, maakte niemand zich daar druk over. Het probleem had de aandacht en dat was het dan.

Nederland was in de eerste wereldoorlog, van 1914 tot 1918, neutraal gebleven en was vastbesloten dat te blijven. In die overtuiging leefde men rustig verder. Totdat er heel langzaam en bijna onmerkbaar wat aan die rust geknabbeld werd en het beeld wat begon te verschuiven. Aan onze oostgrens kwam alle macht in handen van een man die op sommige momenten dingen zei waarover je zorgen kon hebben. Maar onbehaaglijk begon men zich pas te voelen toen de jodenvervolging losbarstte en velen zich afvroegen wat je kon verwachten van een dictator die zo met de eigen burgers omsprong en zonder enig gewetensbezwaar andere landen onder de voet liep.

Het is dan 1936 - 1938, en geluidloos en bijna onmerkbaar, ontstaan er activiteiten rondom de Grebbeberg. In de lange en kaarsrechte straatweg van Wageningen naar de Grebbeberg werd een antitankversperring gebouwd. Het in de loop der eeuwen bijna helemaal dichtgegroeide en dichtgeslibde riviertje de Grift wordt breder gemaakt en weer op diepte gebracht. In een nog later stadium - maar toen was de mobilisatie inmiddels uitgeroepen - werd de vrijgekomen grond uit de Grift tot een dijkje opgeworpen, waarin een kilometerslange loopgraaf werd aangelegd.

Daarin werden op gezette afstanden kazematten van beton en staal gebouwd. En aan de westkant van de Grift werd een driedubbele prikkeldraadversperring aangebracht. Om de fortificatie bij de Grebbesluis, die Napoleon zo zorgzaam had laten aanbrengen, werd een diepe antitankgracht gegraven, die het geheel onneembaar zou maken. De eigenlijke versterking werd uitgebreid met - alweer - kazematten van beton en staal.

Internationaal werd de toestand na 1935 steeds dreigender. Oostenrijk was door Hitler geannexeerd en na het verdrag van München viel, tot verbijstering van de hele wereld, Tjecho-Slowakije zonder slag of stoot in Duitse handen. Toen werd al snel duidelijk dat Polen het volgende slachtoffer zou worden en dat dat oorlog betekende. Toen duidelijk werd dat die overval slechts een kwestie van enkele dagen zou zijn, werd op 28 augustus 1939 de algemene mobilisatie afgekondigd. Drie dagen later was de tweede wereldoorlog een feit.

En toen de stellingen van de Grebbeberg en omgeving in de dagen erna werden bezet door twee complete regimenten begon bij de bevolking het besef door te dringen dat de vredige plek waar zij woonden, in de nabije toekomst wel eens de gevaarlijkste van heel Nederland zou kunnen zijn. De beide regimenten, waarvan de soldaten zich in de garnizoensplaats Ede hadden moeten melden, marcheerden reeds de volgende dag naar de Grebbeberg en de tussen Rhenen en Veenendaal gelegen buurtschap Achterberg. Ze werden ingekwartierd in boerderijen, bij burgers en in inderhaast ontruimde fabriekshallen en loodsen. Om enige indruk te geven van de omvang van deze operatie: in Achterberg woonden toen, groot en klein, misschien 1000 mensen. Daar moesten binnen 24 uur 7500 a 8000 soldaten worden ondergebracht. Soldaten die zo uit hun gezin en hun werk waren weggeplukt en die soms zo van hun kantoorstoel een mars van 15 km met volledige bepakking moesten lopen. Ze waren doodmoe en hadden honger. Het leek - en was soms ook - een complete chaos. In onze boerderij, die ik verder gemakshalve zal aanduiden met de naam 'Noda', werden in de grote schuur lagen stro op de grond uitgespreid. Zestig manschappen sliepen daar. In een kamer, waar je via de serre vrij kon in- en uitlopen, was het compagniesbureau ondergebracht. In een voorkamer sliepen twee sergeants. In een andere voorkamer sliepen de compagniescommandant en nog een officier. Boven in een slaapkamer sliepen twee luitenants. Allemaal op veldbedden of gewoon op de grond. In de boerderijen van de burens was het van hetzelfde laken en pak. Bij onze naaste burens stonden de veldkeukenwagens opgesteld. Daar moesten een 1000 manschappen drie maal daags eten halen. In mijn herinnering was het prachtig weer, maar heel erg warm.

Dat en de oververmoeidheid door de zware en ongewone bezigheden veroorzaakte een geprikkelde stemming, niet in het minst bij mijn ouders, die ook nog hun boerenbedrijf gaande moesten houden.

Maar ik was veertien jaar en jongens van veertien jaar beleefden de meest opwindende dagen van hun leven. Een gedeelte van de soldaten kwam uit Amsterdam. Zij konden je dingen vertellen waarvan je niet het flauwste vermoeden had dat ze bestonden. Van werken of naar school gaan kwam natuurlijk niets. Dat werken hoefde ook niet, want een ander gedeelte was afkomstig uit Drenthe en Overijssel. Daar waren veel boerenjongens bij, die de verveling, die al snel toesloeg, verdreven door het restant van de oogst te velde mee binnen te halen en de koeien voor ons te melken. Wat mij vooral is bijgebleven is het gebrek aan ernst voor de situatie. Niemand was bang voor een echte oorlog of hield er rekening mee. Vooral de ouderen hadden verhalen over de eerste wereldoorlog van 1914 tot 1918. Hoe Nederland toen neutraal was gebleven en waarom dat nu weer zou gebeuren. En dat de Duitsers wel gek zouden zijn om Nederland aan te vallen. Een land dat overvloedige van boter, kaas en eieren. Bovendien kregen ze er zonder enige noodzaak een machtige vijand bij met een sterk leger en een grote haven aan het einde van hun grootste rivier. Nee, we bleven neutraal, maar we zouden door middel van mobilisatie van het leger wel een even laten zien dat we niet bang waren, o nee!

Maar sommigen, die wat dicht bij de grens woonden of in Duitsland waren geweest, hadden andere verhalen. Ze hadden grote hoeveelheden tanks gezien en wisten dat Duitse soldaten iets hadden wat ze pistoolmitrailleurs noemden, in plaats van ouderwetse karabijnen. En dat ze hun kanonnen zo achter vrachtauto's konden haken en in een half uur op een totaal andere plek konden opstellen. En niks geen gebroken geweertje. Maar vliegtuigen die zich zo uit de lucht op je konden storten. En wij jochies van veertien en vijftien jaar stonden aan de kant van de straatweg van Wageningen naar de Grebbeberg. Wij bekeken de Nederlandse soldaten met hun bijna antieke karabijnen. Met hun mitrailleurkarren met één mitrailleur en twee manschappen in een zeel om te trekken, twee man om te bedienen en een om te sturen. En - maar dat was heel soms - nog een trekhond. En we zagen de kanonnetjes met hun houten wielen getrokken door zes paarden. Mooie paarden, dat konden wij boerenjongens wel zien. Daar hadden we wel wat verstand van. Maar de bemanningen vertelden dat die kanonnen in 1892 gemaakt waren. Natuurlijk hadden we geen verstand van wapens. Maar dat het maar een ouderwetse boel was, konden zelfs wij wel zien. En het Nederlandse volk heel die lange mobilisatiewinter van september tot die 10e mei 1940 maar hopen dat 'ze' ons met rust zouden laten. En dat we niet het lot zouden moeten ondergaan van al die andere landen die ik u noemde en waar inmiddels ook Denemarken en Noorwegen bijgekomen waren.

Tot die stralende lentemorgen in mei toen er niets meer te hopen viel. Toen mijn vader mijn broer en mij wakker maakte in de nog schemerende morgen. En het luchtafweergeschut aan alle kanten om ons heen schoot op Duitse vliegtuigen die volgeladen met parachutisten op weg waren naar Waalhaven. En onze lieve overbuurvrouw met haar grijze haar met tranen in haar stem zei: "ze' zijn dus toch gekomen."

WIM SPARREBOOM

Een sparreboom met een groot hart voor het kleinste schepsel

Wanneer je voor de eerste keer naar Engeland gaat, dan moet je dat eigenlijk met de boot van Oostende naar Dover doen. De zeereis duurt een paar uur en je wordt wat doezelig van dat deinende water, maar kijk bijtijds in westelijke richting dan zie je een wittige streep boven de horizon verschijnen, die tenslotte de witte krijtrotskust openvouwt. Als daar dan de zon op schijnt en de krijsende meeuwen er voor cirkelen, dan beleef je de eerste vakantie-verwondering! Misschien hoor je pas veel later dat die krijtrotsen écht een wonder zijn!

Krijt - en nu neem ik mijn encyclopedie erbij - is een zachte kalksteen, een meestal poreus, wit afgevend gesteente, opgebouwd uit microscopisch kleine kalkskeletjes van krijtdiertjes, los aaneen gekit door een uiterst fijn kristallijne kalkmassa. Uitgestrekte en vaak zeer dikke afzettingen - in vele gevallen afgezet tijdens die periode in de aardgeschiedenis die nu Krijt heet (ruwweg tussen 180 en 60 miljoen jaar geleden) - vinden we over de gehele aarde (Kreta heeft er zijn naam aan te danken).

En nu de krijtdiertjes: eencellige, meestal in zee levende dieren, behorende tot de wortelpotigen. Ze hebben een kalk- of chitineschaal (chitine is ook het omhulsel van insecten) die is voorzien van talrijke doorboringen om uitlopers van het protoplasma (eiwit waaruit leven ontstaat) door te laten. Hun wetenschappelijke naam luidt: foraminifera = gaatjesdragers. Deze onschuldige wezentjes hebben aan hun aardlagen 'gewerkt' in dezelfde periode waarin de dinosaurussen rondstampten, en wat hebben die nou nagelaten? Ja, enorme skeletten, en die gaan we in musea bekijken, in een natuurmuseum, 't nieuwste staat in Leiden.

Maar ik was enige tijd geleden in het Natuurmuseum in Rotterdam, al jaren gevestigd in Villa Dijkzigt, eenzaam in het museumpark, maar nu de buur van de Kunsthal (die waratje aandacht aan hem besteedt via een insectententoonstelling). Ik kwam er eigenlijk niet voor het museum zelf, maar ik liep er toch wel met veel genoegen doorheen, niet voor de gigantskeletten, maar wel voor o.a. de prachtige vlindercollectie. Er was ook een tentoonstellinkje, ingericht door het vertrekkende bestuurslid Kees Plaisier, die gegrasduind had in alle afdelingen en zo een alfabet had samengesteld. Bij de o van ostracoden ging mijn hart sneller kloppen. Ik stond hier een beetje dicht bij mijn doel: de ostracode kwam uit de verzameling foraminiferen van Wim Sparreboom!

In jaargang 5, afl.3, dec.'94, is een krantenberichtje opgenomen waarin vermeld wordt dat het Natuurmuseum Rotterdam op een veiling een unieke collectie eencellige krijtdiertjes heeft gekocht uit de nalatenschap van W. Sparreboom. Daar ben ik steeds aan blijven denken: hoe komt iemand ertoe een dergelijke collectie aan te leggen? Kunnen we iets over deze W. Sparreboom te weten komen? Bij onze genealogen was er weinig bekend, maar in ieder geval had ik van hen wat jaartallen. Geboren 9.3.1928, Rotterdam; getrouwd 19.7.1965; een zoon, geboren 1966; gescheiden 1977; overleden 15.7.1994, Rotterdam.

In het Natuurmuseum kreeg ik te horen dat de collectie (nog) niet te bezichtigen was; deze werd beschreven door ene heer R. Biesheuvel, naar wie ik verwezen was. En op een mooie mei-avond nam ik dus een retourtje Dordt-Barendrecht en belde aan bij de familie Biesheuvel (hun tuin zag er "natuurlijk" uit, zoals je van een krijtdiertjeskenner mag verwachten!).

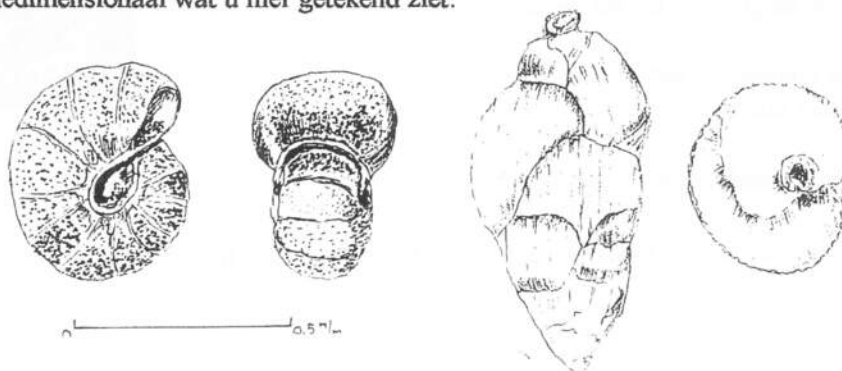
De illustraties bij dit verslag geven niet de sensatie weer die ik voelde toen ik de preparaten onder de microscoop bekeek! Ik heb een beetje ervaren dat er hobby's kunnen zijn die uitgroeien tot een vorm van, ja, zeg maar liefde voor de schepping!

Wim was, zo begreep ik, een gesloten figuur. Hij is laat, op 37-jarige leeftijd getrouwd; mogelijk heeft zijn scheiding te maken gehad met zijn stille karakter, waar de overgave aan zijn verzameling beter bij paste! We zullen maar niet gaan gissen naar een afgesloten leven. Biesheuvel roemde zijn integriteit, een man van wie je op aankon. Hij was groot, had handen als kolenschoppen, waarmee hij de prachtigste doorsneden van eencelligen onder de microscoop wist te polijsten. Misschien kwam hij op net zo'n vanzelfsprekende wijze tot zijn hobby als Biesheuvel, die toen hij in Dordrecht woonde, daar in het Spuiwater het gewriemel bekeek door een kindermicroscoopje van V&D. Dat werden dan grotere microscopen, dat werd lidmaatschap van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorie Vereniging (KNNV), dat werd ontmoeting met ene heer Noteboom, die een microscopistenclub had opgericht, waar dan ook Wim Sparreboom lid van was.

We zijn nu in 1969 beland, Wim werkte als onderhoudsmonteur bij Shell (nee, van de grondboringen kon hij geen monsters mee naar huis nemen, ieder korreltje geeft immers informatie en die hoort bij het fabrieksgeheim!). De club, een tiental leden, kwam in een school bijeen en later bij de leden thuis. Na 1986 onderzochten Biesheuvel en Sparreboom diatomeeën, dat zijn eencellige algen, de eenvoudigste vormen van plantenleven; Biesheuvel is hierbij gebleven, maar Wim is zich op de foraminiferen gaan concentreren. Beiden zijn toch blijven samenwerken, Biesheuvel kan nog met enthousiasme ophalen hoe ze een brok klei uit de Noordzee verdeelden en ieder boven zijn microscoop aan het ontdekken ging. Je leert de fossielen op den duur wel herkennen in een hap klei of een schep zand of in een steen. Ik zag een legpreparaat, maar dan met het blote oog: twee glazen plaatsjes, ± 3 bij 10 cm, daartussen een blad in vakjes verdeeld van $\frac{1}{2}$ bij $\frac{1}{2}$ cm, in ieder vakje een stip, zo, dat is dus één beestje!

Maar vroeg in het jaar 1994 wordt Biesheuvel door Wim opgebeld, met een trieste mededeling: hij had longkanker. Enige tijd later bericht hij opgewekt: hij voelde zich een stuk beter. Dat was het laatste was Biesheuvel hoorde, tot hij drie maanden later opgebeld werd door het Natuurmuseum: ken jij Wim Sparreboom? Die is overleden en zijn verzameling is zomaar achtergelaten. Wim had geen voorzieningen getroffen; had hijzelf niet nagedacht over de waarde van zijn werk? Het museum was gewaarschuwd door een verkoper, microscopen en een gedeelte van de verzameling: preparaten, foto's (technische hoogstandjes, ik heb er enkele gezien) tekeningen waren al verdwenen. Het museum heeft nog een en ander kunnen kopen, wat nu dus door Biesheuvel uitgezocht wordt, en een aantal wetenschappelijke boeken, waarvan ik er een noem: *Introduction to the study of the Foraminifera*, by W.B. Carpenter, etc., London, published for the Ray Society (founded 1744), 1862. ('t Leuke in deze boektitel vind ik de vermelding van de Ray Society, genoemd naar John Ray (1628-1704), botanicus en een vroege bouwster aan de moderne wetenschap, die met de Verlichting begint. Anthony van Leeuwenhoek was overigens de eerste die in 1675 eencelligen waarnam, dankzij zijn ontwikkeling van de microscoop).

Naast me ligt een stapel kopieën van tekeningen gemaakt door Sparreboom, van fossiele (en recente) foraminiferen, diertjes waarvan al vele soorten uitgestorven zijn, waarin ik vormen ontdek die we nog steeds om ons heen zien in de levende natuur, in herhaling en varianten, vergankelijk en eindeloos! Biesheuvel heeft me ook voor zijn microscopen neergezet en me naar de foraminiferen zelf laten kijken. Hebt u wel eens over een schelpenpad gelopen met sandalen aan? Dan krijg je soms zo'n heel geniepig klein kruimeltje onder je voet, dat je echt moet weghalen, want lopen gaat niet meer. Nou, als zo'n krummel dan toevallig een fora-tinges is en je legt 'm onder de microscoop, dan zie je in kleur en glanzend en driedimensionaal wat u hier getekend ziet.

Hoe kan ik nu voor mezelf een eenvoudige voorstelling maken van een eencellig krijtdiertje, ook wortelpotige genaamd, behorend tot de orde van de gaatjesdieren? Die ene cel (hoe vaak worden cellen gedeeld voor een mens is ontstaan?) bestaat dus uit de levensstof eiwit. Om zich heen bouwt die cel, door zich te verbinden met stoffen uit de zee, een huisje van kalk of chitine, zelfs aaneengeklitte zandkorrels, met in de dikke buitenrand buisjes die eindigen in gaatjes, die afgedekt kunnen worden en waardoor protoplasmadraden naar buiten gestulpt worden (de pootjes). Die draden zijn zo fijn dat je ze alleen bij de nu levende soorten waarneemt; bij de fossielen zijn ze verloren gegaan. De meeste soorten hebben huisjes met meer kamers. Let eens op de afmetingen van de diertjes! De nummulieten zijn een grote soort: met hun platte schaalvorm, die op een muntstuk lijkt, kunnen ze tot ± 5 cm uitgroeien! Er zijn duizenden soorten eencelligen door de geschiedenis van de aarde gegaan, daarom zijn de uitgestorven soorten terecht gidsfossielen voor de ouderdomsbepaling van gesteenten. Daarenboven zijn ze ook een indicatie voor de aanwezigheid van aardolie (alleen al door de onderzoeken tussen 1949 en 1955 zijn er meer dan 4.000 soorten ontdekt). De diertjes planten zich zowel in zichzelf voort als door uitwisseling van protoplasma terwijl ze samen gaan. In de ouder vormen zich nieuwe celkernen, waaromheen zich trilhaartjes vormen, de nieuwe cellen gaan naar buiten, zetten zich op de schaal van de ouder en zuigen het protoplasma op, ze barsten los van het skeletje, dat naar de zeebodem zakt, de jongen drijven uit elkaar en de kamers van de nieuwe schelp beginnen zich te vormen. De ouder is dus verdwenen, of leeft voort? Vergankelijk en toch eeuwig!

Juist, ik heb geleerd dat onze aarde zonder die foraminiferen maar half zoveel waard zou zijn. Als extraatje vertel ik nog dat de Egyptische piramiden zijn gebouwd van stenen die bijna geheel uit nummulietenhuisjes bestaan! Wat Kees Plaisier over een andere soort dicht, is niet eens zo indrukwekkend!

F.J.S.

(In ons komende kerstnummer: uitgebreid interview van Yvonne Kroonenberg met Wim Sparreboom - N.R.C. Handelsblad 16 maart 1985)

DE OSTRACODEN

Ze wijzen de weg aan paleontologen
een desperaat volkje dat met veel te weinig
tot een slotsom moet komen
dankbaar werk dus

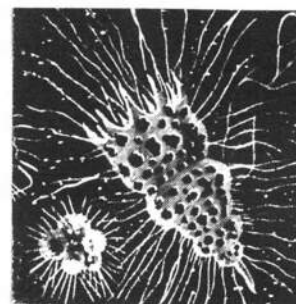
Ze vormen het hoofdvoedsel voor libellelarven
een roofzuchtig halffabrikaat
dat jaren wacht op een te kort libelleleven
nuttig werk dus

Deze mosselkreeftjes overleven
zelfs in de kokers van de Braziliaanse bromelia
hoe onooglijk ook,
hun zaadcellen zijn de grootste uit het dierenrijk

In 1754 bleek dat sommige soorten
ook nog lichtgevend kunnen zijn

Dat is nou eigenlijk teveel van het goede.

(Uit: De gedeprimeerde kievit, Kees Plaisier, uitg. Natuurmuseum Rotterdam)

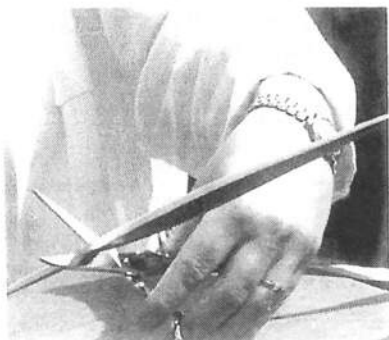

*Sterk vergrote levende
wortelpotigen met uitloper.*

„IK DOOP U...”

Ditmaal onze eigen Ingrid (secre.) Sparreboom in het zonnetje.

Op 12 juni 1998 heeft zij, samen met haar zusje Astrid (boven-links) in Antwerpen de binnenvaarttankers "Slot Loevestein" en "Schloss Neuschwanstein" mogen dopen.

(Vader Bram - links op onderste foto met dochter Ingrid en echtgenote Marianne Sparreboom / du Pain - is binnen rederij "Gevo" de verantwoordelijke man voor het goede verloop van de gastransporten).

Geslaagd voor:

Mavo-Farel College Ridderkerk

Mavo-Caland Lyceum Rotterdam

Haven en Vervoer administratie-

Scheepvaart en Transport College Rotterdam F (Ferry?) Sparreboom.

Mavo-Krimpenerwaard College

Claudia Sparreboom.

Vincent Sparreboom.

Rogier Sparreboom.

Wij willen graag weten wie bovengenoemde personen zijn. Gaarne bericht.

- XI cr Lena Sparreboom, geb. Rotterdam 19-11-1941, tr. Ridderkerk 12-9-1961 Dirk Roosenbrand, geb. Raamsdonkorp 21-10-1936, metaalbewerker, zn. van Gerrit Roosenbrand en Johanna Margaretha van Wijngaarden.
Uit dit huwelijk:
1. Gerrit, geb. Ridderkerk 6-7-1962.
2. Pieter Johan, geb. Ridderkerk 26-10-1970.
- XI cs Pieterella Sparreboom, geb. Rotterdam 1-5-1944, tr. Ridderkerk 24-10-1961 Adriaan Arie Iagendijk, geb. Ridderkerk 2-9-1943, chauffeur, zn. van Arie Iagendijk en Willemina Hijboer.
Uit dit huwelijk:
1. Johanna, geb. Ridderkerk 26-3-1962.
2. Willemina, geb. Ridderkerk 9-3-1963.
- X ci Willem Jan Sparreboom, geb. Rotterdam 11-5-1910, expeditiechef, overl. Rotterdam 1-1-1990, tr. Rotterdam 6-8-1941 Maartje Katharina Bal, geb. Vlaardingen 6-8-1909, dr. van Arie Pieter Bal en Johanna Cornelia van den Berg.
Uit dit huwelijk:
1. Lena, geb. Rotterdam 30-4-1943, tr. Rotterdam 10-8-1962 Theo Baars.
2. Johanna, geb. Rotterdam 16-4-1947, volgt XI ct.
3. Willy Maartje, geb. Rotterdam 2-12-1949.
- XI ct Johanna Sparreboom, geb. Rotterdam 16-4-1947, tr. Rotterdam 1-8-1969 Jan Markesteyn, geb. Rotterdam 27-1-1943, Heier, overl. Poortugaal 22-9-1973, zn. van Aart Markesteyn en Janna Bastiaantje van der Hoek.
Uit dit huwelijk:
1. Ronnie, geb. Rotterdam 7-9-1972.
- XI cj Jan Willem Sparreboom, geb. Rotterdam 13-4-1912, winkelbediende levensmiddelen, overl. Rotterdam 17-8-1988, tr. Rotterdam 17-5-1933 Johanna Catharina Stevens, geb. Rotterdam 29-9-1910, dr. van Lambertus Jacobus Stevens en Johanna Cornelia Mulder.
Uit dit huwelijk:
1. Johanna Cornelia, geb. Rotterdam 27-4-1934, volgt XI cu.
2. Lena, geb. Rotterdam 26-11-1939, volgt cv.
3. Christiaan, geb. Rotterdam 9-1-1948, volgt XI cw.
- XI cu Johanna Cornelia Sparreboom, geb. Rotterdam 27-4-1934, overl. Rotterdam 29-7-1992, tr. Rotterdam 23-9-1953 Pieter van der Bilt, geb. Rotterdam 4-4-1930, roeier "Eendracht", zn. van Jacobus van der Bilt en Helena Rijdsdijk.
Uit dit huwelijk:
1. Helena, geb. Rotterdam 6-3-1954.
2. Johanna Catharina, geb. Rotterdam 25-9-1959.
- XI cv Lena Sparreboom, geb. Rotterdam 26-11-1939, tr. Rotterdam 20-8-1958 Gerrit Blom, geb. Raamsdonkveer 3-3-1936, operator, zn. van Gerrit Blom en Argje Bennekom.
Uit dit huwelijk:
1. Sylvia, geb. Rotterdam 7-1-1959.
2. John Gerard, geb. Rotterdam 25-12-1959.
3. Helen, geb. Rotterdam 6-12-1966.
- XI cw Christiaan Sparreboom, geb. Rotterdam 9-1-1948, ladinginspecteur Rotterdamse haven, tr. Rotterdam 12-8-1977 Francina Wilhelmina Welvaart, geb. Rotterdam 14-6-1958, dr. van Johannes Teunis Welvaart en Neeltje Cornelia Stolk.
Uit dit huwelijk:
1. Marcel, geb. Rotterdam 23-2-1979.
2. Freddy, geb. Rotterdam 30-3-1982.

Hier begint bijlage 19.

IX ap Simon Sparreboom, geb. IJsselmonde 14-1-1872, klinker-scheepsbouwer, overl. Zeist 1-4-1925, tr. Ridderkerk 5-6-1896 Maria Schippers, geb. IJsselmonde 8-9-1872, overl. Rotterdam 8-1-1914, dr. van Aart Schippers en Kommertje Doorn. Uit dit huwelijk:

1. Pleun, geb. Ridderkerk 1-4-1897, volgt X cj.
2. Adriaantje, geb. Ridderkerk 27-12-1898, overl. Rotterdam 22-3-1985, tr. Rotterdam 31-12-1930 Gijsbert Snoeij, geb. Hillegersberg 6-9-1901, overl. Rotterdam 15-1-1981, zn. van Gijsbert Snoeij en Maria van der Hoek.
3. Kommertje, geb. Ridderkerk 7-1-1900, overl. Ridderkerk 23-5-1900.
4. Aart, geb. Ridderkerk 18-5-1901, volgt X ck.
5. Kommertje, geb. Ridderkerk 3-8-1902, overl. 's-Gravenhage 22-11-1988, tr. Dordrecht 3-6-1926 Pieter Marie Vogels, geb. Dordrecht 11-12-1900, overl. 's-Gravenhage 10-1-1961.
6. Pieter, geb. Ridderkerk 22-11-1903, volgt X cl.
7. Teuntje, geb. Ridderkerk 9-4-1905, overl. Ridderkerk 4-3-1906.
8. Teuntje, geb. Ridderkerk 4-9-1906, overl. Rotterdam 19-7-1979, tr. Rotterdam 22-8-1923 Willem Hendrik Keur, geb. Dirksland 6-2-1900, overl. Rotterdam 13-3-1988.
8. Jan, geb. Rotterdam 29-11-1907, volgt X cm.
10. Hubertus, geb. Rotterdam 4-1-1909, volgt X cn.
11. Leendert, geb. Rotterdam 29-9-1910, volgt X co.
12. Simon, geb. Rotterdam 9-8-1912, overl. Rotterdam 27-10-1912.

X cj Pleun Sparreboom, geb. Ridderkerk 1-4-1897, havenarbeider, overl. Rotterdam 17-7-1980, tr. (1) Rotterdam 9-2-1921 Johanna Catharina van der Sluis, geb. Rotterdam 9-1-1900, overl. Rotterdam 10-10-1943, dr. van Jacobus Johannes van der Sluis en Cornelia Maria Mulder.

Uit dit huwelijk:

1. Simon, geb. Rotterdam 16-9-1921, volgt XI cx.
2. Jacobus, geb. Rotterdam 21-1-1923, bedrijfsleider verzorgingshuis, overl. Nieuw-Loosdrecht 6-9-1987, tr. Bremen (Dld) 10-1-1946 Margaretha Cornelia Maria Snoeks, geb. Apeldoorn 1-11-1907, overl. Haarlem 12-9-1948.
3. Pleun, geb. Rotterdam 19-6-1926, overl. Rotterdam 6-5-1928.

Pleun Sparreboom, tr. (2) Rotterdam 7-1-1948 Louise Roozemonde, geb. Rotterdam 15-6-1906.

XI cx Simon Sparreboom, geb. Rotterdam 16-9-1921, tr. Aartje Cornelia Lokker, geb. Rotterdam 8-7-1921.

Uit dit huwelijk:

1. Robert, geb. Rotterdam 12-3-1950.

X ck Aart Sparreboom, geb. Ridderkerk 18-5-1901, stucadoor, overl. Rotterdam 5-4-1963, tr. Rotterdam 16-9-1925 Maria van As, geb. Rotterdam 20-9-1899, overl. Rotterdam 20-3-1958, dr. van Marinus van As en Maria Tindal.

Uit dit huwelijk:

1. Maria, geb. Rotterdam 19-2-1926, tr. Rotterdam 24-8-1949 Gerrit A. Trompert.
2. Clasina, geb. Rotterdam 14-5-1927, volgt XI cy.
3. Johanna, geb. Rotterdam 3-6-1928.
4. Marinus, geb. Rotterdam 8-7-1933, volgt XI cz.

XI cy Clasina Sparreboom, geb. Rotterdam 14-5-1927, tr. Rotterdam 19-4-1950 Harmen Jager, geb. Rotterdam 17-12-1923, overl. Rotterdam 13-8-1979, zn. van Hilke Jager en Cornelia Dunk.

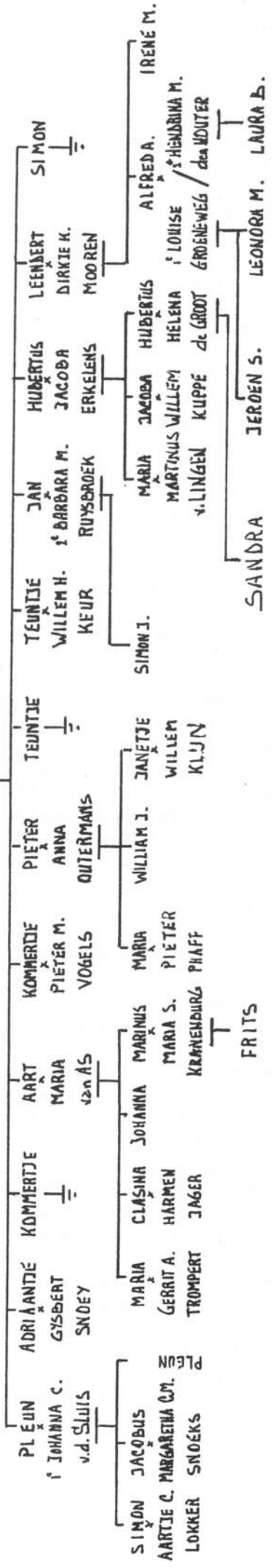
Uit dit huwelijk:

1. Astrid, geb. Rotterdam 20-8-1954.
2. Gustav, geb. Rotterdam 26-12-1956.

JAN PIETERSZ. x GEERTRUY HENDRICKS VAN MULLUM

PIETER
2^e KLAARTJE
HUIZER
LEENDERT
KLAZINA
van den BERG
PIETER
GEERTRUY
MOOG
PLEUN
ADRIAANTJE
VISSER
SIMON
MARIA
SCHIPPERS

van bijl. 17

*Een Sparreboom vond in Stavoren
het huis waar zijn vrouw was geboren.
De kracht van haar gril
omtrent standsverschil
ging toen voor een groot deel verloren.*

Enige jaren geleden heeft Miep 4 diarolletjes ingeleverd bij de firma Foka in Rotterdam en tot haar verbijstering na verloop van tijd te horen gekregen dat deze rolletjes zoek waren. Ook was niet te achterhalen of de films ontwikkeld waren en eventueel door de ontwikkelcentrale naar een verkeerde fotozaak gestuurd zijn. Nu bestaat altijd de mogelijkheid dat een naamgenoot deze dia's per ongeluk gekregen heeft en, belangrijk, deze heeft bewaard.

Rolletje 1 bevatte o.a. een aantal plaatjes van zandkastelen in Scheveningen en stadsbeelden van Praag.

Rolletje 2 idem Melide (een Zwitsers Madurodam)

Rolletje 3 idem Melide + Zwitserse Paswegen.

Rolletje 4. idem Modelspoorwegen, buiten en binnen.

HELP!

Mocht iemand zich hierover iets herinneren dan gaarne bericht aan Miep en Jan.

Mochten wij van de redactie bij het samenstellen van ons vorige blad over niet al te veel ingezonden kopij beschikken: bij deze editie hebben wij geen enkele reden tot klagen. En eigenlijk moet het altijd zo! Want met elkaar pagina's vullen is veel leuker, geeft het familieblad de allure die het toekomt.

Bedankt, Frieda, Joy, Klaas (Schipper), Gerrit en Jan (als van ouds) voor jullie boeiende bijdragen!

Het idee een apart plaatsje in te ruimen voor jeugdige Sparrebomen (Frieda) is al eens eerder door ons ter sprake gebracht.

Welke Sparreboom (of niet-Sparreboom) voelt zich de aangewezen persoon daar iets aan te gaan doen?

Suggesties s.v.p. naar ons redactie-adres.

Red.

Familieblad

Sparreboom

Jaargang 9 afl. 3

December 1998

KERSTNUMMER MET O.A.:

* INTRO VOORZITTER * "BRIELLE 1998" * "DE RIJP 1999" * PROMINENTEN-KABINET * SPARREBOOMPJES * FDR MEMORIAL * SPARREBOMEN IN HET NIEUWS * FAMILIEBERICHTEN * MEDEDELINGEN * "WAAR DE SEIZOENEN KLEUREN HADDEN (3)" * GENEALOGIE *

FAMILIESTICHTING SPARREBOOM (opgericht 26 januari 1990)

Ere-Voorzitter: Gerrit Sparreboom

BESTUUR

Voorzitter: Trudy Schipper-Sparreboom

Secretaris: Ingrid Sparreboom

Penningmeester: Fred Sparreboom

Genealoog: Miep Sparreboom

Alle genealogische gegevens vallen onder verantwoording van de genealogen Miep en Jan Sparreboom, tenzij anders vermeld.

Redactie familieblad: Kees Sparreboom

Ingrid Daas-Sparreboom

Dit Familieblad is het orgaan van de Familiestichting Sparreboom en wordt gratis verstrekt aan de donateurs.

Nieuwe donateurs kunnen zich opgeven bij de secretaris en hun donatie overmaken op gironr. 2792447 t.n.v. Familiestichting Sparreboom (voor 1998 f 25,=; voor het komend jaar valt een prijsverhoging te verwachten) onder vermelding van naam en adres.

De nieuwe kalender geeft het jaartal 1999 aan. Op zich een getal waar men toch even tegen aankijkt. Een bijzonder jaartal ook omdat het ons wellicht nog meer dan een ander bewust maakt van onze vergankelijkheid. Velen menen dat 1999 het laatste jaar van het tweede millennium is. Ten onrechte natuurlijk, want we moeten immers eerst het tweede duizendtal nog vol maken. We hebben de mond vol van onthaasting, maar we leven er niet naar. En zo gaan we dus snel doch hoopvol 1999 binnen, in elk geval het laatste jaartal dat begint met 19. Ieder vraagt zich af wat dit bijzondere jaar hem of haar brengen zal. Wij hopen als bestuur vooral dat u in 1999 en de jaren daarna nauw bij de Familiestichting Sparreboom betrokken blijft. Want daar ontleent zij immers haar bestaansrecht aan.

We hebben de 9e Familiedag achter de rug. Een gezellige dag met enkele culturele hoogtepunten maar ook een dag waarop de contacten tussen de leden van de grote familie Sparreboom opnieuw werden aangehaald en verdiept. Dat gebeurt natuurlijk ook al het jaar rond door het Familieblad, een medium dat binnen de Familiestichting Sparreboom niet meer weg te denken is. Op die 9e Familiedag trof me tijdens verschillende gesprekken hoeveel Sparrebomen er op een of andere wijze bij kunst betrokken zijn. De een is geïnteresseerd in kunstgeschiedenis en kan daar met plezier over vertellen, een ander is weer druk bezig met muziek. Weer een ander stopt zijn ziel en zaligheid in de schilderkunst en zo kan ik nog wel even doorgaan. Zeker is dat veel Sparrebomen enerzijds de kunst een plaats in hun leven geven en anderzijds tegelijkertijd echte levenskunstenaars zijn.

In de dagen rond Kerstmis en Nieuwjaar wordt de levenskunst van mensen vaak nog meer zichtbaar dan anders. En daarmee bedoel ik dan natuurlijk niet de manier waarop ze op feestelijke wijze inhoud aan deze bijzondere dagen geven. In Van Dale staat bij levenskunst: de kunst zich in het maatschappelijk leven op gepaste wijze te bewegen, *savoir-vivre*. Levenskunst impliceert tevens dat men zich open stelt voor anderen om met hen te delen in hetgeen het leven in petto heeft.

Kerstmis vieren we veelal in de wat kleinere familiekring. Elk op een eigen manier, maar altijd met de intentie er bijzondere dagen van te maken. Ook dat is levenskunst. Het is niet vanzelfsprekend dat de glans van Kerstmis ons deelachtig wordt. Daar moet men voor open staan, net als voor kunst. Daarom eindig ik ditmaal dan ook, enigszins kunstzinnig, met het gedicht 'Kort voor Kerstmis' van Adriaan Roland Holst:

*Al wordt het buiten nergens wit en
stil,
het maakt den ingekeerde geen
verschil
als tegen Kerstmis maar binnen zijn
ogen
de stilte langzaamaan weer
sneeuwen wil.*

Ik wens u, mede namens alle leden van het bestuur, een Kerstmis vol levenskunst toe alsmede een heel bijzonder 1999.

Trudy Schipper-Sparreboom

Trudy's aftrap.

Terugblikkend op onze familiereünie, oktober jl., meen ik te mogen stellen dat wij opnieuw kunnen spreken van een zeer geslaagde dag. Eigenlijk al vrij snel waren er zo'n zeventig inschrijvingen binnen en dit betekende ongetwijfeld dat de boottocht van '97 ons allen moet hebben gestimuleerd er tot in lengte van jaren mee door te blijven gaan.

Waarde Sparrebomen, ik kan u verzekeren dat het niet eenvoudig is een gebeuren als dat van ons vooraf van het etiket "succes verzekerd" te voorzien. Daarvoor kunnen té veel factoren een onverwachte rol spelen.

In "De Vergulde Colff" in Brielle b.v. ontstond aanvankelijk wat gemurmureer over de ruimte die voor wat betreft de afmeting wat tegenviel; maar tijdens de lunch (die naar mijn smaak buitengewoon goed verzorgd was) stelde de extra bovenliggende zaal ons in staat zó breed uit te gaan zitten dat men er wel 150 Sparrebomen had kunnen onderbrengen.

En dan het weer. Ja, koud. Maar wel droog, nagenoeg. En een inspirerende rondleiding door het historische deel van Brielle deed mij het gure weer snel vergeten. Vele malen al heb ik Brielle bezocht; dit keer echter heb ik de Geuzenstad gezien door een andere bril. Door die van iemand die op elke hoek en bij elk scheef gezakt pandje wel een verhaaltje beschikbaar had.

En dan – en daarvoor komen wij éigenlijk bij elkaar – de onderlinge contacten, en vooral de herkenning die met het jaar sterker lijkt te worden. Is het u trouwens opgevallen dat ook het verschijnsel "groepjesvorming" bij ons wat uit de mode begint te raken? We lopen, in tegenstelling tot onze "prille dagen", nu gewoon kris-kras door elkaar, schudden handen, maken hier en daar afspraken voor "tussendoor" en merken zelfs de afwezigheid op van hen die om welke reden dan ook niet konden komen.

Beste familie, dit moet zo blijven! Jammer is het wel dat de jeugdigen zich nog wat weinig laten zien. Activeer hen eens, uw kinderen en, indien van toepassing, uw kleinkinderen. Als er jaarlijks wat meer jonge mensen kunnen worden begroet, zal ongetwijfeld het karakter van de familiedag wat moeten worden bijgeschaafd. Doch dit zal de feestvreugde alleen maar vergroten!

Sparrebomen, hoe oud ook, zijn en blijven jong van hart!

Kees

"DE RIJP" 1999 (10^e familiedag!)

"Het beste dorp in Holland, dat troont als een koninginne temidden haren jofferen."

Aldus omschreef architect en waterbouwkundige Leeghwater in het jaar 1630 het dorp waaraan hij zijn hart had verpand.

De Rijk (welke Sparreboom heeft er nu niet van gehoord?) is tijdens de laatste bestuursvergadering na "rijk" beraad dé plaats geworden voor onze lustrumviering van volgend jaar.

Wat de Rijk naast de beroemde glasschilderingen uit de Gouden Eeuw allemaal te bieden heeft, wel, dat leest u in het hieronder afgedrukte (beknopte) overzicht; en uiteraard krijgt u in ons volgende blad nog veel meer informatie.

Nu alvast voor diegenen onder ons, die niet over eigen vervoer beschikken en problemen kunnen hebben met het reizen per trein en bus (die overigens voor een goede bereikbaarheid zorgen): Pendelen moet in vele gevallen mogelijk zijn. Als zelfs dit niet kan: neem tijdig contact op met ons redactie-adres, dan zullen wij trachten het een en ander voor u te regelen. Dóen! Want hier móet u bij zijn!

Red. (namens bestuur)

Wie De Rijk via de Beemsterbrug binnenrijdt, krijgt het gevoel terug te gaan in de geschiedenis.

Fraaie gerestaureerde huizen, vaak getooid met sierlijke makelaars, heten u welkom in "het beste dorp van Holland", zoals Jan Adriaanszn. Leeghwater zijn dorp noemde.

Het raadhuis, daterend uit 1630, dat het beeld op de Kleine Dam beheerst, is ontworpen door Leeghwater. Onder het raadhuis is De Waag, met de originele Jan van der Heyden brandspuit, één van de drie die het dorp ooit bezat.

De Grote Kerk aan de Grote Dam is beroemd om de 23 gebrandschilderde ramen, daterend uit 1656 en 1657.

's Zomers is de kerk voor bezichtiging geopend en de dienstdoende gids kan u er alles van vertellen.

Natuurlijk mag u de twee musea van De Rijk niet overslaan. Het museum "In 't Houten Huis" geeft een goede indruk van het rijke verleden van het dorp betreffende de walvisvaart en de haringvangst. Het museum "Jan Boon" heeft in de weekenden in juli en augustus een tentoonstelling over het leven en werk van Jan Boon, de laatste reder van het dorp.

Naast de kerk het standbeeld ter ere van Jan Janszn. Weltevree, de Rijkse zeeman die als eerste Europeaan in Korea verbleef en raadsheer van de koning werd, na in 1626 als schipbreukeling te zijn gestrand.

Via de Keizerbuurt komen we in een unieke wijk "de Buurtjes". Schilderachtige slootjes, boerderijen en houten huizen wisselen elkaar af. Deze wijk heeft haar 17e eeuwse karakter nog helemaal behouden.

Het natuurgebied de Eilandspolder leent zich bijzonder goed voor een tochtje per kano of roeiboot, die op verschillende adressen in het dorp te huur zijn. Wilt u fietsen, dan is het mogelijk een fiets te huren.

De Rijk is met het openbaar vervoer goed te bereiken. Met de bussen van de NZH vanaf Amsterdam t.o. het C.S. via Purmerend en vanaf het NS station in Alkmaar.

Maar ook met de boot is De Rijk te bereiken. Via de Beemsterringvaart kunt u naar één van de twee jachthavens, de gem. passantenhaven en jachthaven De Meermolen.

Twee campings staan de reiziger ter beschikking, n.l. camping "Welgelegen" in Graft en „t Rietbos" in Oost-Graftdijk. De beheerders heten u van harte welkom.

TRUDY SCHIPPER-SPARREBOOM

Op zaterdag 14 november, 's morgens even over tien, belt ze bij mij aan.

De meeste mensen die mij met hun eerste, tweede of zoveelste bezoek vereren, barsten onmiddellijk uit in klaagzangen over hun bijna eindeloze zoektocht naar mijn woonadres, en ongelijk kan ik hen zelden geven, want Spijkenisse is in betrekkelijk korte tijd geworden tot een compleet doolhof.

Zelf was ik er pas na zo'n drie jaar achter hoe ik zonder hulp tijdig de afspraken met mijn tandarts kon nakomen en die man praktiseerde nota bene in een aangrenzende wijk. En als het een vroegtijdige afspraak betrof, werd het tijdstip van behandeling meestal schromelijk overschreden, omdat hij elke dag weer moeite had met het vinden van zijn eigen straatje.

Zij, Truus Elizabeth Helena Schipper-Sparreboom (Trudy dus), lijkt, nadat ik de deur voor haar heb ontsloten, met iets dergelijks geen problemen te hebben gehad. Zij kijkt gewoon ontspannen, alsof stedenbouwkundige puzzels nog nimmer een rol in haar leven hebben gespeeld. Ze ziet wel een beetje wit van de kou. Edoch, binnen is het warm; ze nestelt zich op mijn bank bij het raam en toont zich enthousiast, klaar voor het interview over het verloop van haar leven. Maar Hollands als we beiden zijn, prepareren we ons eerst met koffie en een onvervalste Goudse stroopwafel om het nog Hollandser te maken.

'Waarom heet je Trudy?', vraag ik haar nadat kauwen overbodig is geworden, 'een traditie in de familie?'

'In zekere zin', antwoordt zij, 'vanwege dat 'Truus'. En we noemen haar Trudie, zo besloten mijn ouders; de uitgang i-e heb ik later zelf veranderd in de y van ypsilon. 'Truus' staat voor 'Trijntje', de naam van mijn oma van moeders kant, en gewijzigd omdat 'Trijntje' natuurlijknou ja, niet mooi genoeg was. Elizabeth, de naam van mijn vaders moeder. En mijn moeders stiefmoeder heette Helena. Zo zit dat, voor wat betreft mijn naam, in elkaar'.

True Love

Trudy vertelt dat zij op 13 mei 1946 in Rotterdam werd geboren. Er werd die dag uitbundig gevlagd, want Churchill was op bezoek in de stad. Haar prille jaren aan de Polderlaan 38b herinnert ze zich als een periode waarin zich geen schokkende gebeurtenissen voordeden. 'Eigenlijk heb ik een onbezorgde jeugd gehad', zegt ze. 'Mijn vader had een elektrotechnisch bureau - het wordt ook nu nog steeds onder zijn naam gerund - en had naast eenvoudig burgerwerk, ook opdrachten in de bouw. Hij deed aanvankelijk alles op de fiets, dat werd later een brommer. En toen ik tien was, kon hij zich een auto permitteren. Dat betekende voor mij dat ik af en toe mee mocht naar het werk, vooral op zaterdagen. O ja, en op zaterdag...hij had toen ook personeel in dienst....was het uitbetalen van lonen. Eén van de knechts, wat klinkt dat nu eigenlijk ineens verschrikkelijk....een van zijn medewerkers was een Sparreboom. Arie Sparreboom heette die. Hij is inmiddels overleden, maar ik weet dat zijn zus ooit op een van onze familiedagen is geweest'.

'Polderlaan', mijmer ik, 'Beijerlandselaan, Groene Hilledijk, dat was destijds hét centrum van Zuid. Ook een beetje mijn buurt. Slenteren op zondag van de beruchte 'Dreef' naar 'Café Centraal' en weer terug, in een dichte stroom jongelui met vetkuiven en pettycoats. Deed jij dat ook?'

'Nou, nee', zegt Trudy, 'dat was eigenlijk net even voor mijn tijd. Ik weet er wel van, en een staartje heb ik nog wel meegepakt. Jij begint nu over pettycoats. Gòh, die mochten wij niet eens dragen. Ik zat met mijn beste vriendin Rik Keller, van de ijzerhandel aan de Beijerlandselaan, op het Johannes Calvijn-lyceum, een school met een naam die eigenlijk al voor zich spreekt. Natuurlijk werd er van hogerhand niet verteld waarom pettycoats uit den boze waren, maar het kwam er gewoon op neer dat de jongens tegen gekleurde kousen en onderbroeken aankeken als de meisjes hen op de trap voorgingen'.

'En trappen waren er genoeg', herinner ik me op mijn beurt weer, omdat ik in het aangrenzende gebouwencomplex aan de Mare lager onderwijs heb genoten.

'Calvijn. En toch rock-and-roll, want dat was er toen ook. Maar jullie mochten toch wel een feestje bouwen?'

'Ach ja, de gewone klassenavonden. Maar voor wat meer vuurwerk konden wij over een garage beschikken, en daar ging het er toch wel wat levendiger aan toe. Ja zeg, als ik aan die strenge rector terugdenk! Die had ook zijn gezicht niet mee.... hij kon verschrikkelijk rood aanlopen, daar werd ik gewoon bang van. Zo iemand was ook echt de baas, en dan in de meest onaangename zin van het woord. Maar, we hadden wel een heel vriendelijke conrector. En dan, dat is waar ook: de idylle tussen onze leraar Nederlands en de lerares Frans. Hebben wij als leerlingen zien opbloeien, natuurlijk maakten wij wel de nodige toespelingen. Dan was er Tante Sjors, de lerares natuurkunde die de jongens opvallend duidelijk zag zitten; en 'Knotje' van biologie, later 'Kniertje'.

'En jij woonde in die tijd nog steeds op 38b in de Polderlaan?'

'Nee, in Zomerland, het buurtje van je zoon Carlo, in IJsselmonde. Ik was...twaalf toen wij verhuisden, de wijk was splinternieuw. Ik kreeg toevallig een aardrijkskundeleraar die er ook woonde, in de Leendert Sparreboomstraat. Hij zocht voor mij uit welke voorvader dat wel betrof: een dijkgraaf uit IJsselmonde'.

'Kleuterschool', resumeer ik na de tweede kop koffie, 'de lagere school een zogeheten maarschool, het lyceum'.

'Met een ingebouwde HBS van vier jaar', vult Trudy aan, 'en daarna de kweekschool'.

'Oké. Maar ik wil eerst nog even iets meer weten over de periode ervoor. Je vertelde dat je vader in...pakweg 1956 al een auto had. Dat was voor die tijd toch een heel bezit?'

'Ja, dat was het zeker. De auto was in eerste instantie voor het werk aangeschaft, maar voor mij en mijn vijf jaar jongere zusje Liesbeth betekende het dat wij in de weekends en vakanties overal mee naar toe mochten. Eerst waren het uitstapjes naar Oostvoorne, Rockanje, de Veluwe en later werden dat ook buitenlandse reizen. Italië, Frankrijk, Duitsland waren favoriet. Vooral het Gardameer in Italië scoorde hoog. Ik ben daar in 1988 nog eens teruggeweest, en dat viel toen wel wat tegen, want in mijn fantasie leek alles veel groter en mooier. 't Was ook niet meer zo pittoresk en vooral véél te toeristisch. Eigenlijk moet je nooit naar zoiets teruggaan als je een herinnering levend wilt houden'.

Daarin, vind ik, heeft Trudy groot gelijk. Wat kan er wedijveren met een gekoesterde gedachte?

'En gaan we dan nu naar de kweekschooltijd?', vraagt ze, 'want daar heb ik Klaas ontmoet'. Omwille van zo'n argument denk ik te moeten capituleren.

Trudy vertelt dat ze Klaas Schipper leerde kennen in de eerste klas van de Gemeentelijke Kweekschool aan de Hofstedestraat in Rotterdam-West. 'Eigenlijk met behulp van twee vriendinnen', overpeinst ze, 'en toen het tussen ons klikte, wilde vooral Klaas wel wat meer omgang. In zijn woonplaats Rockanje - hij ging vanwege zijn studie al op 16-jarige leeftijd op kamers wonen in Oud-Mathenesse - had men wat moeite met een meisje uit Rotterdam. Maar alleen in het begin hoor, want dat is best goed gekomen allemaal'.

'En er werd naast een serieuze zaak als verliefd zijn ook nog wel eens gelachen op die kweekschool?'

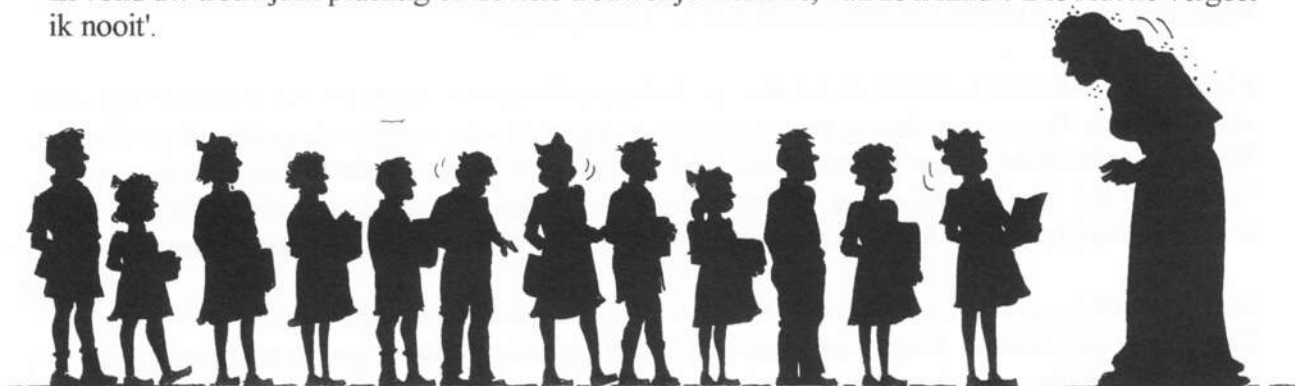
'Zeker wel. Het was een ontzettend léuke school. En dat zelfs al vóóordat studenten wat meer inspraak kregen. Om iets te noemen: er was een leraar Nederlands dr. De Vin. Die arriveerde elke dag te laat. En als hij dan vanuit de taxi aan kwam lopen, hingen we allemaal uit het raam om hem luidkeels te begroeten. Dat kón gewoon. En misschien dééd hij het er wel om. Met zijn weduwe hebben we ook nu nog steeds contact. Volgende week komt ze weer een dagje naar ons toe. Op de kweekschool maakten we vrienden voor het leven. Ja en in die tijd begonnen natuurlijk ook de theaterbezoeken. Héél erg populair in de jaren zestig. Je weet nog wel van het Hofpleintheater, helaas verdwenen. En de Grote Schouwburg, waar we Ko van Dijk zagen, Ank van der Moer en Eric Snijder, in stukken als 'De dood van een handelsreiziger' van Arthur Miller, 'De Meiden' van Jean Genet, Shakespeare natuurlijk. Geweldig allemaal, toneel, ballet, muziek'. Ik krijg de indruk dat Trudy, die samen met Klaas nog veelvuldig theater- en balletvoorstellingen, musicals en concerten in binnen- en buitenland bezoekt, het over een hoogtepunt uit haar leven heeft.

'Bioscoop?' 'Niet zó...dat was meer mijn HBS-periode. Toen ging ik wél vaak naar een film, in het Colosseumtheater, trouwens ook verdwenen; en dan voor dansles naar Marcel Silvius, natúúrlijk zou ik bijna zeggen, op hetzelfde stukje Beijerlandse laan. Maar die Hofstedestraat.....!'

Trudy en Klaas zijn in 1969 getrouwd, op 27 februari, na de kweekschool, en in het bezit van de hoofdakke. Zij behaalde die met een aanvullende avondstudie, en hij had er zijn basisopleiding voor verlengd.

'Op de dag dat wij trouwden', weet Trudy, 'kreeg ik na de huwelijksinzegening in de Rotterdamse Laurenskerk (die uiteraard nog maar net uit de steigers was) een briefje van een leerling van een derde klas met de tekst: 'Juf, mijn moeder vond uw man zo leuk. Toch netjes en toch vlot, zei ze. Ik vond uw trouwjurk prachtig en de hele trouwerij'. 'Leuk hè, van zo'n kind ? Die reactie vergeet ik nooit'.

'En jullie woonden... ?'

'In Brielle, in de wijk Rugge. Daar hadden we een spiksplinternieuwe flat, driehoog met lift. Klaas gaf Nederlands aan de technische school in Den Briel en ik moest elke dag voor mijn werk naar Rotterdam, met de bus. Na de zomervakantie van datzelfde jaar hadden we onze eerste auto, een Fiat 600, en het gereis met het openbaar vervoer behoorde vanaf die dag tot het verleden'.

'En die school in Rotterdam was je eerste werklokatie ?'

'Nee hoor, ik gaf al les vóór mijn eenentwintigste. Aan De Pijler, een school in Zuidwijk. Daar werd trouwens ook keurig voor jeugdattrek op mijn salaris gezorgd. Maar het was een goede springplank. En het geeft veel voldoening om voor een eerste klas van een basisschool te staan en kinderen de grondbeginselen van bijvoorbeeld rekenen en taal bij te brengen. Na twee jaar werd het een andere school in Rotterdam, met derdeklas leerlingen. Het was in het jaar van ons huwelijk. In oktober 1969 begon ik in Oostvoorne aan de Overboschool. Nou, dat was wel even slikken. Zó heel anders! Ik vergeleek die school daar wel eens met een rusthuis na al dat rumoerige Rotterdamse. En dat kwam, denk ik, voornamelijk door het agrarische karakter op eilanden als Voorne-Putten. Maar vriendelijke mensen hoor. Heel veel kinderen aten nog warm tussen de middag. En of dat mensen aardiger maakt, weet ik niet. In ieder geval raakte ik in verwachting en op 27 november 1971 werd onze dochter Caroline geboren'.

'En toen legde jij het onderwijsbijltje er voorgoed bij neer?'

'Nee zeg! Alleen maar thuiszitten ligt mij niet zo. Met Caroline ging alles goed, en ik vond dat ik best weer iets kon gaan doen. In 1972 heb ik gereageerd op een advertentie waarin men parttimers vroeg en in augustus kon ik weer aan de slag. En je raadt het nooit: wéér aan De Pijler in Rotterdam, met nog hetzelfde schoolhoofd meneer Smit. Taakverlichtster, zo werd mijn functie omschreven en ditmaal stond ik in de hoogste klas'.

'Ik neem aan dat die kleine Caroline ergens liefdevol werd opgevangen?' 'Zeker. Mijn ouders woonden aan de Sluiskreek, dichtbij het NS-station Lombardijen, ik ben je eigenlijk vergeten te vertellen dat ik daar, na Zomerland, óók nog korte tijd heb gewoond vanaf mijn achttiende. En daar ging Caroline dan heen. Dat was dulle pret voor mijn ouders en voor Caroline natuurlijk. Toen ze vier was en naar de kleuterschool ging, ging ik in Hoogvliet werken. Ze werd toen, even liefdevol, opgevangen door de moeder van haar beste vriendinnetje met wie ze ook nu nog steeds heel close is. En wij zijn nog altijd nauw bevriend met de ouders van Priscilla. In 1984 verhuisden we van Rugge naar een 16e-eeuws monumentenpand in de vesting. De bewoners

wilden kleiner gaan wonen. In dat monumentale pand met kamers van 4 meter 40 hoog, was ooit de Latijnse School gevestigd. We woonden er ruim tien jaar met veel plezier, maar eind 1994 wisten we precies waarom de vorige bewoners destijds zo nodig op de knussere toer moesten. Wij kozen ook voor comfort en wonen nu vanaf januari 1995 weer wat kleinschaliger, je weet het. Op nummer 13 in de Venkelstraat, juist tegenover de voormalige Latijnse School. En ik moet zeggen: zonder spijt en nog steeds met heel veel plezier!

Na alle opgetekende mutaties in het roerige Schipper-bestaan vind ik dat we even toe zijn aan een frisdrank. Ik overzie daarna mijn krabbels en hoop er een beetje behoorlijk uit te komen. Want, waarde Sparrebomen elders in het land, zeg nu zelf: zo'n turbulentie zie je toch niet aan Trudy af? Zij lijkt de rust en het kabbelende zelve. En dan heb ik het nog niet eens over haar andere activiteiten gehad als fervent aquarelliste al gedurende meer dan tien jaar en als gids.

'Je geeft nog steeds les?', veronderstel ik, voorzichtig de draad weer opnemend.

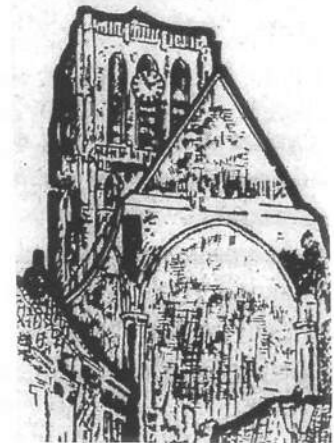
'Dat doe ik nog steeds', beaamt ze, 'maar niet meer op drie scholen tegelijk zoals voorheen. Ik beperk mij tot één school, en dan voor vier dagen in de week'.

'Dan even over de rondleidingen. Waarom ben je dat gaan doen?'

'Leek mij heel leuk'.

'Ja, maar hoe dóe je zoiets? Je moet toch op z'n minst je eigen stad goed kennen....lijkt mij'.

'O, maar die kennis had ik voor een groot deel al. Vanwege aangeboren interesse en doordat Klaas en ik in de loop der jaren al bij heel veel zaken in Brielle betrokken raakten. Met de stadsarchivaris had ik al vaker contacten gehad. Die vond mevrouw Schipper-Sparreboom best geschikt als aanvulling op het reeds bestaande gidsenbestand. We doen het nu met dertien mensen, voornamelijk in de zomer. De stadswandelingen en de rondleidingen door het Historisch Museum Den Briel en de Sint-Catharinakerk zijn sinds kort uitgebreid met bustochten over het eiland Voorne-Putten waar overigens nog een aantal historische plaatsjes zeer de moeite van het bekijken waard is. Dan hebben we het openluchtmuseum de Duinhuisjes en natuurlijk Hellevoetsluis met het Dok!'

Caroline

'Ik zeg dat ik haar energie bewonder en vraag hoe het dochter Caroline verder is vergaan. 'Caroline', antwoordt ze met nóg meer glimlichtjes in haar ogen, 'is na het gymnasium in Brielle naar de Hogere Hotelschool in Den Haag gegaan. In 1996 haar studie afgerond en in Engeland werk gevonden. Vooral leuk was haar laatste stageperiode in het Ramadahotel op het vliegveld Heathrow. We waren of gingen naar Londen. De hotelbranche is trouwens een zeer bewuste keuze van haar. Sinds september 1997 is zij werkzaam als front-officemanager (hoofd receptie) in het Airport Hotel in Rotterdam. Ze is ook heel reislustig, net als haar ouders. Op een van onze reizen hebben wij haar ook in Florida bezocht, waar ze een halfjaar stage liep in het superluxe hotel Grand Floridian in Disney World. Nee, onze dochter die nu in Den Haag woont, is echt héél ondernemend. Samen met haar vriend, die eenzelfde studie heeft gedaan, overweegt ze permanent in het buitenland te gaan wonen en werken'.

Ik begrijp dat Trudy bereidwillig genegen is de spot nog wat langer op Caroline te richten, maar dit profiel gaat over onze huidige voorzitter, dus buig ik, ter afsluiting van het interview, het gesprek weer om naar Trudy zelf.

'Wat ik mij al lange tijd afvraag: je geeft les in Hoogvliet aan een basisschool. Lijkt mij niet de eenvoudigste locatie om een beroep als het jouwe uit te oefenen. Of zie ik dat helemaal verkeerd?'

'Moeilijk', zegt Trudy, 'vergeet niet dat 80 procent van de leerlingen daar allochtoon is. Er zijn taalbarrières; er zijn asielzoekersproblemen.....eigenlijk ben ik meer maatschappelijk werker dan lerares. Dus een meeropvoedende taak is het, waar ik me mee bezig houd. Bovendien, het onderwijssysteem van vandaag spitst zich veel meer toe op de spelvorm, de computer, gymnastiek. En de 20 procent van oorsprong Nederlandse kinderen, ja....die komt toch wel uit de allereenvoudigste milieus'.

'Maar je blijft doorgaan? Je verliest de moed niet, af en toe?'

'Af en toe, maar meestal niet!'

Ik vraag Trudy - en nu écht tot slot - hoe haar bemoeienissen met de Sparreboom-stichting zijn begonnen.

Zij vertelt van haar vader die het wel zag zitten en positief op de oproep van de initiatiefnemers reageerde; haar ontmoeting met Jan en Miep in januari 1993 naar aanleiding van het overlijden van haar vader; over het telefoontje van Gerrit met zijn uitspraak: 'Jij komt in het bestuur', over haar ervaring met het voorzitterschap van de Stichting Gidsengroep Brielle en over haar besluit om dan ook maar Gerrits functie van voorzitter over te nemen. 'En', zegt ze, 'voorzitter van onze vereniging ben ik nóg. Met veel plezier'.

Ik heb soep. En broodjes. Zèg ik. Want het is tenslotte bijna half twee.

Maar Trudy stapt op. Ze moet er als een haas vandoor, want ze heeft deze zaterdag nog veel te doen.

Niet zo verwonderlijk, bij zo'n bezige bij. Tòch?

Kees

EEN MONUMENT VOOR FRANKLIN DELANO ROOSEVELT

Gary Sparreboom uit Californië (hij was in '97 voor de tweede maal aanwezig op onze familiereünie) stuurde een paar kopieën op over het monument voor president Roosevelt, die niet alleen één van de grootste presidenten is geweest, maar die ook, samen met Churchill en Stalin, gewerkt heeft aan de bevrijding van Europa in W.O. II. Een maand vóór de capitulatie van Duitsland stierf hij.

Ruim 50 jaar heeft het geduurd, maar nu staat FDR's memorial dan in Washington D.C. Meer dan 100.000 particulieren en verenigingen hebben eraan bijgedragen. Hun namen zijn in een lijst opgenomen, alfabetisch per staat. In de lijst van Californië treffen we onder de S de naam van Gary Sparreboom.

Washington, de hoofdstad van de USA, is langs beide oevers van de Potomac aangelegd met parken en brede avenues en heeft hierdoor gelegenheid voor het plaatsen van monumenten voor alle geschiedkundige grootheden. Er is een Jefferson-, een Lincoln-, een Washingtonmonument; het ontroerende Vietnammonument met de lange muur met namen. In 2000 zal er een monument voor W.O. II bijkomen, dat zo groot wordt dat het een ontwerp uit Mussolini's tijd lijkt. Waar zoveel memorials bijeen gebracht zijn en de politieke belangen een rol spelen, daar zal toch naar een harmonie gestreefd moeten worden.

Het FDR-memorial leidt in de negentiger jaren tot een zeer kenmerkende strijd. Roosevelt zelf was nooit zo gebrand op een monument, hij vond een blok marmer "ter grootte van mijn bureau" welletjes. Het nu onthulde monument bestaat uit vier ruimten, open naar het publiek, met drie beelden die Roosevelt in verschillende levensfasen tonen. De laatste 23 jaar van zijn leven leed hij onder de gevolgen van kinderverlamming: hij kon niet meer lopen. Deze handicap verborg hij echter voor het publiek. Hij werd dus niet in zijn rolstoel afgebeeld. "Een gemiste kans", zo protesteren nu de rolstoelactivisten, en ze beloofden de onthulling van het monument in mei 1997 ernstig te zullen verstoren. Clinton heeft de gemoederen gekalmeerd door te erkennen dat FDR, als hij nú nog leefde, zelf in zijn rolstoel afgebeeld zou willen worden of dat nieuwe beeld er ooit van komt?

F.J.S.

Ergens in de gepubliceerde lijst van donateurs (fragment): dhr. Gary Sparreboom

A RENDEZVOUS
WITH DESTINY

FDR
MEMORIAL

Mr. James Sing
Berthe Singer
Mr. & Mrs. David Singer
Mr. Frank W. Singer
Ms. Marie A. Singer
Sidney Singer
Ashok K. Singh
Mr. Lloyd Singleton
Mr. Niel Sinicrope
Mr. George W. Sinks
Mr. Fred Sinn
Betty Sinnott
Mr. Chester Sinsabaugh

Dr. Ruth M. Sparhawk
Mr. Donald Sparks
Mrs. Eileen D. Sparks
Mr. Robert Sparks
Mr. Eugene R. Sparman
Mr. & Mrs. Cortland Sparre
Mr. Gary Sparreboom
Mr. Leon Spasser
Ms. Raye Spate
Ms. Fernande Spaulding
Mr. Alton G. Speakman
Mr. Leonard Spear
Mrs. Marguerite R. Spears

Mrs. Mildred Stotts
Emmert T. Stouffer
Mr. Herbert Stout
Lois Stout
Mr. Ralph S. Stout
Mr. Wendell Stout
Mr. Earl L. Stowe
Mary B. Stowe
W. D. Strack
Emma F. Straight
Mr. & Mrs. Frank H. Straight
Ruth G. Straight
Carl & Evelyn Strain

SPRREBOOMPJES

(KONTAKT)

FAMILIEBERICHTEN

Op 11 november 1998 om 16.55 uur werd jij tot onze grote vreugde en dank aan God geboren

Willem Samuël

Wij noemen jou Samuël

Johan en Yvonne Pos-Sparreboom

Judith en Naomi

*Elke geboorte is een wonder
Elk kindje zo heel bijzonder
Geef Heer, dat ook dit kind
In deze wereld Uw liefde vindt*

Op 30 juni jl. waren wij, Leen en Adri Sparreboom-Pernis, 50 jaar getrouwd.

Dankbaar en blij zijn wij met de geboorte van onze dochter

Kirsten

*Klein ben je in deze wereld
Als een zandkorrel
Langs het strand
Maar God heeft jouw naam
Al geschreven
In de palm van Zijn hand*

17 oktober 1998, 16.12 uur

Gert en Rianne Baas-Sparreboom

Mevrouw T.M. Sparreboom-Horselenberg heeft een ander kamernummer gekregen:

K609.

Het adres is verder hetzelfde gebleven:

*Bedankt voor uw
prachtige kaart!
Red.*

Rectificatie.

In het augustusnummer van dit jaar is een storende fout geslopen op bladzijde 561. Daarom in dit blad een verbeterde versie. Bladzijde 561 moet dus vervallen,

MEDEDELINGEN

Voor hen die na te hebben betaald voor deelname aan de lunch op een familiedag en het desondanks om persoonlijke redenen toch moeten laten afweten, is terugbetaling van het betreffende bedrag alleen mogelijk als de uiteindelijke opkomst overeenstemt met de reservering die het bestuur vooraf heeft gedaan.

Red. (namens bestuur)

Op 27 november jl. is onze oud-secretaris Carlo Sparreboom als blijk voor zijn inzet t.b.v. de familiestichting, een cadeaubon ter waarde van f 50,- overhandigd.

Dit, omdat Carlo niet aanwezig kon zijn bij het hem – en penningmeester Jaap – door het bestuur aangeboden diner, eerder dit jaar.

Red. (namens bestuur)

Vanwege ruimtegebrek in deze aflevering moeten wij het interview met Yvonne Kroonenberg (beloofd in het vorige blad en aansluitend op het artikel over Wim Sparreboom) helaas verschuiven naar de voorjaarseditie van 1999. Excuus.

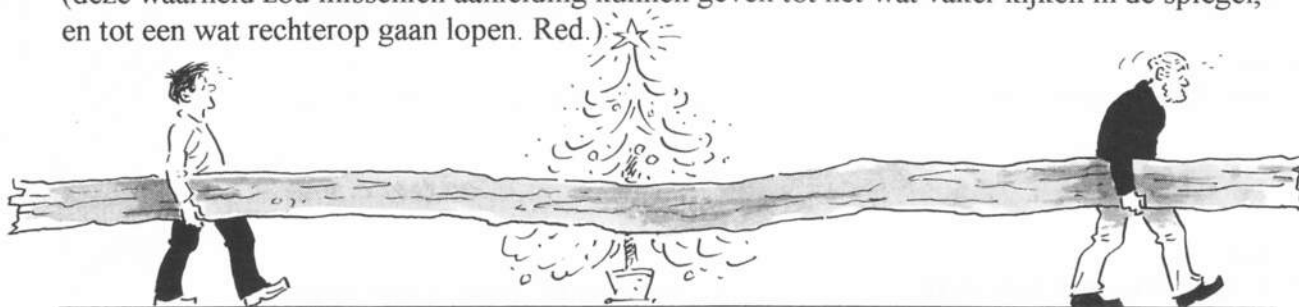
Red.

Spreekwoord

Van Corrie Sparreboom uit Rotterdam kregen wij een oud Chinees spreekwoord aangereikt:

“Niet elke Sparreboom geeft rechte planken”

(deze waarheid zou misschien aanleiding kunnen geven tot het wat vaker kijken in de spiegel, en tot een wat rechterop gaan lopen. Red.)

Laura

Laura is het liefvallige dochtertje van penningmeester Fred (wat komt dat kind trouwens vaak voor in dit blad!).

Zij zat bij de laatste bestuursvergadering ten huize van Trudy stil in een hoekje en vereeuwigde Bugs Bunny in potlood. “Buster Bunny!” corrigeerde zij verontwaardigd.

Nevenstaand haar artistieke creatie.

Katendrecht

Wie kent niet het schone kerstlied: "O Denneboom, O Denneboom".

Mijn moeder zong het vroeger ook, in de donkere dagen voor kerst, en zelfs nog bij de oliebolletjes. Alleen haar tekst luidde anders.

*"O Sparreboom, O Sparreboom,
wat ben je diep gezonken.
Eerst was je goed, nu ben je slecht,
dat ben je geworden op Katendrecht.
O Sparreboom, O Sparreboom,
wat ben je diep gezonken".*

Ik weet niet waar zij die tekst vandaan had,
ook niet wie zij er mee bedoelde.
En het haar vragen: dat kan niet meer.

Kees.

Geboren te Rotterdam op 16 september 1998

MARLEEN

dochter van Richard Jacobus Sparreboom en Diana Jennifer van der Niet

dochter van Dirk Jacobus van der Niet en
Leentje Makkreel

zoon van
Jacobus Sparreboom

en Yvonne Annemarie van de Huygevoort

zoon van
Willem Sparreboom 1903-1971

en Maria Wegener 1908-1992

zoon van
Klazinus Sparreboom 1862-

en Elizabeth Roos 1867-1906

zoon van
Wouter Sparreboom 1829-1905

en Ingetje Ouwens 1836-1871

zoon van
Pieter Sparreboom 1792-1859

en Geertruij Moog 1794-1857

zoon van
Leendert Sparreboom 1763-1821

en Klazina van den Berg 1764 -1852

zoon van
Pieter Sparreboom 1716-1789

en Klaartje Huijzer 1727-1809

zoon van
Jan Pietersz. Sparreboom 1662-1735

en Geertruy van Mullum 1683-1770

zoon van
Pieter Jan Arentsz. 1602- ..

en Jannigje Roocke ..-1705

zoon van
Jan Adriaensz. 1570-..

Haesge Pietersdr. 1570-..

zoon van
Adriaen Adriaensz. 1540-..

WAAR DE SEIZOENEN KLEUREN HADDEN (3) door Gerrit Sparreboom

...Het einde van een tijdperk...

Oorlog, daadwerkelijke oorlog, betekent altijd een inbreuk op de gevestigde orde, zoals mensen die tot dan toe kenden. Het is ook een verstoring van alle verhoudingen waaraan men gewend was. Oorlog verrast en verbijstert, verwoest en vernietigt wat de mens tot dat moment kende als een vast onderdeel van zijn dagelijks leven en wat hij als normaal en bij hem behorende beschouwde. Is dit in het algemeen zo, voor de burgers van een land dat in 150 jaar geen oorlog meemaakte, geldt dat in het bijzonder.

Mensen die reeds eerder ondergingen wat een oorlog betekende, bewoners van België, Frankrijk, Duitsland en Spanje b.v., wisten welke ellende en verschrikkingen het inhield. Die burgers wisten ongeveer wat hun te wachten stond en hoe ze zich daartegen althans ten dele konden wapenen en beschermen. Ze wisten dit, de ouderen uit ervaring, de jongeren uit verhalen. Nederland en zijn inwoners waren een onbeschreven blad ten opzichte van krijgsgeweld. Ze waren zich bovendien van geen kwaad en geen schuld bewust. Ze waren verontwaardigd en toen ze via de radio berichten over bij Waalhaven geland parachutisten hoorden, werden ze ook bang. En werden daarna hierom woedend op zichzelf.

Duitse aanvallen, 10-13 mei 1940
Duitse luchtlandingen, 10 mei
Geallieerde bewegingen, 10 mei

Waren wij, bewoners in wat zich tot strijdgebied zou ontwikkelen, ook zo onvoorbereid? Het antwoord is: nee. In de periode van oktober 1939 tot en met april 1940 was er toch wel veel georganiseerd en waren voorzorgsmaatregelen getroffen. Rhenen en Wageningen – maar het totale gebied dat tot strijdgebied was voorbestemd en dus moest worden geëvacueerd, was natuurlijk veel groter – waren ingedeeld in blokken van ongeveer 150 personen. Aan het hoofd stond, u raadt het al, een blokhoofd. In de kernen waren de aantallen waarover de zorgen van het blokhoofd zich uitstreckte, wat groter, maar het buitengebied was dun bevolkt. Bovendien was interne communicatie daar veel moeilijker. Het is anno 1998 moeilijk voor te stellen, maar niemand had b.v. telefoon. Zelfs de grootste en rijkste boer beschikte niet over zo'n thans onmisbaar apparaat. Ook ons blokhoofd niet en in geval van nood moest hij al zijn ondergeschikten per fiets langs, wat hem al met al dan een uur kostte. Auto's waren letterlijk een ongekennde luxe. De enkeling die er een in zijn bezit had gehad, was in de crisistijd van 1929 tot 1939 wel genoodzaakt geweest om het te verkopen. Boden werden uitgezonden per fiets van huis tot huis en van boerderij tot boerderij.

Dieren zijn van mensen afhankelijk en dus werd op de 10^e mei 1940 eerst het vee afgevoerd. Aan de loswallen bij naburige steenfabrieken lagen binnenvaartschepen al vanaf januari te wachten. Alle paarden en het volwassen rundvee werden daar los ingedreven en zakten via de Rijn en de Lek af naar de Alblasserwaard en omgeving. Het vee was in de maanden ervoor door blikjes in de oren genummerd. De eigenaren beschikten over lijsten met die nummers, zodat ze bij terugkeer konden aantonen welke koeien hun eigendom waren. Het afvoeren van de duizenden stuks vee gebeurde, ondanks de haast die geboden was, heel ordelijk en om 11 uur in de morgen waren de weiden leeg, met uitzondering van het kleinvee: varkens, schapen enz. een zorg apart waren de kalfjes, waarvan er op iedere boerderij juist in het voorjaar zoveel waren. Ze waren nog te klein om al gras te kunnen eten en de bronnen van hun natuurlijk voedsel waren weg. Ze waren, anders dan varkens en schapen, die altijd wel hun kostje opzoeken, ten dode opgeschreven. (Dat bleek wonderlijk genoeg niet het geval te zijn. Toen de boeren terugkeerden waren wel enkele slachtoffer van het granaatvuur geworden, maar de meeste hadden het er levend afgebracht.

Toen het vee was afgevoerd, was het de beurt van de burgers. Aan de kaden in de havens van Wageningen en Rhenen lagen al maandenlang z.g. kolenboten te wachten. De schippers-eigenaren hadden al die tijd een redelijke dagvergoeding gekregen. Maar zij, noch de evacuatiecommissie hadden er ooit bij stil gestaan dat je mensen niet kon onderbrengen in een afgesloten ruimte waar letterlijk overal het kolenstof een vinger dik lag. Er was niet gedacht aan sanitair, er was geen water, er was niets om op te zitten, liggen was uitgesloten. Aan ieder gezinshoofd was die morgen aangezegd waar hij of zij zich met het gezin aan de inscheepplaats moest melden ten einde aan boord van de kolenschuiten te gaan. Het blokhoofd was verantwoordelijk, hij hield het toezicht op de onder zijn gezag staande burgers die zodoende bij elkaar bleven en als burens elkaar zoveel mogelijk konden helpen. In de voorafgaande mobilisatiewinter had iedereen instructies ontvangen over wat meegenomen mocht worden: voor iedereen een rugzak en een (opgerolde) deken, alsmede een handkoffer. Al het overige bleef achter in het huis, waarvan de deuren niet op slot mochten. Voor sommigen was dat laatste niet belangrijk meer. Naast ons gezin zat op de bodem van de kolenschuit een jonge boer met zijn vrouw en twee heel kleine kinderen. Zij woonden vlak bij ons en dicht bij de Grift.

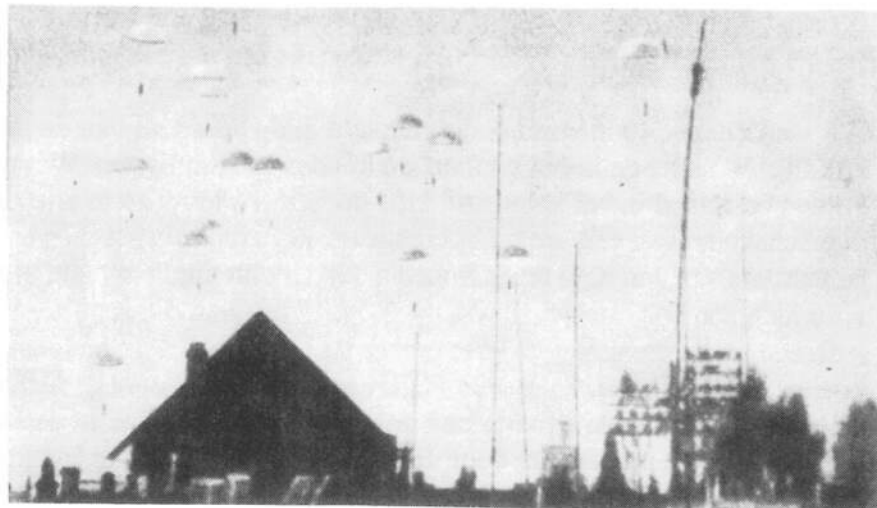
Toen zij, op weg naar de haven, nog geen kilometer van huis waren, sloegen de vlammen uit het dak van hun boerderijtje. Het stond precies in het schietveld van de achter de Grift opgestelde kanonnen. Altijd zijn de gezichten van die mensen me bijgebleven, volslagen verdoofd en leeg, niet begrijpend wat er met hen gebeurde. Alles weg in nog geen twaalf uur tijd; huis, vee, huisraad, alles waar ze mee en voor gewerkt hadden, verloren.

Het inschepen verliep zonder een incident. In de ogen van de mensen was maar één ding te lezen, angst, weg, zo snel mogelijk weg van wat zou worden de plaats des onheils. Dat had iedereen wel begrepen. Nu weten we dat de gevechten slechts enkele dagen hebben geduurd, maar die vrijdag de 10e mei had werkelijk iedereen het gevoel dat het weken, zo niet maanden zou duren. Daar kwam nog bij dat het gerucht de rond deed, dat de spoorbrug – die lag op de plaats waar nu de verkeersbrug is – ieder ogenblik opgeblazen kon worden. De afstand tot de haven was hooguit 400 á 500 meter. Over de geruchten die rondgingen, zou een heel dik boek geschreven kunnen worden en dat zou dus te ver buiten de opzet van dit verhaal voeren. De brug is in ieder geval eerst later opgeblazen. De hele evacuatie, op deze wijze uitgevoerd,

toonde duidelijk de onervarenheid en zelfs onbeholpenheid van de burgerlijke en militaire overheid. Een kleine 20.000 mensen in groepen van 400 á 500 personen, van zuigelingen tot bejaarden, samenbrengen aan boord van een stel oude kolenboten en een rivier laten afzakken, getuigt van een grotesk gebrek aan inzicht in de problemen en gevaren die dat met zich mee brengt. Onbeschermd als ze waren, werden ze overgeleverd aan de goedertierenheid van de vijand, die het op dat moment gelukkig – nog – niet op weerloze burgers had voorzien. Dat mag worden aangenomen tenminste, want het kon de bemanningen van de vliegtuigen die de volgende dag (zaterdag) van tijd tot tijd laag overvlogen, natuurlijk niet ontgaan zijn, wat zich daar beneden op de rivier in die tientallen boten afspeelde.

De evacuatie verliep die 10^e mei volgens plan. De boten vol inwoners van Rhenen staken om half vier van wal; in Wageningen was men wel wat uitgelopen op het schema: de laatste boten vertrokken eerst om half zeven. De laatste inwoners hebben nog gezien hoe de eerste Duitsers de stad in bezit namen. Ze mochten nochtans ongehinderd vertrekken. Geen van de evacuees beseftte dat er op dat moment al een levensgroot probleem was. De Zeeuwse eilanden Tholen en St-Philipsland waren door het Ministerie van Defensie aangewezen als opvanggebied voor de geëvacueerde bevolking van Wageningen en Rhenen. Dat was een van de redenen waarom het vervoer via het water gebeurde. Maar... die eerste dag werd totaal onverwacht bij Rotterdam reeds fel gevochten met vijandelijke parachutisten. De passage van die stand werd te gevaarlijk geacht en de mensen aan boord van de schepen zaten – gelukkig zonder het te weten – als ratten in de val.

*De eerste Duitse
parachutisten.
(omg. Rotterdam)*

Toen het weer licht werd, bleken de schepen die nacht voor anker te zijn gegaan op de Lek bij Alblasserdam. Dat bleek een slechte plaats te zijn, want de Duitsers brachten een nieuw type gevechtsvliegtuig in de strijd, de z.g. Stuka's. Alblasserdam werd die dag onophoudelijk door de Stuka's gebombardeerd en het gehuil van de duikende vliegtuigen, die hun duik ongeveer boven de rivier begonnen, teisterde de strak gespannen zenuwen nog meer. De mensen begonnen zich af te vragen waarom ze daar de gehele dag bleven liggen en toen de kapiteins gezamenlijk van boord gingen, bleef dat natuurlijk niet onopgemerkt en nam de onrust toe. De afwezigheid van iedere vorm van sanitair maakte de toestand na zo'n 24 uur natuurlijk onhoudbaar. Mensen met familie of vrienden in de Krimpenerwaard wilden het schip verlaten om daar zelf onderdak te zoeken. Ze waren overtuigd dat ze dat zouden vinden; het werd niet toegestaan. Kleine incidenten deden zich voor, die verergerden als men, al dan niet terecht, N.S.B.-ers aan boord vermoedde. In ons gezin was in 1938 een uit Duitsland gevlucht joods meisje opgenomen. Ze sprak gebrekkig Nederlands, met Duitse woorden doorspekt. Dat viel natuurlijk op en binnen enkele uren wist iedereen in het schip, dat er een Duitse spionne aan

boord was. De volgende morgen werd zij samen met mijn vader van boord gehaald en overgebracht naar Streefkerk. Toen zij duidelijk kon maken dat zij reeds eerder voor dezelfde vijand gevlucht was en dat zij een joodse was, mochten mijn vader en zij zich weer bij het gezin voegen en keerde de rust weer.

Op 11 mei 1940 vernielden bommen het centrum

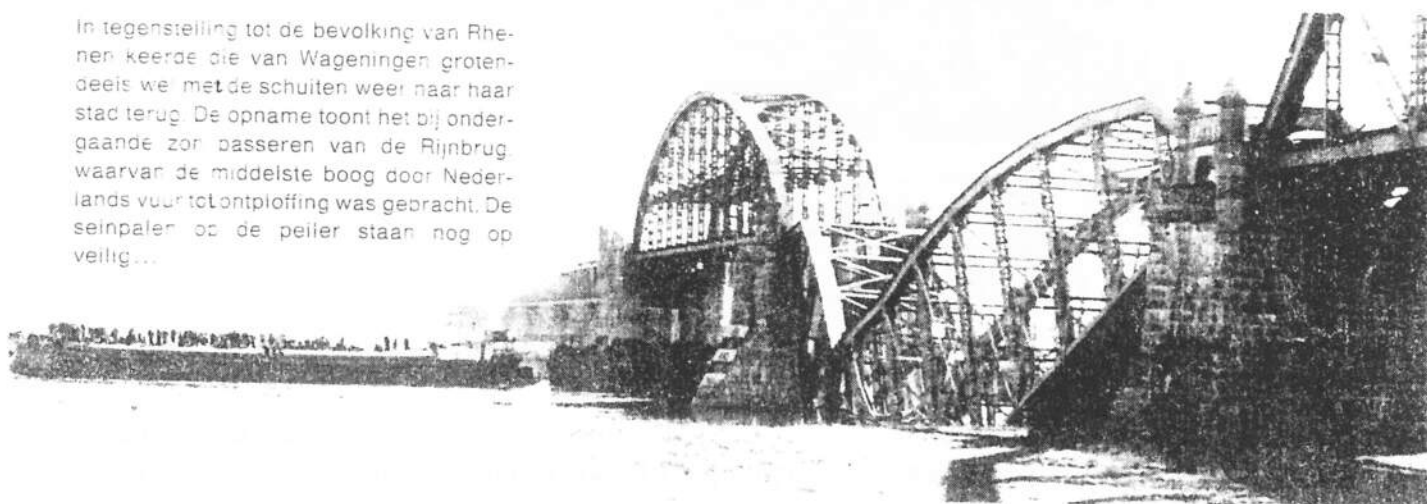
De hele zaterdag 11 mei lagen de schepen daar voor Alblasserdam en zagen en hoorden wij hoe deze plaats verwoest werd. Soms werden de schepen kleine eindjes verhaald en kreeg iedereen weer hoop; even later lagen we weer stil en werden alle verwachtingen de bodem ingeslagen. Pas 's avonds om 11 uur werden we aan land gebracht bij het dorp Nieuw-Lekkerland onder het schijnsel van een reusachtige brand die woedde in de omgeving van Rotterdam. Er stonden bussen en vrachtauto's klaar om ons te vervoeren, en zo werden de vluchtelingen – want zo voelden allen zich – ondergebracht bij burgers en in de boerderijen langs de Lekdijk. Ook al houd je rekening met de golven van saamhorigheid die in die rampdagen over het land sloegen, dan was toch de ontvangst van al die duizenden mensen in een dorp als Nieuw-Lekkerland van een hartelijkheid en een warmte die aanvoelde als een warme deken die om je schouders geslagen werd.

Wij werden met 40 mensen ondergebracht in de boerderij van de fam. Terlouw aan de Lekdijk. We sliepen in het hooi en we konden languit liggen. Wat een zaligheid na dertig uren zittend en staand in het kolenstof. Hoe de fam. Terlouw zo in alle rust en kalmte kon overschakelen van een vredig boerengezin van vier volwassenen en een paar kinderen naar beheerders van wat men tegenwoordig een vluchtelingen opvangcentrum zou noemen, was voor iedereen een raadsel. 's Middags om 12 uur van die zondag de 12^e mei was er voor iedereen warm eten, met groente en een stukje vlees. Melk hadden ze genoeg van eigen koeien. We bivakkeerden in een van de schuur afgeschoten gedeelte van de koeienstal; we zaten op veilingkisten en voor de ouderen waren er stoelen. In de dagen erna kookte mijn moeder in grote pannen het door de andere vrouwen schoongemakte eten. Iedereen volgde in angstige spanning de mededelingen van de regering over de radio. De berichten van het front waren slecht. Men kreeg de indruk dat, met uitzondering van de Afsluitdijk, de vijand over door de Nederlandse linies was heengebroken en dat ons leger overal op de vlucht was. En toen kwam de rampzalige dinsdag de 14^e mei. Al vroeg in de middag ging van mond tot mond het verhaal dat de stad Rotterdam gebombardeerd was en in brand stond. Er waren duizenden doden en de stad was grotendeels verwoest. In de loop van die middag kwam ook het bericht dat het Nederlandse leger gecapituleerd had. De Koningin en de regering waren gevlucht naar Engeland. De verslagenheid, ook en juist onder de van huis verdreven vluchtelingen, was groot. Het is echter voor iedereen die het zelf niet heeft meegemaakt, ongelooflijk hoe snel mensen uit een vloed van rampberichten dat ene kleine, op het oog onbelangrijke lichtpuntje opvissen: nu er niet meer gevochten werd, konden we misschien terug. Terug naar huis

Al de volgende morgen werden er plannen gemaakt. Besloten werd dat eerst de gezinshoofden op verkenning zouden gaan. Dat gebeurde vrijdag per gehuurde bus. De groep kwam zwaar geschokt terug. Zoveel verwoesting had niemand voor mogelijk gehouden.

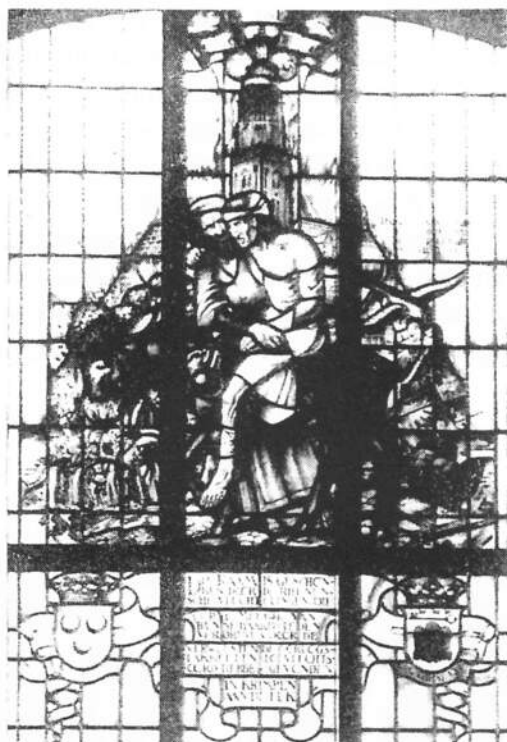
“Noda”, onze boerderij, stond nog overeind, als door een wonder, zwaar beschadigd, maar het gezin had een dak boven het hoofd. Een door granaatslagen zwaar gehavend dak, maar toch een dak; zo lek als een mandje, maar wel te herstellen. De ramen waren open gaten. De weiden waren leeg, met hier en daar een kadaver van een schaap, een kalf of een varken. De grote percelen boomgaarden waren bezaaid met granaattrekkers; de bomen hadden enorme schade opgelopen, sommige waren geheel kaal geschoten door granaatscherven. Onze boerderij en de boerderij tegenover de onze waren “gespaard”. Alle overige waren afgebrand of zo zwaar beschadigd dat ze later zijn afgebroken. In ons huis was een veldlazaret, een soort noodhospitaal ingericht; mogelijk is dat de reden geweest dat het gespaard is gebleven. Omdat daar Nederlandse en Duitse gewonde soldaten door elkaar lagen, is het waarschijnlijk door beide partijen ontzien. Toen de Duitsers eenmaal doorgebroken waren en er op de Grebbeberg zelf gevochten werd, zijn de Nederlandse gewonden afgevoerd, voornamelijk naar ziekenhuizen achter de frontlinie in Ede en Arnhem. In zo’n noodhospitaal zijn natuurlijk geen voorzieningen; voor noodverbanden werden vitrages gebruikt en werd de inhoud van moeders linnenkast in repen gescheurd. Dat hoorden we later uit verhalen van een soldaat die er gewond gelegen heeft en die ons, hersteld en wel, in de zomer van 1940 opzocht. De jonge man was erg sober in zijn verhalen, maar een opmerking tegen mijn moeder is mij bijgebleven: “Als u er bij geweest was, zou u gezegd hebben ‘neem het alsjeblieft, neem het’”. Maar ik loop op mijn verhaal vooruit.

In tegenstelling tot de bevolking van Rhenen keerde die van Wageningen grotendeels wel met de schuiten weer naar haar stad terug. De opname toont het bij ondergaande zon passeren van de Rijnbrug, waarvan de middelste boog door Nederlands vuur tot ontploffing was gebracht. De seinpalen op de peiler staan nog op veilig...

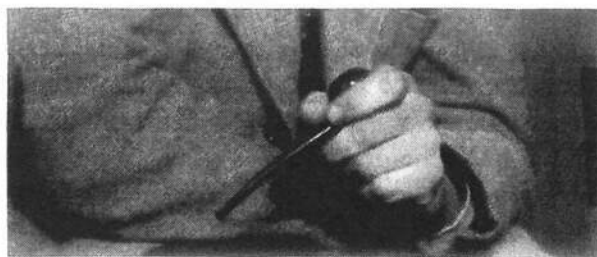
Mijn vader bleek, toen hij 's avonds in Nieuw-Lekkerland was, totaal ontredderd. Tegenwoordig zouden we zeggen gedesoriënteerd. Hij dacht er niet aan om de volgende dag mee terug te gaan. Dat waren namelijk de concrete plannen. Hij wilde daar niet meer zijn. Nooit meer. Hij wilde naar zijn familie in Amerika. Daar had hij twee zusters wonen. Alsof er de volgende dag een boot richting Amerika uit Rotterdam zou vertrekken. Mijn moeder deelde kalmpjes mee, dat zij met haar kinderen en Maria, het joodse meisje, wel mee terugging en dat, als hij haar alléén voor alles op liet draaien, hij dat zelf maar moest weten. Dat hielp, en toen er luid gelach ontstond bij een verhaal over een varken dat bij de burens in de bedstee gevonden was, werd hij rustig. Alleen toen we met de bus bij het ons zo vertrouwde huis kwamen en wij met onze schamele bezittingen uitstapten en om ons heen keken, kregen wij allen wat meer begrip voor vaders emotionaliteit. Vooral de stilte is mij bijgebleven. Niets van de bekende en vertrouwde geluiden. Geen verkeer, geen geloei van vee, geen werktuigen. Alles was stil. Ook het huis, waarvan we wisten dat daar mensen in waren gestorven. Er was immers bloed, soms een cm dik. Maar niemand wist hoeveel méér mensen dan de drie die lagen begraven bij de seringboom in de bloementuin.

Een half jaar later was alles weer een beetje genormaliseerd. Het dak was gerepareerd en de ramen weer voorzien van glas. Het kapotgeslagen servies was aangevuld en in de linnenkast lag weer linnengoed. Op stal stond weer vee. Niet zo veel als eerst en niet ons eigen vee. Dat hebben wij, als zo velen, nooit teruggezien. De paarden waren heelhuids teruggekeerd en dat was reden tot blijdschap. In de boomgaarden groeiden dat jaar ondanks alles toch weer appels en peren. Wij wisten niet door welk diep dal we de komende jaren nog moesten gaan.

„Dit raam is geschonken door de Rhenen-
se vluchtelingen, die op 10 mei 1940 van
hunne naaresteden verdreven door de
verwoestende oorlogstakkel een toe-
vluchtsoord hebben gevonden in Krimpen
aan de Lek”

Maar toen we een paar dagen thuis waren, ben ik in mijn eentje naar ons verst afgelegen land gelopen. Ik wist daar in de slootkant, dicht bij de Grift, ligt een nestje van een veldleeuwerik. Het was er nog, ik had het mannetje hoog in de lucht horen zingen. En ik weet nog dat ik dacht: zie je wel, jou hebben ze ook niet weggekreken.

Tekeningen voor de Sterflats

BOMEN IN HET NIEUWS * SPARREBOMEN IN HET NIEUWS * SPARREBOMEN IN HET NIEUWS * SPARREBOMEN IN HET NIEUWS

(Uit „De Postiljon” nr. 6)

PRINSENLAND - Kleuren, tenten, poppenkast en muziek. Het was één groot feest voor de kinderen die zich verzameld hadden in de tent op het terrein bij het huismeesterkantoor.

Het feest was georganiseerd door Volkswoningen, Jongerenwerk, Opbouwwerk, werkcommissie Sterflats en De Tent rondom de plannen om 'iets' te veranderen in de flats. Om te voorkomen wil dat iedereen zomaar de entreehallen binnen kan lopen, wil Volkswoningen deze gaan afsluiten.

Als alles doorgaat, komt er een schuifdeur en zijn de flats alleen met sleutel toegankelijk. Aan de voorzijde van elke entreehal wordt bovendien een kleine ruimte beschikbaar gesteld die ingekleurd kan worden met tekeningen van kinderen uit de flat. Na twee inloopavonden blijkt dat het merendeel van de bewoners wil dat de verandering doorgevoerd wordt.

Feest

Wel of geen verbouwing, voor de kinderen maakte het niets uit. Vol enthousiasme gaven ze zich vorige week donderdag over aan vrolijke en kleurrijke tekeningen.

Voor de kinderen tot 14 jaar waren er kleine paneeltjes om op te tekenen. De wat oudere jeugd ging aan de slag onder begeleiding van een beelden kunstenaar.

Jury

Uit de vele tekeningen werden er vier gekozen die een plekje krijgen aan de voorkant van de entreehallen. Mocht de afsluiting niet doorgaan, dan krijgen de tekeningen een plaats in de entreehal. Voor de kinderen betekende dit, na een middag stevig zwoegen, ook nog wachten op het oordeel van de jury.

Deze werd gevormd door twee bewoners uit elke flat.

De winnende tekeningen waren van:

Björn Westphaal, Jeroen Maatveld, Sanira Benhaddan en Laura Sparrenboom.

Hun tekeningen zullen door een kunstenaar uitgewerkt worden in steen en geplaatst worden bij de ingangen van de flats.

NIEUWS * SPARREBOMEN IN HET NIEUWS * SPARREBOMEN IN HET NIEUWS * SPARREBOMEN IN HET NIEUWS

Brielle bevolkt door bos van Sparrebomen

NIEUWS * SPARREBOMEN IN HET NIEUWS * SPARREBOMEN IN HET NIEUWS * SPARREBOMEN IN HET NIEUWS

(Brielse Courant, do. 8 okt. '98)

BRIELLE - Hoewel het nog geen kersttijd is, werd Brielle zaterdag toch al bevolkt door een waar bos van Sparrebomen. Met een hoofdletter wel te verstaan.

De Familiestichting Sparreboom hield namelijk ditmaal haar jaarlijkse reünie in Brielle en zo'n 70 Sparrebomen meldden zich rond half elf voor de koffie in De Vergulde Colff aan het Wellerondom. Daar werd het programma voor die dag uiteengezet. Dat bestond onder meer uit een bezoek aan de Sint-Catharijnekerk met toepasselijk orgelspel door de Oostvoornse organist Ron van Halen. Genea-

loog Jan Sparreboom was in de geschiedenis van de stad Brielle gedoken en in zijn familiehistorie, maar stuitte niet op veel parallel lopende lijnen. Ook de Brielse wapenspreuk *Libertatis Primitiae* (Eersteling der Vrijheid) en het familiedevies *Semper Crescens* (Altijd Groeiend) bleken geen overeenkomsten te vertonen. Die moeten wat de Sparrebomen, dragers van een fraai familiewapen bestaande uit witte (zilveren) en sinopel (groene) kepers met als helmteken drie groene sparrentakken, betreft dan ook meer in IJsselmonde gezocht worden. Daar is onder meer een straat naar ene bestuurder Leendert Sparre-

boom vernoemd terwijl de kerk van het Noordhollandse De Rijp zelfs een gebrandschilderd Sparreboomraam rijk is. De komst van de vele Sparrebomen naar Brielle had dan ook alles te maken met het feit dat voorzitter Trudy Schipper-Sparreboom van de Familiestichting Sparreboom al sinds 1969 in de geuzenstad woont en daar de leden van haar grootfamilie een keer wilde ontvangen. Dat de vele Sparrebomen na de lunch onder leiding van stadsgidsen de Brielse binnenstad uitgebreid verkenden, was zeker geen toeval want de voorzitter van hun familiestichting is toevallig ook nog eens voorzitter van de Stichting Gidsengroep Brielle.

REBOMEN IN HET NIEUWS * SPARREBOMEN IN HET NIEUWS * SPARREBOMEN IN HET NIEUWS * SPARREBOMEN IN HET NIEUWS

Hier begint bijlage 19.

- IX ap Simon Sparreboom, geb. IJsselmonde 14-1-1872, klinker-scheepsbouwer, overl. Zeist 1-4-1925, tr. Ridderkerk 5-6-1896 Maria Schippers, geb. IJsselmonde 8-9-1872, overl. Rotterdam 8-1-1914, dr. van Aart Schippers en Kommertje Doorn.
Uit dit huwelijk:
1. Pleun, geb. Ridderkerk 1-4-1897, volgt X cj.
 2. Adriaantje, geb. Ridderkerk 27-12-1898, overl. Rotterdam 22-3-1985, tr. Rotterdam 31-12-1930 Gijsbert Snoeij, geb. Hillegersberg 6-9-1901, overl. Rotterdam 15-1-1981, zn. van Gijsbert Snoeij en Maria van der Hoek.
 3. Kommertje, geb. Ridderkerk 7-1-1900, overl. Ridderkerk 23-5-1900.
 4. Aart, geb. Ridderkerk 18-5-1901, volgt X ck.
 5. Kommertje, geb. Ridderkerk 3-8-1902, overl. 's-Gravenhage 22-11-1988, tr. Dordrecht 3-6-1926 Pieter Marie Vogels, geb. Dordrecht 11-12-1900, overl. 's-Gravenhage 10-1-1961.
 6. Pieter, geb. Ridderkerk 22-11-1903, volgt X cl.
 7. Teuntje, geb. Ridderkerk 9-4-1905, overl. Ridderkerk 4-4-1906.
 8. Teuntje, geb. Ridderkerk 4-9-1906, volgt X cm.
 9. Jan, geb. Rotterdam 29-11-1907, volgt X cn.
 10. Hubertus, geb. Rotterdam 4-1-1909, volgt X co.
 11. Leendert, geb. Rotterdam 29-9-1910, volgt X cp.
 12. Simon, geb. Rotterdam 9-8-1912, overl. Rotterdam 27-10-1912.
- X cj Pleun Sparreboom, geb. Ridderkerk 1-4-1897, havenarbeider, overl. Rotterdam 17-7-1980, tr. (1) Rotterdam 9-2-1921 Johanna Catharina van der Sluis, geb. Rotterdam 9-1-1900, overl. Rotterdam 10-10-1943, dr. van Jacobus Johannes van der Sluis en Cornelia Maria Mulder.
Uit dit huwelijk:
1. Simon, geb. Rotterdam 16-9-1921, volgt XI cx.
 2. Jacobus, geb. Rotterdam 21-1-1923, bedrijfsleider verzorgingshuis, overl. Nieuw-Loosdrecht 6-9-1987, tr. Bremen (Dld) 10-1-1946 Margaretha Cornelia Maria Snoeks, geb. Apeldoorn 1-11-1907, overl. Haarlem 12-9-1948.
 3. Pleun, geb. Rotterdam 19-6-1926, overl. Rotterdam 6-5-1928.
- Pleun Sparreboom, tr. (2) Rotterdam 7-1-1948 Louise Roozmond, geb. Rotterdam 15-6-1906.
- XI cx Simon Sparreboom, geb. Rotterdam 16-9-1921, tr. Aartje Cornelia Lokker, geb. Rotterdam 8-7-1921.
Uit dit huwelijk:
1. Robert, geb. Rotterdam 12-3-1950, overl. Woerden 6-5-1995.
- X ck Aart Sparreboom, geb. Ridderkerk 18-5-1901, stucadoor, overl. Rotterdam 5-4-1963, tr. Rotterdam 16-9-1925 Maria van As, geb. Rotterdam 20-9-1899, overl. Rotterdam 20-3-1958, dr. van Marinus van As en Maria Tindal.
Uit dit huwelijk:
1. Maria, geb. Rotterdam 19-2-1926, volgt XI cy.
 2. Clasina, geb. Rotterdam 14-5-1927, volgt XI cz.
 3. Johanna, geb. Rotterdam 3-6-1928.
 4. Marinus, geb. Rotterdam 8-7-1933, volgt XI da.
- XI cy Maria Sparreboom, geb. Rotterdam 19-2-1926, tr. 24-8-1949 Gerrit Anthony Trompert, geb. Rotterdam 11-4-1921, overl. Rotterdam 7-10-1967.
Uit dit huwelijk:
1. Ton, geb. Rotterdam 3-11-1950, tr. Maria Meijers.
- XI cz Clasina Sparreboom, geb. Rotterdam 14-5-1927, tr. Rotterdam 19-4-1950 Harmen Jager, geb. Rotterdam 17-12-1923, overl. Rotterdam 13-8-1979, zn. van Hilke Jager en Cornelia Dunk.
Uit dit huwelijk:
1. Astrid, geb. Rotterdam 20-8-1954.

- XI da Marinus Sparreboom, geb. Rotterdam 8-7-1933, tr. Maria Sophia Kranenburg, geb. Rotterdam 25-9-1936, overl. Rotterdam 14-1-1971, dr. van Cornelis Kranenburg en Catharina Pieterella Elizabeth van den Kasteelen.
Uit dit huwelijk:
1. Frits, geb. Rotterdam 21-7-1966.
- X cl Pieter Sparreboom, geb. Ridderkerk 22-11-1903, magazijnmeester, overl. Rotterdam 15-9-1978, tr. Rotterdam 20-2-1924 Anna Outermans, geb. Rotterdam 22-3-1905, overl. Rotterdam 9-12-1993, dr. van William Jacques Outermans en Jannetje Griep.
Uit dit huwelijk:
1. Maria, geb. Rotterdam 30-5-1924, volgt XI db.
2. William Jacques, geb. Rotterdam 6-6-1925, electrisch tekenaar, overl. Sterkrade (Dld) 31-12-1944.
3. Janetje, geb. Rotterdam 27-9-1930, tr. Rotterdam 5-9-1951 Willem Klijn, geb. 1930, overl. Rotterdam 25-8-1992.
- XI db Maria Sparreboom, geb. Rotterdam 30-5-1924, tr. Rotterdam 20-2-1946 Pieter Phaff, geb. Rotterdam 2-12-1922, bierbrouwer, overl. Althea (Spanje) 6-9-1987, zn. van Victorinus Phaff en Adriaantje Messemaker.
Uit dit huwelijk:
1. William Jacques, geb. Rotterdam 6-9-1948, tr. Geertruida Johanna Maria van den Broek, geb. Middelburg 22-9-1946.
2. Adrianus Victorinus, geb. Singapore 11-7-1950, tr. Ria Knuyt, geb. Nieuw en St. Joostland 21-1-1950.
- X cm Teuntje Sparreboom, geb. Ridderkerk 4-9-1906, overl. Rotterdam 19-7-1979, tr. Rotterdam 22-8-1923 Willem Hendrik Keur, geb. Dirksland 6-2-1900, overl. Rotterdam 13-3-1988.
Uit dit huwelijk:
1. Jan, geb. Rotterdam 20-12-1923, tr. Miep Kortebergen.
2. Maria, geb. Rotterdam 3-2-1925, tr. Anton Cheret.
3. Wim, geb. Rotterdam 6-4-1940, tr. Janna de Jonge.
- X cn Jan Sparreboom, geb. Rotterdam 29-11-1907, ketelmaker-emballeur, overl. Rotterdam 17-12-1975, tr. (1) Rotterdam 5-6-1935 Wilhelmina Adriana Deurholt, geb. Rotterdam 28-9-1913.

Jan Sparreboom, tr. (2) Rotterdam 7-5-1948 Barbara Maria Ruijsbroek, geb. Zevenhuize 19-12-1907.
Uit dit huwelijk:
1. Simon Jan, geb. Rotterdam 18-4-1949.

Jan Sparreboom, tr. (3) Rotterdam 28-10-1964 Paulina Petronella Schuurs, geb. Rotterdam 25-8-1915.
- X co Hubertus Sparreboom, geb. Rotterdam 4-1-1909, havenarbeider, overl. Rotterdam 11-10-1987, tr. Rotterdam 22-11-1933 Jacoba Erkelens, geb. Rotterdam 12-9-1914.
Uit dit huwelijk:
1. Maria, geb. Rotterdam 20-3-1934, assurandeur, tr. 6-3-1958 Martinus van Lingen.
2. Jacoba, geb. Rotterdam 19-7-1935, tr. 21-9-1955 Willem Kuppe.
3. Hubertus, geb. Rotterdam 19-2-1950, volgt XI dc.
- XI dc Hubertus Sparreboom, geb. Rotterdam 19-2-1950, tr. 12-6-1970 Helena de Groot.
Uit dit huwelijk:
1. Sandra, geb. Rotterdam 2-4-1973.
- X cp Leendert Sparreboom, geb. Rotterdam 29-9-1910, militair verpleger, overl. Rotterdam 31-7-1975, tr. Amsterdam 10-7-1947 Dirkje Klazina Mooren, geb. Rotterdam 19-9-1921, dr. van Antonius Theodorus Mooren en Marietje Fritsje Sterk.
Uit dit huwelijk:
1. Alfred Antonius, geb. Rotterdam 23-3-1952, volgt XI dd.
2. Irene Maria, geb. Bergen op Zoom 12-10-1955, verpleegkundige.

XI dd Alfred Antonius Sparreboom, geb. Rotterdam 23-3-1952, onderwijsassistent, tr.
(1) Rotterdam 23-4-1976 Louise Groeneweg, geb. Rotterdam 5-5-1954.
Uit dit huwelijk:
1. Jeroen Sebastiaan, geb. Rotterdam 14-7-1977.
2. Leonora Marjolein, geb. Rotterdam 15-6-1979.

Alfred Antonius Sparreboom, tr. (2) Rotterdam 29-3-1988 Francina Hendrina
Magdalena den Houter, geb. Rotterdam 7-3-1958, ambtenaar, dr. van Adrianus
Cornelis den Houter en Cornelia Adriana van Driel.
Uit dit huwelijk:
1. Laura Brenda, geb. Rotterdam 12-9-1989.

Hier begint bijlage 20.

XI aq Leendert Sparreboom, geb. IJsselmonde 24-7-1874, klinker, overl. Rotterdam
23-10-1909, tr. Rotterdam 30-11-1904 Anna Theresia Minning, geb. Mannheim (Dld)
22-2-1880, overl. Rotterdam 12-2-1960, dr. van Caspar Martin Minning en Anna
Maria Weisman.
Uit dit huwelijk:
1. Martin, geb. Rotterdam 19-9-1905, volgt X cq.
2. Adriaantje, geb. Rotterdam 26-4-1907, volgt X cr.
3. Leendert, geb. Rotterdam 14-8-1908, volgt X cs.
4. Johann, geb. Rotterdam 11-7-1910, havenarbeider, overl. Rotterdam 2-3-1959
tr. Rotterdam 26-11-1947 Elizabeth Muilenburg, geb. Rotterdam 30-6-1915,
overl. rond 1975.

X cq Martin Sparreboom, geb. Rotterdam 19-9-1905, chauffeur-havenarbeider, overl.
Rotterdam 10-12-1988, tr. Rotterdam 20-4-1927 Adriana Louisa Ignatius, geb.
Rotterdam 12-2-1907, overl. Rotterdam 14-10-1983, dr. van Wijnand Ignatius en
Mina Sophia NN.
Uit dit huwelijk:
1. Mina Sophia, geb. Rotterdam 17-7-1927, volgt XI de.
2. Lena, geb. Rotterdam 7-12-1928, volgt XI df.
3. Martin, geb. Rotterdam 2-10-1931, volgt XI dg.

XI de Mina Sophia Sparreboom, geb. Rotterdam 17-7-1927, tr. Rotterdam 1-5-1946 Hendrik
Frederik, geb. Schiedam 17-9-1923, chauffeur, overl. Rotterdam 11-5-1990, zn. van
Hendrik Frederik en Christina Boelé.
Uit dit huwelijk:
1. Adriana Louisa, geb. Zetten 2-9-1944.
2. Hendrik, geb. Rotterdam 3-12-1947, tr. Dini van der Meijde.
3. Mina Sophia, geb. Rotterdam 20-8-1949.
4. Martin, geb. Rotterdam 8-5-1951.
5. Tina, geb. Rotterdam 28-8-1953.
6. Peter, geb. Rotterdam 8-3-1955.
7. Leonardus, geb. Rotterdam 18-4-1956.

XI df Lena Sparreboom, geb. Rotterdam 2-12-1928, tr. Rotterdam 5-7-1950 Barend Adriaan
Kroon, geb. Rotterdam 12-6-1920, chef controleur haven, zn. van Dirk Kloot en
Jacoba Helena Huuksloot.
Uit dit huwelijk:
1. Dirk, geb. Rotterdam 28-12-1950.
2. Adriana Louisa, geb. Rotterdam 13-4-1953.
3. Adrianus, geb. Rotterdam 31-1-1964.

XI dg Martin Sparreboom, geb. Rotterdam 2-10-1931, chef lichtdrukker, tr. Rotterdam
1-6-1960 Maaïke Bandel, geb. Rotterdam 29-5-1940, dr. van Johannes Andreas
Bandel en Maaïke Bakker.
Uit dit huwelijk:
1. Martin, geb. Rotterdam 14-6-1963, beveiligingsbeambte.
2. Michel, geb. Rotterdam 18-5-1970.

Een boom van een Spar, vol en krachtig,
die 'n piek had van twee vijf en tachtig,
dacht: „Over een uur
beland ik in 't vuur,
en hij wordt bewaard! Allemáchtig!”

Prettige dagen en
een voorspoedig 1999!

U toegewenst door bestuur en redactie.